

แนวทาง การจัดกิจกรรม เสริมสร้าง ค่านิยม 12 ประการ

ชุด ความพอเพียงและวิถีประชาธิปไตย

ก ช ช
ณ ญ ญ
ท ธิ น
ย วั ล

สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย
สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
กระทรวงศึกษาธิการ
เอกสารทางวิชาการลำดับที่ 50/2557

คำนำ

สำนักงาน กศน. ตระหนักในบทบาทหน้าที่ของหน่วยงานในการพัฒนาประชาชนให้เป็นคนดี มีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมหลักของคนไทย ซึ่งได้กำหนดเป็นเป้าประสงค์ของหน่วยงาน ที่จะพัฒนา ประชาชนผู้รับบริการทุกกลุ่ม ให้มีความรู้ ความสามารถเพียงพอต่อการดำรงชีวิตอยู่ในสังคมอย่าง มีความสุขบนพื้นฐานของคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมหลักของคนไทย โดยได้กำหนดมาตรการต่าง ๆ เพื่อที่จะขับเคลื่อนการดำเนินงานให้บรรลุตามเป้าประสงค์ข้างต้น โดยเริ่มตั้งแต่การสร้างควมตื่นตัว สร้าง การรับรู้ให้กับประชาชนในทุกตำบลทั่วประเทศ มีการจัดเวทีเสวนาแลกเปลี่ยนความรู้ ความเข้าใจและความ คิดเห็นเกี่ยวกับค่านิยมหลักทั้ง 12 ประการ ในช่วงเวลาเริ่มต้น ในขั้นตอนต่อเนื่อง คือ การปลูกและ เสริมสร้างจิตสำนึก ซึ่งเป็นเรื่องของกระบวนการ ที่ต้องดำเนินการผ่านกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การวิเคราะห์ เหตุการณ์ เรื่องราว ทั้งในอดีต และปัจจุบัน แล้วนำสู่การอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น หรือการศึกษาดู งานเหตุการณ์ สถานที่จริง แล้วแลกเปลี่ยนเรียนรู้ กระบวนการดังกล่าวดำเนินการผ่านกิจกรรมค่าย จึงเป็น ที่มาของการพัฒนาแนวทางการจัดกิจกรรมเสริมสร้างค่านิยมหลัก 12 ประการ

แนวทางการจัดกิจกรรมเสริมสร้างค่านิยมหลัก 12 ประการทั้ง 3 ชุด สำนักงาน กศน. ได้พัฒนาขึ้น เป็นกิจกรรมย่อย ๆ ที่ใช้เวลาจัดกิจกรรม 3, 6, 12 ชม. หรือเป็น 1, 2, 3 วัน ซึ่งเป็นกิจกรรมที่เน้นกระบวนการ ดังที่กล่าวแล้วข้างต้น ในการปลูกจิตสำนึก และเสริมสร้างค่านิยมหลัก โดยได้มีการจัดทำเอกสาร สื่อ ประกอบการจัดกิจกรรมให้ไว้ครบถ้วน ทั้ง กรณีตัวอย่างให้อภิปราย ประเด็นอภิปราย คลิปสั้นๆ ที่เป็นทั้ง ความรู้และกรณีศึกษา ใบความรู้ ใบงาน แบบสังเกต แบบประเมิน จึงมุ่งหวังว่าสถานศึกษาหรือผู้ที่นำ หลักสูตรไปใช้ในการจัดค่าย จะได้รับความสะดวก รวดเร็วและปฏิบัติกิจกรรมได้ทันที โดยการศึกษา กิจกรรมให้เข้าใจ และจัดเตรียมเอกสารและสื่อประกอบตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร เท่านั้น

สำนักงาน กศน. ขอขอบคุณผู้มีส่วนร่วมทุกคนที่ได้สร้างสรรค์งานให้สำเร็จลุล่วง ด้วยความตั้งใจ พุ้มเท เลือกรสรสื่อ เรื่องราวกรณีศึกษา คลิปและบทเพลงต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสมกลมกลืนกับกิจกรรม ที่พัฒนาขึ้น และเพื่อเป็นกำลังใจแก่ผู้พัฒนางาน จึงใคร่ขอความร่วมมือให้ทุกท่านให้ข้อมูลตอบกลับ เพื่อ ให้กลุ่มพัฒนาการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (กพ.) สำนักงาน กศน. ได้นำข้อมูลเหล่านั้น มาพัฒนางานให้ดีขึ้นและมีประโยชน์ยิ่งขึ้นต่อไป

นายการุณ สกุลประดิษฐ์

เลขาธิการ กศน.

พฤศจิกายน 2557

คำชี้แจงการใช้

1. แนวทางการจัดกิจกรรมเสริมสร้างค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ จัดทำขึ้นเป็น 3 เล่ม คือ
 - เล่มที่ 1 ชุด รัชชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ เป็นกิจกรรมที่เสริมสร้างค่านิยมข้อ 1 และ 5
 - เล่มที่ 2 ชุด การทำดี เป็นกิจกรรมที่เสริมสร้างค่านิยมข้อ 2,3,6,8,9 และ 12
 - เล่มที่ 3 ชุด ความพอเพียงและวิถีประชาธิปไตย เป็นกิจกรรมที่เสริมสร้างค่านิยม ข้อ 4,7,10 และ 11 เมื่อรวม ทั้ง 3 เล่ม จะมีกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างค่านิยมครบทั้ง 12 ประการ
2. แนวทางการจัดกิจกรรมนี้จัดทำขึ้นเพื่อเป็นแนวทางให้สถานศึกษานำไปใช้ในการจัดกิจกรรม เพื่อให้นักศึกษา ผู้รับบริการ และประชาชนกลุ่มเป้าหมายนอกระบบโรงเรียน มีความรู้ ความเข้าใจใน ค่านิยมหลัก 12 ประการ และเกิดจิตสำนึกในการปฏิบัติตามค่านิยมหลัก 12 ประการ
3. แนวทางการจัดกิจกรรมนี้สามารถนำไปใช้ได้กับทุกกิจกรรมที่สถานศึกษาดำเนินการ ได้แก่ จัดเป็นกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต (กพช.) กิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียน กิจกรรมพัฒนาทักษะชีวิต หรือการพัฒนาชุมชนสังคม รวมทั้งใช้เป็นกิจกรรมสอดแทรกในการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพ
4. สถานศึกษา หรือผู้จัดกิจกรรม ต้องศึกษาและทำความเข้าใจในเป้าหมายของกิจกรรม วัตถุประสงค์ เนื้อหา ขั้นตอนการจัดกิจกรรม การวัดและประเมินผล ให้เกิดความเข้าใจที่ชัดเจน โดยเฉพาะ การศึกษาและทำความเข้าใจในเนื้อหาของสื่อประกอบการจัดกิจกรรม เช่น ใบความรู้ วิดีโอ (Clip Video) บทเพลง ละคร ใบงาน ประเด็นการอภิปรายต่าง ๆ ฯลฯ แล้วจึงวางแผนการจัดกิจกรรมให้บรรลุตาม วัตถุประสงค์และเป้าหมาย
5. สถานศึกษา หรือผู้จัดกิจกรรมต้องจัดเตรียมวัสดุ อุปกรณ์ สื่อประกอบกิจกรรม ใบความรู้ ใบงาน ให้พร้อมเพื่อให้การจัดกิจกรรมดำเนินไปอย่างราบรื่น
6. ในขณะที่จัดกิจกรรม ผู้จัดกิจกรรม ต้องสังเกตพฤติกรรมการมีส่วนร่วม ซึ่งสะท้อนถึงความรู้สึกรัก ห่วงใย หรือเจตคติต่อกิจกรรมนั้น ที่สัมพันธ์กับค่านิยมที่กำหนด เพื่อผู้จัดกิจกรรมจะได้ประเมินเบื้องต้นว่า ผู้เข้าร่วมกิจกรรมมีเจตคติในค่านิยมที่กำหนดอย่างไร และจะช่วยเสริมสร้างหรือเติมเต็มให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรม มีทัศนคติที่ดีต่อค่านิยมที่กำหนด
7. ผู้จัดกิจกรรมต้องประเมินผลการจัดกิจกรรมว่า ผู้เข้าร่วมกิจกรรมมีความรู้ความเข้าใจและเจตคติ ต่อค่านิยมในเรื่องนั้น ๆ อย่างไร และวางแผนในการเสริมสร้างค่านิยมในเรื่องนั้น ๆ ให้บรรลุผลต่อไป หรือ เสริมสร้างค่านิยมอื่นๆ เพิ่มเติม
8. การจัดกิจกรรมต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง เป็นระยะๆ ไม่ทิ้งช่วงห่างนานเกินไป เพื่อให้ ผู้เข้าร่วมกิจกรรมมีสติระลึกรู้และปฏิบัติตามค่านิยมนั้น ๆ จนเป็นนิสัย

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	
สารบัญ	
บทนำ	1
เรื่องที่ 1 พอเพียงและเพียงพอ	5
เรื่องที่ 2 ดำรงชีวิตอย่างไร...ให้พอเพียง	15
เรื่องที่ 3 ประชาธิปไตย	35
เรื่องที่ 4 การเป็นพลเมืองตามวิถีประชาธิปไตย	50
เรื่องที่ 5 สิทธิ เสรีภาพ และหน้าที่ของเรา	71
เรื่องที่ 6 คิดดี ทำดี	77
เรื่องที่ 7 เวทีเสวนาสร้างความสุขอย่างยั่งยืน	84
เรื่องที่ 8 ช่วยกันคิด ช่วยกันสร้างเสริมค่านิยม	97

(การรักษาผลประโยชน์ส่วนรวมและการไม่ยอมแพ้ต่ออำนาจฝ่ายต่ำ)

ภาคผนวก

บรรณานุกรม

คณะทำงาน

บทนำ

ความมุ่งมั่นตั้งใจของรัฐบาลที่จะปฏิรูปประเทศให้เกิดความสงบสุข มีความมั่นคงทางการเมือง เศรษฐกิจและสังคม มีการปฏิรูปในหลายเรื่องที่ได้เริ่มต้นตั้งแต่ยังเป็นการบริหารประเทศของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ และดำเนินงานสืบเนื่องต่อมา อีกทั้งได้เน้นย้ำอย่างจริงจังมาโดยตลอด คือ การพัฒนาประชาชนของประเทศให้เป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่ดีงาม ถือเป็นรากฐานสำคัญที่จะร่วมกันพัฒนาประเทศไปในทิศทางที่ต้องการ เพื่อสร้างความเจริญรุ่งเรืองและความมั่นคงแข็งแกร่งให้ประเทศชาติ หัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา กล่าวในรายการ “คืนความสุขให้คนในชาติ” ออกอากาศทางโทรทัศน์รวมการเฉพาะกิจแห่งประเทศไทย วันศุกร์ที่ 11 กรกฎาคม 2557 เวลา 20.30 น. ว่า “...เราน่าจะกำหนดค่านิยมหลักของคนไทยขึ้นมาให้ชัดเจน ทั้งนี้เพื่อเราจะสร้างสรรค์ประเทศไทยให้เข้มแข็ง ฉะนั้นคนต้องเข้มแข็งก่อน...” ท่านจึงได้กำหนดค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการขึ้น และให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งเป็นหน่วยงานหลักที่ทำหน้าที่จัดการศึกษา เพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ให้ขับเคลื่อนงานในเรื่องนี้ให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม

สำนักงาน กศน. มีหน้าที่ในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาประชาชนที่อยู่นอกระบบโรงเรียน ได้ตระหนักถึงการดำเนินงานในเรื่องนี้เป็นอย่างดี และเล็งเห็นว่า สถานศึกษาจะเป็นหน่วยปฏิบัติการขับเคลื่อนการดำเนินงานในเรื่องนี้สู่ประชาชนในพื้นที่ได้ทั่วถึงครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย จึงพัฒนาแนวทางการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างค่านิยม 12 ประการ ขึ้นเพื่อให้สถานศึกษาได้นำไปใช้ในการดำเนินงานให้เกิดประสิทธิผลตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ

ความเข้าใจเกี่ยวกับค่านิยม

ค่านิยม ตามความหมายจาก พจนานุกรมแปล ไทย-ไทย ราชบัณฑิตยสถาน หมายถึง สิ่งที่เป็นบุคคลหรือสังคมยึดถือเป็นเครื่องช่วยตัดสินใจ และกำหนดการกระทำของตนเอง

(ค่านิยม. (ออนไลน์). แหล่งที่มา: <http://dictionary.sanook.com/search/dict-th-th-royal-institute/ค่านิยม> .

14 ตุลาคม 2557.)

ผู้ทรงคุณวุฒิได้ให้ความหมายของค่านิยมไว้อย่างหลากหลาย ซึ่งจะยกมาพอสังเขปเพื่อสร้างความเข้าใจเบื้องต้นให้ตรงกัน ดังนี้

พระมหาอดิศร ธีรสีโล (2540) ค่านิยม หมายถึง แนวความประพฤติหรือสภาพของการกระทำใดๆ ที่บุคคล หรือสังคมนิยมชมชอบ และเห็นว่า เป็นสิ่งที่มีคุณค่าควรแก่การประพฤติปฏิบัติจึงยอมรับยึดถือเป็นแนวทางประพฤติอย่างสม่ำเสมอหรืออย่างน้อยก็ชั่วระยะหนึ่ง เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของตนเองหรือสังคม

(ค่านิยมในการทำงาน. (ออนไลน์). แหล่งที่มา: <http://www.novabizz.com/NovaAce/Behavior/ค่านิยม.htm>.
2 กันยายน 2557.)

ค่านิยม (Value) หมายถึง ความเชื่ออย่างหนึ่งมีลักษณะยืนยงถาวร โดยเชื่อว่าวิธีปฏิบัติหรือ เป้าหมายของชีวิตบางอย่างนั้นเป็นสิ่งที่ตนเองหรือสังคมเห็นชอบสมควรที่จะยึดถือปฏิบัติ (ศ.ดร.สมบัติ ชำรงชัยวงศ์ การเมือง: แนวความคิดและการพัฒนา. หน้า 256 , ผู้จัดพิมพ์ Khana Rattthaprasāsanasāit, Sathāban Bandit Phatthanabōrihānsāit, 2001)

โรคิช (Rokeach อ้างถึงใน นวลศิริ เปาโรหิต, 2545 : 132) เห็นว่าเป็นความเชื่อที่มีลักษณะค่อนข้างถาวร และเชื่อว่าวิธีปฏิบัติบางอย่าง หรือเป้าหมายบางอย่างนั้น เป็นสิ่งที่ตัวเองหรือสังคมเห็นสมควรที่จะยึดถือหรือปฏิบัติ ค่านิยมจึงเป็นความสำคัญที่บุคคลนั้นให้กับสิ่งใดสิ่งหนึ่ง และสิ่งนั้นมีคุณค่าพร้อมที่จะปฏิบัติตามความเชื่อนั้น

(ค่านิยม (ออนไลน์). แหล่งที่มา: (http://www.br.ac.th/E-learning/lesson4_3.html .2 กันยายน 2557.)

จากความหมายดังกล่าว แสดงให้เห็นว่า ค่านิยมเป็นเรื่องของความคิด ความรู้สึกและความเชื่อ เมื่อบุคคลมีความเชื่อในเรื่องนั้นและมองเห็นว่าสิ่งที่ตนเองเชื่อเป็นสิ่งที่ดีงาม บุคคลก็จะยอมรับและน้อมนำมาสู่การปฏิบัติ จึงกลายเป็นพฤติกรรมของบุคคลในการปฏิบัติต่อความเชื่อในเรื่องนั้น ๆ

ขอบเขตของค่านิยม 12 ประการ

การให้ความหมายของค่านิยม 12 ประการ ได้นำคำอธิบายขยายความเพิ่มเติมของค่านิยมทั้ง 12 ประการ ตามที่หัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา กล่าวในรายการ “คืนความสุขให้คนในชาติ” ออกอากาศทางโทรทัศน์รวมการเฉพาะกิจแห่งประเทศไทยวันศุกร์ที่ 11 กรกฎาคม 2557 เวลา 20.30 น. มานำเสนอไว้เพื่อสร้างความเข้าใจให้ตรงกัน

1) มีความรักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ซึ่งเป็นสถาบันหลักของชาติในปัจจุบัน ทุกชาติจะพัฒนาได้หากเสาหลักหรือสถาบันหลักของชาติเข้มแข็งด้วยความรักอย่างถูกวิธีของคนในชาติ เราหวังอย่างยิ่งที่จะเห็น 3 สถาบันหลักของชาติมีความเข้มแข็งอย่างสมดุลดีงาม ชาติบ้านเมืองสงบคนรักในความเป็นไทยและชาติของเรา พร้อมไปกับยึดมั่นในหลักธรรมคำสอนของศาสนาขัดเกลาใจคนมีคุณธรรม และยึดมั่นในการเคารพพร้อมทั้งเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ไว้อยู่เหนือสิ่งใด

2) ซื่อสัตย์ เสียสละ อดทน มีอุดมการณ์ในสิ่งที่ดีงามเพื่อส่วนรวมเรื่องนี้ สรุปได้สั้นๆว่า คนไทยต้องมีค่านิยมจิตสาธารณะ ซื่อสัตย์ไม่คดโกงไม่เอาเปรียบคนอื่น เสียสละเพื่อส่วนรวมไม่เห็นแก่ตัว อดทนและมีอุดมการณ์ต่อส่วนรวม

3) กตัญญู ต่อพ่อแม่ ผู้ปกครอง ครูบาอาจารย์ ขอนี้มั่นใจว่าเป็นคุณลักษณะเด่นของคนไทยทุกยุคสมัยอยู่แล้ว

4) ใฝ่หาความรู้ หมั่นศึกษาเล่าเรียน ทางตรงและทางอ้อม ประเทศชาติจะพัฒนาได้บุคลากรของคนในชาติต้องมีคุณภาพ ไม่ว่าจะเป็นทางวิชาการและทางทักษะความสามารถ คนในชาติมีปัญญา มีความรู้ คน

ในชาติอีกส่วนที่สนับสนุนในภูมิปัญญาความรู้ของคนไทยด้วยกัน เพื่อสร้างค่านิยมใฝ่รู้ใฝ่เรียน เชิดชูคนมีปัญญาให้มากกว่าคนมีทรัพย์สินเงินตรา

5) รักษาวัฒนธรรมประเพณีไทยอันงดงาม ข้อนี้อะไรก็รัก อยากให้มันเด่นชัดออกมาหลายๆ จริงๆ เรามีวัฒนธรรมประเพณีอันดีงามมากมายทัดเทียมระดับโลก เพราะบุรพคุณศรีของไทยแต่โบราณรักษาสืบเหล่านี้

6) มีศีลธรรม รักษาความสัตย์ หวังดีต่อผู้อื่น เพื่อแผ่และแบ่งปัน

7) เข้าใจ เรียนรู้ การเป็นประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขที่ถูกต้อง ย้ำว่า "ที่ถูกต้อง" นะครับ

8) มีระเบียบวินัย เคารพกฎหมาย ผู้น้อยรู้จักการเคารพผู้ใหญ่ คนไทยต้องซื่อตรง จากการศึกษาและการเคารพในการมีระเบียบวินัย จะสร้างการเรียนรู้ไปถึงการเคารพบุคคลอื่น จากนั้นเราก็จะหนักแน่นในการเคารพกฎหมาย

9) มีสติ รู้ตัว รู้คิด รู้ทำ รู้ปฏิบัติ ตามพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

10) รู้จักดำรงตนอยู่โดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ตามพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รู้จักอดออมไว้ใช้เมื่อยามจำเป็น มีไว้พอกินพอใช้ ถ้าเหลือก็แจกจ่าย จำหน่าย และขยายกิจการเมื่อมีความพร้อม โดยมีภูมิคุ้มกันที่ดี

11) มีความเข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจ ไม่ยอมแพ้ต่ออำนาจฝ่ายต่ำ หรือกิเลส มีความละอาย เกรงกลัวต่อบาป ตามหลักของศาสนา ย้ำตรง "ไม่ยอมแพ้ต่ออำนาจฝ่ายต่ำ หรือกิเลส มีความละอาย เกรงกลัวต่อบาป"

12) คำนึงถึงผลประโยชน์ของส่วนรวม และต่อชาติ มากกว่าผลประโยชน์ของตนเอง

การเสริมสร้างค่านิยม

เนื่องจากค่านิยมเป็นสิ่งที่เกี่ยวข้องกับอารมณ์ ความรู้สึกหรือเจตคติ ซึ่งเป็นเรื่องของจิตพิสัย ในการเสริมสร้างค่านิยมซึ่งเป็นจิตพิสัย ผู้ทรงคุณวุฒิได้ให้ความเห็นไว้ว่า การสร้างค่านิยมให้เกิดขึ้นกับบุคคลในหน่วยงาน ชุมชน สังคม มีองค์ประกอบสำคัญ 3 ประการ คือ

1. Values คือ ระดับของความรับรู้และความเห็นของสมาชิกในหน่วยงาน ชุมชน สังคม ว่าพฤติกรรม ตลอดจนวิธีปฏิบัติงานนั้นๆเป็นสิ่งที่พึงกระทำ

2. Skills คือ ระดับของความสามารถว่า พฤติกรรมนั้นเป็นสิ่งที่ทำได้โดยไม่ง่าย ไม่ซับซ้อนและไม่ฝืนใจ หรือข้อจำกัดมากมาย ตลอดจนสภาพแวดล้อมมีความเอื้ออำนวยให้ปฏิบัติ

3. Motives คือ แรงจูงใจ หรือแรงขับเคลื่อนที่อยู่ในส่วนลึกที่ทำให้บุคคลปรารถนาจะแสดงพฤติกรรมต่างๆ นั้น

การสร้างค่านิยม มีขั้นตอนหลัก ๆ 3 ขั้นตอน คือ

1. ขั้นตอนการรับรู้ ขั้นการรับรู้มีขั้นตอนย่อย คือ

1.1 รับรู้ เริ่มตั้งแต่การรับรู้ในเชิงข่าวสาร จากนั้น จึงรับรู้ในสาระสำคัญของค่านิยม นั้น ๆ และเริ่มเชื่อมโยงสัมพันธ์กับตนเอง

1.2 เข้าใจ เป็นการเข้าใจในความหมายของค่านิยม สร้างความเข้าใจที่เป็นรูปธรรม เข้าใจถึงเหตุผลที่ต้องปฏิบัติ และเข้าใจว่าตนจะต้องปฏิบัติอย่างไรในค่านิยมแต่ละประการ

1.3 ทำได้ เป็นการประเมินตนเองว่าจะสามารถปฏิบัติตามค่านิยมในเรื่องใดได้บ้าง และจะปฏิบัติในโอกาสใด

2. ขั้นตอนการลงมือปฏิบัติ

2.1 ลงมือปฏิบัติ เป็นการปฏิบัติตามค่านิยมที่ตนยอมรับ

2.2 ปฏิบัติต่อเนื่อง มีการปฏิบัติบ่อย ๆ และรู้สึกดีต่อค่านิยมนั้น ๆ

3. ขั้นตอนการประเมินผล พิจารณาผลการปฏิบัติตามค่านิยมนั้นๆ ว่าเกิดผลดีต่อตนเอง หน่วยงาน ชุมชน สังคม

(Signature Solutions' Insights (ออนไลน์). แหล่งที่มา: <http://signatureinsights.wordpress.com/> .

2 กันยายน 2557.)

กล่าวโดยสรุป การสร้างค่านิยมให้เกิดในบุคคล ต้องสร้างการรับรู้เกี่ยวกับค่านิยมที่องค์กร หน่วยงาน ชุมชนหรือสังคมกำหนดขึ้นก่อน จากนั้นให้ทุกคนทำความเข้าใจกับค่านิยมนั้น ๆ เข้าใจถึงวิธีการปฏิบัติตามค่านิยม พฤติกรรมหรือการกระทำที่แสดงถึงการปฏิบัติตามค่านิยม ซึ่งการปฏิบัติตามค่านิยมจะต้องไม่ยุ่งยาก ซับซ้อน ต่อจากนั้น จึงนำสู่การปฏิบัติ โดยที่บุคคลในองค์กร หน่วยงาน ชุมชน หรือสังคม มีความเห็นว่าค่านิยมที่กำหนดเป็นสิ่งที่ดี ปฏิบัติได้ไม่ยาก เป็นสิ่งที่เกี่ยวข้องกับวิถีการดำเนินชีวิต บุคคลจึงลงมือปฏิบัติ ในขั้นของการประเมินผล เกิดขึ้นหลังจากได้ปฏิบัติในช่วงเวลาหนึ่ง เมื่อปฏิบัติแล้วเกิดผลดี เกิดการชื่นชม ยอมรับจึงปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง กลายเป็นวิถีชีวิต

การพัฒนาแนวทางการจัดกิจกรรม

การพัฒนาแนวทางการจัดกิจกรรมเสริมสร้างค่านิยม 12 ประการ ดำเนินการภายใต้แนวคิด การสร้างการรับรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับค่านิยมแต่ละประการ และให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมมีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามค่านิยม โดยการแสดงความคิดเห็นในกรณีศึกษา ประเด็นอภิปราย คลิปสั้นๆ ที่เป็นทั้งความรู้ และไปความรู้ ใบบาน รวมทั้ง การวิเคราะห์และทบทวนตนเอง ว่าเคยปฏิบัติกิจกรรมอะไรที่เกี่ยวข้องกับค่านิยม แล้วสรุปความรู้ ความเข้าใจในค่านิยมแต่ละประการร่วมกัน จากนั้น ให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรม คิดกิจกรรมที่จะปฏิบัติต่อเนื่อง

เรื่องที่ 1 พอเพียงและเพียงพอ

เป้าหมายของการจัดกิจกรรม

เพื่อเสริมสร้างให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมมีความเข้าใจและเห็นคุณค่าในหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตามพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสามารถนำไปใช้ในการดำเนินชีวิตได้ (ค่านิยมข้อ 10 รู้จักดำรงตนอยู่โดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตามพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รู้จักอดออมไว้ใช้เมื่อยามจำเป็น มีไว้พอกินพอใช้ ถ้าเหลือก็แจกจ่ายจำหน่าย และพร้อมที่จะขยายกิจการเมื่อมีความพร้อม เมื่อมีภูมิคุ้มกันที่ดี”)

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมมีความรู้ความเข้าใจในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงตามพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
2. เพื่อให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมได้เรียนรู้และสัมผัสจากประสบการณ์จริงในการนำหลักเศรษฐกิจของพอเพียงไปใช้
3. เพื่อให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมสามารถนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ในชีวิตในการดำเนินชีวิตพร้อมทั้งเผยแพร่ให้กับครอบครัว ชุมชน และท้องถิ่นได้

เนื้อหาสาระ

1. หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงตามพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
2. ตัวอย่างที่เกี่ยวข้องกับการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิต
3. วิธีการการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต

ระยะเวลา 1-2 วัน

วิธีดำเนินการ

การเรียนรู้ในห้องเรียน

ขั้นเตรียมการ (เตรียมการสอน)

1. ผู้ดำเนินกิจกรรมทำความเข้าใจรายละเอียดของการดำเนินกิจกรรม
2. ผู้ดำเนินกิจกรรมเตรียมสื่อวิทัศน์และจำนวนใบงานให้เพียงพอต่อจำนวนผู้เข้าร่วมกิจกรรม

ขั้นตอนการ

1. ผู้ดำเนินกิจกรรมกล่าวนำเข้าสู่เนื้อหากิจกรรมพร้อมแจกใบความรู้ให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรม (10 นาที)
2. ผู้ดำเนินกิจกรรมเปิดคลิปพระราชกรณียกิจของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงพร้อมศึกษาใบความรู้ประกอบการเรียนรู้จาก คลิป VCD

ตัวอย่างเช่น

 - สารคดี งานของในหลวง ตอน เศรษฐกิจพอเพียง
 - แนวพระราชดำรัสเศรษฐกิจพอเพียง
 - เศรษฐกิจพอเพียง
3. ผู้ดำเนินกิจกรรมและผู้เข้าร่วมกิจกรรมร่วมกันแสดงความคิดเห็นและสรุปเนื้อหาจากคลิปเกี่ยวกับแนวคิดสำคัญของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่ประกอบด้วย 3 คุณลักษณะ (ความพอประมาณ ความมีเหตุผล การมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว) และ 2 เงื่อนไข (เงื่อนไขความรู้ เงื่อนไขคุณธรรม) (30 นาที)
4. ผู้ดำเนินกิจกรรมยกตัวอย่างบุคคลที่นำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิตโดยการเปิดคลิปให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมได้ชมและเรียนรู้ VCD เรื่อง เกษตรพอเพียง
5. ผู้ดำเนินกิจกรรมสรุปประเด็นจากคลิปเกี่ยวกับการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการเกษตรทฤษฎีใหม่ที่สามารถช่วยเพิ่มรายได้ ลดรายจ่าย ดำรงชีวิตอย่างพอสมควร พออยู่ พอกิน ตามอัตภาพ และฐานะของตนเอง
 - คลิปเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตประจำวัน เรื่อง รักการออม

ผู้ดำเนินกิจกรรมสรุปประเด็นจากคลิปเกี่ยวกับการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันในการบริหารจัดการเงิน รู้จักใช้จ่ายอย่างประหยัดและออมเงินเพื่ออนาคตที่ดีของตนเอง
6. หลังจากชมคลิปจบครูผู้สอนและผู้เข้าร่วมกิจกรรมร่วมแสดงความคิดเห็นจากคลิปทั้ง 2 เหตุการณ์ ว่าได้นำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตอย่างไรบ้าง (15 นาที)
7. ผู้ดำเนินกิจกรรมให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมแต่ละคนทบทวนตนเองว่าได้นำเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิตอย่างไรบ้าง (5 นาที)
8. ผู้ดำเนินกิจกรรมให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมเขียนเล่าเหตุการณ์ที่ตนเองได้นำเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิตลงในใบงานเรื่อง “ความพอเพียงของฉัน” (30 นาที)
9. ผู้ดำเนินกิจกรรมสุ่มผู้เข้าร่วมกิจกรรมจำนวน 3-5 คน ให้เล่าเหตุการณ์เรื่อง “ความพอเพียงของฉัน” คนละไม่เกิน 5 นาที เพื่อให้เพื่อนในชั้นได้ฟังและร่วมเรียนรู้ และให้เพื่อนในชั้นร่วมกันแสดงความคิดเห็นการเล่าเหตุการณ์ว่าได้นำหลักเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในคุณลักษณะใดบ้าง (30 นาที)

ขั้นสรุปและประเมินผล

ผู้ดำเนินกิจกรรมและผู้เข้าร่วมกิจกรรมร่วมอภิปรายสรุปแนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

การศึกษาจากประสบการณ์จริง

ขั้นเตรียมการ (เตรียมการสอน)

1. ผู้ดำเนินกิจกรรมวางแผนการดำเนินกิจกรรม
2. ผู้ดำเนินกิจกรรมเลือกแหล่งเรียนรู้ พร้อมดำเนินการติดต่อประสานงาน

ตัวอย่างแหล่งเรียนรู้ เช่น

- ศูนย์การเรียนรู้การเกษตรพอเพียงชุมชนบ้านสารภี จังหวัดสมุทรสาคร โทรศัพท์ 086 - 1784157
- ศูนย์การเรียนรู้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริฯ และศูนย์สาธิตและส่งเสริมงาน

ศิลปอาชีพ ภาคเหนือ โทรศัพท์ 053 – 299758

- ครัวเรือนเศรษฐกิจพอเพียงตำบลปากทรง อำเภอยะไข่ จังหวัดชุมพร โทรศัพท์ 084 -8894528
- ศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ บ้านหนองแก จังหวัดชัยภูมิ 081-7715197

ขั้นดำเนินการ

1. ผู้ดำเนินกิจกรรมชี้แจงรายละเอียดและข้อตกลงของกิจกรรมการเรียนรู้นอกสถานที่
2. ผู้ดำเนินกิจกรรมแบ่งกลุ่มผู้เข้าร่วมกิจกรรม กลุ่มละ 3-5 คน เพื่อให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมแต่ละกลุ่มร่วมกันเรียนรู้
3. ผู้ดำเนินกิจกรรมและผู้เข้าร่วมกิจกรรมลงพื้นที่ศึกษาแหล่งเรียนรู้
4. วิทยากรแนะนำตัวและรายละเอียดของสถานที่แหล่งเรียนรู้
5. ผู้ดำเนินกิจกรรมและผู้เข้าร่วมกิจกรรมศึกษาหาความรู้จากวิทยากรและแหล่งเรียนรู้ พร้อมทั้งซักถาม สืบเสาะ ถ่ายภาพ หรือทำกิจกรรมต่างๆ เพื่อให้ได้รับความรู้และประสบการณ์มากที่สุด
6. ผู้ดำเนินกิจกรรมให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมแต่ละคนสรุปแนวคิดที่ได้จากแหล่งเรียนรู้ลงในบันทึกความรู้ หรือกระดาษรายงาน
7. ผู้ดำเนินกิจกรรมให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมแต่ละคนทำแบบประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้นอกสถานที่

ขั้นสรุปและประเมินผล

1. ผู้ดำเนินกิจกรรมและผู้เข้าร่วมกิจกรรมร่วมกันสรุปความรู้ แนวคิดที่ได้เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงจากกิจกรรมการเรียนรู้นอกสถานที่
2. ผู้ดำเนินกิจกรรมประเมินผลและจัดทำรายงานการจัดกิจกรรมการเรียนรู้นอกสถานที่

กิจกรรมเพื่อการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

ผู้ดำเนินกิจกรรมและผู้เข้าร่วมกิจกรรมร่วมเผยแพร่หรือจัดกิจกรรมหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ต่อชุมชน/ ท้องถิ่น เมื่อมีโอกาส เช่น การจัดเวทีประชาคม เป็นต้น

สื่อและแหล่งค้นคว้าความรู้

1. ใบความรู้ เรื่อง ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
2. ใบงาน เรื่อง ความพอเพียงของฉันทัน
3. ใบบันทึกความรู้กิจกรรมนอกสถานที่ เรื่อง หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
4. สารคดี งานของในหลวง ตอน เศรษฐกิจพอเพียง (สารคดี งานของในหลวง ตอน เศรษฐกิจพอเพียง. (ออนไลน์). แหล่งที่มา: <http://s.ch7.com/w/79607> . 10 ตุลาคม 2557.)
5. แนวพระราชดำรัสเศรษฐกิจพอเพียง (แนวพระราชดำรัสเศรษฐกิจพอเพียง. (ออนไลน์). แหล่งที่มา: <https://www.youtube.com/watch?v=Z1mGP9X9dRY> . 10 ตุลาคม 2557.)
6. เศรษฐกิจพอเพียง (เศรษฐกิจพอเพียง. (ออนไลน์). แหล่งที่มา: <https://www.youtube.com/watch?v=8jjZ4qnfwtk> . 10 ตุลาคม 2557.)
7. เกษตรพอเพียง (เกษตรพอเพียง . (ออนไลน์). แหล่งที่มา: <http://www.youtube.com/watch?v=3xRM791c9JM> . 10 ตุลาคม 2557.)
8. รักการออม (รักการออม . (ออนไลน์). แหล่งที่มา: <http://www.youtube.com/watch?v=zIE9BWmiHyE> . 10 ตุลาคม 2557.)

การวัดประเมินผล

1. การประเมินผลงานจากใบงาน
2. การสังเกตพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในกิจกรรม
3. รายงานการจัดกิจกรรมการเรียนรู้นอกสถานที่

ใบความรู้ เรื่อง หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชมหาราชได้มีพระราชดำรัสที่เกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง ไว้ตอนหนึ่งว่า

“...พอเพียงพอเพียงนั้นมีความหมายกว้างขวางยิ่งกว่านี้อีก คือ คำว่าพอก็พอเพียงนี้ก็พอแค่นั้นเอง คนเราถ้าพอใจในความต้องการมันก็มีโลกน้อย เมื่อมีโลกน้อยก็เปรียบเทียบกับผู้อื่นน้อยถ้าประเทศใดมีความอันนี้ มีความคิดว่าทำอะไรต้องพอเพียง หมายความว่า พอประมาณ ซื่อตรง ไม่โลภ อย่างมากคนเราก็อยู่เป็นสุขพอเพียงนี้ อาจจะมี มีมาก อาจจะมีของหรูหราก็ได้แต่ต้องไม่ไปเปรียบเทียบกับคนอื่น..”

พระราชดำรัส เนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา

ณ ศาลาศิลาจารย์ วันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๕๑

“เศรษฐกิจพอเพียง” เป็นปรัชญาที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีพระราชดำริชี้แนะแนวทางการดำเนินชีวิตแก่ พสกนิกรชาวไทยมาโดยตลอดนานกว่า 25 ปี ตั้งแต่ก่อนวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจ และเมื่อภายหลังได้ทรงเน้นย้ำแนวทางการแก้ไขเพื่อให้รอดพ้น และสามารถดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคงและยั่งยืนภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์และความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ

แนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 9 นี้ นับว่าเป็นแนวคิดสำคัญที่สุดในการสอนคน ซึ่งนำมาประยุกต์ใช้กับการปฏิบัติตนได้ทุกระดับ โดยเน้นการปฏิบัติบนสายกลาง และพัฒนาการอย่างเป็นขั้นตอน ซึ่งคำนิยาม ความพอเพียงจะต้องประกอบด้วย 3 คุณลักษณะพร้อม ๆ กัน คือ

1. ความพอประมาณ หมายถึง ความพอดีที่ไม่น้อยเกินไปและไม่มากเกินไป โดยไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น เช่น การผลิตและการบริโภคที่อยู่ในระดับพอประมาณ

2. ความมีเหตุผล หมายถึง การตัดสินใจเกี่ยวกับระดับความพอเพียงนั้นจะต้องเป็นไปอย่างมีเหตุผล โดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้องตลอดจนคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำฯ อย่างรอบคอบ

3. การมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว หมายถึง การเตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบ และการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้น โดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ของสถานการณ์ต่าง ๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคตทั้งใกล้และไกล

เงื่อนไข การตัดสินใจและการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ให้อยู่ในระดับพอเพียงนั้น ต้องอาศัยทั้งความรู้ และคุณธรรมเป็นพื้นฐาน ดังนี้

1. เงื่อนไขความรู้ ประกอบด้วย ความรอบรู้เกี่ยวกับวิชาการที่เกี่ยวข้องอย่างรอบด้าน รอบคอบที่จะนำความรู้เหล่านั้นมาพิจารณาให้เชื่อมโยงกัน เพื่อประกอบการวางแผนและความระมัดระวังในขั้นปฏิบัติ

2. เงื่อนไขคุณธรรม ที่จะต้องเสริมสร้างประกอบด้วย มีความตระหนักในคุณธรรม มีความซื่อสัตย์สุจริต และมีความอดทน มีความพากเพียร ใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิตแนวทางปฏิบัติ/ผลที่คาดว่าจะได้รับ จากการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ คือ การพัฒนาที่สมดุลและยั่งยืน พร้อมรับต่อการเปลี่ยนแปลงในทุกด้านทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม ความรู้และเทคโนโลยี

ใบงาน
เรื่อง “ความพอเพียงของฉัน”

ให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมเขียนเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกับ “ความพอเพียง” ในชีวิตประจำวันของฉัน

A large speech bubble shape with a tail pointing towards the bottom right. The interior of the bubble is filled with horizontal dotted lines, providing a space for writing.

ตัวอย่างแบบสังเกต

กิจกรรม.....
 วันที่ทำกิจกรรม..... สถานที่จัดกิจกรรม.....
 ภาคเรียนที่.....กศน.ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....

คำชี้แจง สังเกตพฤติกรรมการทำงานของผู้เข้าร่วมกิจกรรม และทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับ

ความเป็นจริงของพฤติกรรมผู้เข้าร่วมกิจกรรม

เกณฑ์การให้คะแนน	3	หมายถึง	ดี
เกณฑ์การให้คะแนน	2	หมายถึง	ปานกลาง
เกณฑ์การให้คะแนน	1	หมายถึง	น้อย

ที่	ชื่อ/กลุ่ม	ประเด็น/ระดับคะแนน									รวม คะแนน	ระดับ คุณภาพ
		ความสนใจ/ กระตือรือร้น ในกิจกรรม			การมีส่วนร่วม แลกเปลี่ยน ความคิดเห็น			ความ รับผิดชอบใน งานที่ได้รับ มอบหมาย				
		3	2	1	3	2	1	3	2	1		
1.												
2.												
3.												
4.												
5.												
6.												
7.												
8.												

ระดับคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
7-9	ดี
4-6	ปานกลาง
1-3	ปรับปรุง

**แบบสอบถามความคิดเห็น
สำหรับผู้เข้าร่วมกิจกรรม**

กิจกรรมการเรียนรู้นอกสถานที่.....

คำชี้แจง : ทำเครื่องหมาย ที่ตรงกับความคิดเห็นของผู้เข้าร่วมกิจกรรม

ข้อ	ประเด็นพิจารณา	ระดับ				
		(5) มากที่สุด	(4) มาก	(3) ปานกลาง	(2) น้อย	(1) น้อยที่สุด
1.	ความรู้ที่ได้รับจากแหล่งเรียนรู้					
2.	การนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน					
3.	ความเหมาะสมของแหล่งเรียนรู้					
4.	ความเหมาะสมของระยะเวลาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ นอกสถานที่					
5.	ความพึงพอใจโดยภาพรวมของกิจกรรมการเรียนรู้ สถานที่ในครั้งนี้					

1. สิ่งที่น่าสนใจในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

.....

.....

.....

2. หากมีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้นอกสถานที่ครั้งต่อไป ท่านจะเข้าร่วมหรือไม่ เพราะเหตุใด

.....

.....

.....

3. ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

.....

.....

.....

.....

.....

เรื่องที่ 2 ดำรงชีวิตอย่างไร...ให้พอเพียง

เป้าหมายของการจัดกิจกรรม

เพื่อเสริมสร้างค่านิยม ข้อ 10 รู้จักดำรงตนอยู่โดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตามพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รู้จักถ่อมตน ใช้จ่ายเมื่อจำเป็น มีไว้พอกินพอใช้ ถ้าเหลือก็แจกจ่ายจำหน่าย และขยายกิจการ เมื่อมีความพร้อม โดยมีภูมิคุ้มกันที่ดี

วัตถุประสงค์ เพื่อให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรม

1. มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
2. สามารถวิเคราะห์ และอธิบายคุณลักษณะความพอเพียงในชีวิตประจำวันของตนเองได้
3. สามารถนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ในการดำรงชีวิตประจำวันได้

เนื้อหาสาระ

1. หลักการเศรษฐกิจพอเพียง
2. แนวทางการใช้ชีวิตอย่างมีความสุขแบบพอเพียง

ระยะเวลา 8 ชั่วโมง

วิธีดำเนินการ

ขั้นผู้ดำเนินกิจกรรมเตรียม

1. ผู้ศึกษากิจกรรม และแนวทางการดำเนินกิจกรรม
2. เตรียมใบความรู้ / ใบงาน
3. อุปกรณ์สำหรับฉาย VCD/ เครื่องเสียง
4. คลิป VCD เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง

ขั้นตอนการ

1. ผู้ดำเนินกิจกรรมชี้แจงรายละเอียด และวัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรม (5 นาที) ให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมทราบ
2. ผู้ดำเนินกิจกรรมสร้างบรรยากาศการมีส่วนร่วมให้กับผู้เข้าร่วมกิจกรรมเข้าสู่บทเรียนเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง คลิป VCD รู้จัก "หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง" ให้กับผู้เข้าร่วมกิจกรรมมีความรู้และเข้าใจเบื้องต้นเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง (3 นาที)
3. ผู้ดำเนินกิจกรรมและผู้เข้าร่วมกิจกรรมร่วมกันแสดงความคิดเห็นและสรุปประเด็นสำคัญพร้อมเปิดคลิป VCD สรุปประกอบความรู้ เรื่อง ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (4.04 นาที) (ปิดหรือเปิดเสียงเพลงก็ได้)
4. แบ่งกลุ่มผู้เข้าร่วมกิจกรรมออกเป็น 2 กลุ่ม แล้วแจกใบความรู้ที่ 1 เรื่องปลดหนี้ได้ด้วยเกษตรผสมผสาน ให้กลุ่มที่ 1 และใบความรู้ที่ 2 เรื่อง ศึกษาวิถีชีวิต “หมู่บ้านพอเพียง” หลักร้อยลดยุคข้าวยากหมากแพง ให้กลุ่มที่ 2 จากนั้นร่วมกันแลกเปลี่ยนความคิดเห็นนำเสนอเป็นละคร (5-10 นาที) ร่วมกันสรุปประเด็นสำคัญ
5. ผู้เข้าร่วมกิจกรรมแบ่งกลุ่มออกเป็น 9 กลุ่มๆ ละ เท่าๆ กัน ผู้ดำเนินกิจกรรมเปิดคลิป VCD ละครเรื่อง พอเพียงตามแนวคิดของพ่อ ตอนที่ 1 –9 (แต่ละกลุ่มจับฉลากเลือกละครตอนที่ 1-9) ร่วมกันแสดงความคิดเห็นและประเด็นสำคัญที่ได้จากละครตามใบงานที่ 1 เลือกผู้แทนนำเสนอ ร่วมกันแลกเปลี่ยนความคิดเห็น
 - ละครเรื่อง พอเพียงตามแนวคิดของพ่อ
 - ตอนที่ 1 เศรษฐกิจพอเพียงคืออะไร
 - ตอนที่ 2 พอเพียงคือสมดุล
 - ตอนที่ 3 พอเพียงอย่างไรในการใช้ชีวิต
 - ตอนที่ 4 เศรษฐกิจพอเพียงเป็นรากฐานสำคัญของชีวิต
 - ตอนที่ 5 เริ่มต้นอย่างไรให้พอเพียง
 - ตอนที่ 6 หลากมุมมองของชีวิตที่พอเพียง
 - ตอนที่ 7 ก้าวหน้าไปพร้อมกับความพอเพียง
 - ตอนที่ 8 พระอัจฉริยภาพของพ่อหลวง
 - ตอนที่ 9 ก้าวไกลกับการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง
7. ผู้เข้าร่วมกิจกรรมร่วมกันแลกเปลี่ยนความคิดเห็นจากการดำเนินกิจกรรมตั้งแต่เริ่มต้นว่าได้อะไรจากการจัดกิจกรรมนี้สรุปแนวคิดตามใบงานที่ 2 แผนผังความคิด (Mind Mapping) แนวทางการดำรงชีวิตตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ผู้ดำเนินกิจกรรมสรุปและแลกเปลี่ยนความคิดเห็น
9. ผู้เข้าร่วมกิจกรรมแต่ละคน เขียนแผนพัฒนาตนเองในชีวิตประจำวัน โดยยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียง ลงในใบงานที่ 3 แล้วส่งผู้ดำเนินกิจกรรม โดยทำข้อตกลงร่วมกันในการนำแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปปฏิบัติตนในชีวิตประจำวัน

10. ผู้ดำเนินกิจกรรมกล่าวสรุปการดำเนินกิจกรรมตั้งแต่ต้นจนจบว่าผู้เข้าร่วมกิจกรรมสามารถนำแนวคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิต พร้อมกับคลิป VCD เพลงอยู่อย่างพอเพียง และตัวแทนผู้เข้าร่วมกิจกรรม กล่าวขอบคุณ และแสดงความคิดเห็นต่อการฝึกอบรมครั้งนี้

กิจกรรมเพื่อการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

ผู้ดำเนินกิจกรรมแนะนำให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรม ศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงจากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ เช่น หนังสือ เอกสาร แผ่นพับ เอกสาร โฆษณาประชาสัมพันธ์ วิดิทัศน์ ภาพยนตร์ นิทรรศการ พิพิธภัณฑ์ ห้องสมุด เป็นต้น รวมถึงสื่ออิเล็กทรอนิกส์ในรูปแบบ e-Learning ทางเว็บไซต์ (E-learning/CAI เศรษฐกิจพอเพียง online . (ออนไลน์). แหล่งที่มา :

<http://longlivetheking.kpmax.com/login/index.php> . 14 ตุลาคม 2557.)

สื่อ/แหล่งค้นคว้า/ใบความรู้

1. ใบความรู้ เรื่องปลอดภัยได้ ด้วยเกษตรผสมผสาน (ปลอดภัยได้ ด้วยเกษตรผสมผสาน . (ออนไลน์). แหล่งที่มา: <http://pantip.com/topic/32306338> . 7 ตุลาคม 2557.)
2. ใบความรู้ที่ 2 เรื่อง ศึกษาวิถีชีวิต “หมู่บ้านพอเพียง” หลักอยู่รอดยุคข้าวยากหมากแพง (ศึกษาวิถีชีวิต “หมู่บ้านพอเพียง” หลักอยู่รอดยุคข้าวยากหมากแพง (ออนไลน์). แหล่งที่มา: <http://www2.manager.co.th/iBizChannel/ViewNews.aspx?NewsID=9510000100874> . 7 ตุลาคม 2557.)
3. รู้จัก "หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง" (รู้จัก หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง. (ออนไลน์). แหล่งที่มา : <http://www.youtube.com/watch?v=G1arbHJVuEw> . 7 ตุลาคม 2557.)
4. สรุปประกอบความรู้ เรื่อง ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (สรุปประกอบความรู้ เรื่อง ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง พอเพียง. (ออนไลน์). แหล่งที่มา : http://www.youtube.com/watch?v=v7_HleQAwM0 . 7 ตุลาคม 2557.)
5. ตอนที่ 1 เศรษฐกิจพอเพียงคืออะไร (ตอนที่ 1 เศรษฐกิจพอเพียงคืออะไร. (ออนไลน์). แหล่งที่มา : <http://www.youtube.com/watch?v=p89L7-2uv9k> . 7 ตุลาคม 2557.)
6. ตอนที่ 2 พอเพียงคือสมดุล (ตอนที่ 2 พอเพียงคือสมดุล. (ออนไลน์). แหล่งที่มา : <http://www.youtube.com/watch?v=EvBp72cwvRY> . 7 ตุลาคม 2557.)
7. ตอนที่ 3 พอเพียงอย่างไรในการใช้ชีวิต (ตอนที่ 3 พอเพียงอย่างไรในการใช้ชีวิต . (ออนไลน์). แหล่งที่มา : <http://www.youtube.com/watch?v=6cAH7x0jKIA> . 7 ตุลาคม 2557.)
8. ตอนที่ 4 เศรษฐกิจพอเพียงเป็นรากฐานสำคัญของชีวิต (ตอนที่ 4 เศรษฐกิจพอเพียงเป็นรากฐานสำคัญของชีวิต. (ออนไลน์). แหล่งที่มา : <http://www.youtube.com/watch?v=O0-2b1vj9Q> . 7 ตุลาคม 2557.)

9. ตอนที่ 5 เริ่มต้นอย่างไรให้พอเพียง (ตอนที่ 5 เริ่มต้นอย่างไรให้พอเพียง . (ออนไลน์). แหล่งที่มา : http://www.youtube.com/watch?v=_DFUFo_dfsU . 7 ตุลาคม 2557.)
10. ตอนที่ 6 หลากมุมมองของชีวิตที่พอเพียง (ตอนที่ 6 หลากมุมมองของชีวิตที่พอเพียง . (ออนไลน์). แหล่งที่มา : <http://www.youtube.com/watch?v=sgCpBcpYKKk> . 7 ตุลาคม 2557.)
11. ตอนที่ 7 ก้าวหน้าไปพร้อมกับความพอเพียง (ตอนที่ 7 ก้าวหน้าไปพร้อมกับความพอเพียง . (ออนไลน์). แหล่งที่มา : <http://www.youtube.com/watch?v=wzNVPKkymx4> . 7 ตุลาคม 2557.)
12. ตอนที่ 8 พระอัจฉริยภาพของพ่อหลวง (ตอนที่ 8 พระอัจฉริยภาพของพ่อหลวง . (ออนไลน์). แหล่งที่มา : <http://www.youtube.com/watch?v=R3a9IatPpck> . 7 ตุลาคม 2557.)
13. ตอนที่ 9 ก้าวไกลกับการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง (ตอนที่ 9 ก้าวไกลกับการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง. (ออนไลน์). แหล่งที่มา : <http://www.youtube.com/watch?v=5M0esuRotEg> . 7 ตุลาคม 2557.)
14. แบบทดสอบก่อนเรียน-หลังเรียน เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง
15. ใบงานที่ 1 “พอเพียงตามแนวคิดของพ่อ”
16. ใบงานที่ 2 เรื่อง สรุปรูปแผนผังความคิด (Mind Mapping) แนวทางการดำเนินชีวิตตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
17. ใบงานที่ 3 เรื่อง แผนพัฒนาตนเองในชีวิตประจำวัน โดยยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียงตามรอยพ่อ

การวัดและประเมินผล

1. วิธีการวัด

- 1.1 จากแบบทดสอบก่อนเรียน และหลังเรียน
- 1.2 จากใบงานที่ 1 – 3

2. เกณฑ์การประเมินผลงาน

2.1 วัดผลสัมฤทธิ์แบบทดสอบก่อนเรียน และหลังเรียน ดังนี้

ดีมาก	= 80% ขึ้นไป
ดี	= 70% - 79%
ปานกลาง	= 60% - 69%
ผ่าน	= 50%

2.2 ประเมินจากใบงานที่ 1-3 ตามเกณฑ์ดังนี้

15-20 คะแนน	อยู่ในเกณฑ์ ดี	แสดงว่า ผ่าน
10-14 คะแนน	อยู่ในเกณฑ์ พอใช้	แสดงว่า ผ่าน
ต่ำกว่า 10 คะแนน	อยู่ในเกณฑ์ ต้องปรับปรุง	แสดงว่า ไม่ผ่าน

3.4 ประเมินผลการทำงานกลุ่มตามเกณฑ์ดังนี้

ดีมาก = 4

ดี = 3

ปานกลาง = 2

ผ่าน = 1

ใบความรู้ที่ 1

เรื่อง ปลดหนี้ได้ ด้วยเกษตรผสมผสาน

นายประพันธ์ ศรีสุวรรณ เกษตรกรทฤษฎีใหม่ จากบ้านนาสาร ต.บ้านป็น อ.ลอง จ.แพร่ เป็นอีกหนึ่งของเกษตรกรที่หันมายึดแนวทางการทำการเกษตรแบบทฤษฎีใหม่ร่วม 18 ปี จนวันนี้มีกินมีใช้ไม่ขาดสน แม้ภาวะทางเศรษฐกิจของประเทศจะผันแปรไปในทิศทางใดก็ตาม “แต่ก่อนทำพืชเชิงเดี่ยว แต่ไม่ประสบผลสำเร็จลงทุนไปก็ขาดทุน หมดไปเป็นหมื่น ๆ ปลูกมะขามหวาน มะม่วง ขาดทุนรายได้จากการขายผลผลิตน้อยกว่าค่าใช้จ่ายเรื่องปุ๋ยและยาฆ่าแมลง ก็หันมาเลี้ยงปลา ก็ขาดทุนอีก เพราะต้องจ่ายทุกอย่างตั้งแต่พันธุ์ปลาที่นำมาเลี้ยง อาหารปลา แต่เวลาเอาปลาไปขายกลับขายไม่ได้ และที่ขายได้บ้างก็ไม่มีราคา ก็หมดทุนอีกเพราะมีความคิดแบบเอาเงินเป็นตัวตั้งก่อนทำการผลิต” เกษตรกรทฤษฎีใหม่ บ้านนาสารกล่าว

นายประพันธ์บอกต่อว่าที่หันมาเลี้ยงปลาในตอนนั้นด้วยมีเจ้าหน้าที่จากส่วน งานราชการที่ส่งเสริมการเลี้ยงปลาบอกว่าถ้าปล่อยปลาลงบ่อ 10,000 ตัวขายได้ตัวละ 10 บาท เป็นเงินเท่าไรพิจารณาดู คิดแล้วก็เป็นหลักแสนก็ตาสว่างขึ้นมาทันทีเพราะเห็นแต่เงินที่คิดว่าจะได้ แต่ไม่มีประสบการณ์ในการเลี้ยงปลา เป็นการคิดแบบเอาตัวเลขว่าจะกำไรมาก่อน แต่ผลที่ออกมากลับตรงกันข้ามไม่เหมือนอย่างที่คิดไว้ เพราะในระหว่าง การเลี้ยงจะต้องมีรายจ่ายจากค่าใช้จ่ายมากมายในการเลี้ยงปลา ในที่สุดก็หมดทั้งปลาและทุน “ก็หันกลับมาปรับพื้นที่ ปลูกผัก ปลูกข้าว เลี้ยงปลาแบบอินทรีย์คือไม่พึ่งสารเคมีใด เพราะปลูกเพื่อกินเอง ในครอบครัว ปลูกไม้ยืนต้นที่สามารถเอื้อกับพื้นที่เพื่อการปลูกผักและเลี้ยงสัตว์รวม เวลา 18 ปี ที่การเกษตรแบบนี้นั้นไม่เป็นหนี้ใคร มีกิน มีเหลือ ที่สำคัญไม่ต้องเข้าโรงพยาบาลเลยตั้งแต่หันหลังให้กับการปลูกพืชและเลี้ยง ปลาแบบเชิงเดี่ยว” นายประพันธ์ กล่าว เกษตรกรทฤษฎีใหม่รายนี้เล่าให้ฟังเพิ่มเติมด้วยว่า ช่วงที่หันกลับมาปลูกผักนั้นก็ทำกันเองภายในครอบครัวมีแรงงาน 2 คนคือตนเองกับแม่บ้าน หวังปลูกเพียงเพื่อให้มีกินภายในครอบครัวไม่ต้องไปหาซื้อจากตลาดเท่านั้น เพราะเงินทองของครอบครัวไม่มีแล้วแถมยังเป็นหนี้ติดตัวอยู่นับแสนอีกต่างหาก ปลูกระยะหนึ่งก็มีผักเหลือก็เอาออกไปขาย “ในตอนแรกก็ขายไม่ค่อยได้ เพราะไม่มีคนรู้จัก ช่วงนั้นคำว่าผักอินทรีย์ยังไม่เป็นที่เข้าใจกันเท่าที่ควร ส่วนใหญ่จะหันไปซื้อผักที่มีใบสวยก้านงาม ๆ ซึ่งต้องปลูกโดยใช้สารเคมีเท่านั้นจึงจะได้ผักสวยเช่นนั้น มาวันหนึ่งขายได้ 20 บาท ดีใจมากเพราะเป็นรายได้ที่เหลือจากกินภายในครอบครัว ต่อมาก็้นำออกขายอีกก็เริ่มขายได้เพิ่มมากขึ้น สังคมเริ่มเข้าใจและมีผู้สนใจซื้ออย่างต่อเนื่อง ก็นำเงินที่ขายได้มาลงทุนเพาะปลูกพืชผักเพิ่มเติม ก็มี ผักกาด คื่นช่าย กวางตุ้ง มะเขือเทศ ถั่วฝักยาว พืชสวนครัวส่วนใหญ่เป็นพืชล้มลุก” เกษตรกรผู้พลิกผันตัวเองจากหนี้ท่วมตัวมาไม่มีเงิน

ใช้จ่ายอย่างพอเพียงในวันนี้ กล่าว จากการทำการเกษตรแบบผสมผสาน โดยยึดแนวทางการใช้ชีวิตแบบปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง คือมีภูมิคุ้มกัน ในการดำรงชีพ ไม่ลงทุนเกินความสามารถของตนเอง ไม่กู้เงินมาลงทุน จะลงทุนก็ต่อเมื่อมีผลกำไรและเพียงพอ แก่ค่าใช้จ่ายภายในครอบครัว แม้จะขาดทุนในการเพาะปลูกที่ลงทุนไปก็ไม่เสียหายทั้งหมด ชีวิตก็จะยังยืนอยู่ได้ เพราะทุนเดิมยังอยู่ เกษตรกรรายนี้ได้แนะนำพระราชดำริปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ที่พระราชทานให้กับปวงชนชาวไทยนำไปปฏิบัติใช้เมื่อครั้งเกิดวิกฤติเศรษฐกิจ ฟองสบู่แตกเมื่อหลายปีก่อน มาปฏิบัติใช้ จวบจนปัจจุบันครอบครัวมีความสุข มีกินมีใช้ เพียงพอจนสามารถส่งลูกได้เล่าเรียนจนจบมหาวิทยาลัย มีความมั่นคงในชีวิต ได้รับ การยอมรับจากหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องและราษฎรในพื้นที่เดินทางไปศึกษาดู งานอย่างต่อเนื่อง และล่าสุดก็ได้รับรางวัลเกษตรกรดีเด่น ด้านเกษตรผสมผสานของสำนักงาน กปร. ซึ่งได้รับรางวัลจาก นายอำพล เสนาณรงค์ องคมนตรี เมื่อวันที่พฤหัสบดีที่ 19 มิถุนายน 2557 ที่ผ่านมา ในงานการประชุมสัมมนา “เศรษฐกิจพอเพียง ทางออกประเทศไทย” ณ ห้องประชุม 101 สำนักงาน กปร. ช่างเคลินิวส์

(แปลหน้าได้ ด้วยเกษตรผสมผสาน . (ออนไลน์). แหล่งที่มา: <http://pantip.com/topic/32306338> . 7 ตุลาคม 2557.)

ใบความรู้ที่ 2

เรื่อง ศึกษาวิถีชีวิต “หมู่บ้านพอเพียง” หลักอยู่รอดยุคข้าวยากหมากแพง

ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ถือเป็นสิ่งที่คนไทยรู้จักดี และได้นำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันของตนเอง โดยเฉพาะชาวบ้านในต่างจังหวัดที่พยายามหล่อหลอมชุมชนของตนเองให้กลายเป็น หมู่บ้านที่ยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงนี้ จนก่อเกิดเป็น “โครงการพัฒนาศักยภาพผู้นำชุมชน” ของกรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย ได้นำร่องฟื้นฟูชีวิตชุมชนท้องถิ่น ที่หมู่บ้านจำรุง และ หมู่บ้านบ้านนอก อ.แกลง จ.ระยอง ที่นำเอาหลักเศรษฐกิจพอเพียงมาพัฒนากลุ่มชาวบ้าน

หมู่บ้านจำรุง เมื่อครั้งอดีตเป็นหมู่บ้านที่ไม่มีใครรู้จัก แต่ในปัจจุบันได้กลายเป็นแหล่งเรียนรู้วิถีชีวิตชุมชน ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ที่เกือบทุกวันชาวบ้านต้องคอยต้อนรับเหล่าผู้นำชุมชน ในแต่ละจังหวัดทั่วประเทศ รวมถึงหน่วยงานจากภาครัฐและเอกชน มาศึกษาดูงานเพื่อนำไปปรับใช้และพัฒนาหมู่บ้านของตนเองอย่างยั่งยืนกับ 150 ครอบครัว ประชากรจำนวนกว่า 600 คน

นายชาติชาย เหลืองเจริญ ผู้ใหญ่บ้าน บ้านจำรุง เล่าว่า แม้หมู่บ้านจำรุงเป็นหมู่บ้านเล็กๆ ที่ผู้คนได้อพยพมาจากบริเวณชายทะเล โดยพื้นที่ของหมู่บ้านเป็นที่ราบลุ่มเหมาะแก่การทำสวนผลไม้ และสวนยางพารา เนื่องจากสภาพดินมีความอุดมสมบูรณ์ทำให้ในปัจจุบันบ้านจำรุงมีทุนทางสังคม ที่ได้จากการเรียนรู้เรื่องการพึ่งพาตนเองมากกว่า 20 ปี มีกลุ่มกิจกรรมมากกว่า 20 กลุ่ม โดยเป็นกิจกรรมที่อาศัยภูมิปัญญาท้องถิ่น

จนขณะนี้บ้านจำรุงกลายเป็นหมู่บ้านตัวอย่างที่ใช้แนวทางเศรษฐกิจพอเพียง เป็นแนวทางการพัฒนาชุมชน ที่มีหน่วยงานจากภาครัฐฯ และเอกชน เดินทางมาดูงานอย่างต่อเนื่อง เพื่อแลกเปลี่ยนองค์ความรู้

“ผมได้สนับสนุนให้หมู่บ้านจำรุงใช้ชีวิตอย่างพอเพียง โดยนำร่องจากการให้ทุกรัฐเรือนปลูกผักสวนครัวไว้รับประทาน เช่น ดอกอัญชัญ ยอดมะระ ขมิ้นชัน ใบบัวบก และยอดเสมีคแดง เป็นต้น เพื่อใช้ประกอบอาหาร จนกลายเป็นสัญลักษณ์ของชุมชนที่นักท่องเที่ยวต่างรู้จักกันดี ในขณะที่กลุ่มผู้สูงอายุ ได้ร่วมกันผลิตข้าวซ้อมมือ บรรจุถุงจำหน่ายในร้านค้าชุมชน เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนมีสุขภาพดี จากโรงสีข้าวของชุมชน ส่วนแกลบก็นำไปทำปุ๋ยชีวภาพ และนำปลายข้าวขายให้กับกลุ่มผู้เลี้ยงตะพาบน้ำ นอกจากนี้ยังมีกลุ่มธนาคารขยะ โดยรับซื้อขยะทุกประเภท และนำไปคัดแยก หวังปลูกฝังให้เยาวชนมีทัศนคติที่ดีในการรักษาสิ่งแวดล้อม และกลุ่มสตรีอาสา ที่ได้มีการนำผลไม้ต่างๆ มาแปรรูป เช่น ทุเรียน ขนุน รวมถึงผลิตน้ำปลาจากกระตัก และกะปิเค็ย”

เมื่อบ้านจำรุง เป็นที่รู้จักจากผู้คนภายนอกมากขึ้น ทำให้ทางผู้นำชุมชน เตรียมความพร้อมในการต้อนรับการดูงานต่างๆ เช่น การจัดที่พักชุมชน โฮมสเตย์ โดยยึดหลักการต้อนรับเสมือนญาติสนิท ด้วยเสื้อผ้า หมอนใบ มุ้งหนึ่งหลัง, ร้านค้าชุมชน กลุ่มอาสาสมัคร, กลุ่มวิทยุชุมชน, กลุ่มรักษวัฒนธรรมท้องถิ่น เป็นต้น และล่าสุดทางหมู่บ้านจำรุง ได้ผลิตตราชมหมู่บ้าน เพื่อศึกษาชีวิตความเป็นอยู่ของคนในชุมชน

โดยผู้ใหญ่บ้านยืนยันว่าผลของการดำเนินงานทำให้ผู้คนในชุมชนหันมา นิยมกินผักพื้นบ้านเพิ่มขึ้น ผู้ผลิตได้ผลิตผักพื้นบ้านปลอดสารเคมีอย่างมี ความสุข ไม่ต้องกังวลกับราคาสารเคมีที่แพง สุขภาพดีขึ้นทั้ง สุขภาพกาย สุขภาพใจ ผู้บริโภคได้กินผักพื้นบ้านตามฤดูกาลส่งผลดีต่อสุขภาพ ถึงวันนี้ผู้คนที่มาร่วมเรียนรู้ ในวิถีชุมชนบ้านจำรุง มาพักโฮมสเตย์ มีการจัดอาหารพื้นบ้านรับรองเป็นอาหารหลักและนำดอกอัญชันมา แปรรูปเป็นน้ำดอก อัญชันสีสวยต้อนรับนักเดินทางด้วย

ในขณะที่พื้นที่ใกล้เคียงใน อ.แกลง มีอีกหนึ่งหมู่บ้าน ที่สามารถเชิดหน้าชูตาให้กับผู้คน ในการเป็น “หมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงอยู่เย็นเป็นสุข ปี 2551” คือ หมู่บ้าน บ้านนอก ตั้งอยู่ที่ตำบลชากโดน อ.แกลง จ.ระยอง เช่นเดียวกันโดยมีพื้นที่ทำการเกษตรจำนวน 1,873 ไร่ เน้นการปลูกทุเรียน เงาะ มังคุด มะม่วง ลองกอง และยางพารา ส่งผลให้คนในหมู่บ้าน โดยเฉลี่ยประมาณ 43,470 บาท/คน/ปี

นายเกษม สังวาลย์ ผู้ใหญ่บ้าน กล่าวว่า เศรษฐกิจพอเพียง ถือเป็นแนวทางที่ชาวบ้าน บ้านนอก ได้น้อมนำไปใช้ในการดำเนินชีวิต รวมถึงประยุกต์ใช้ในการพัฒนาหมู่บ้าน ทำให้ชาวบ้านมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ไม่ต้องแข่งขันกับคนอื่น และมีสิ่งของเหลือพอที่จะช่วยเหลือผู้อื่นด้วย จากนโยบายด้านการลดรายจ่าย เพิ่มรายได้ การประหยัด การเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและใช้ทรัพยากรธรรมชาติ อย่างยั่งยืน และการเอื้ออารีต่อกัน เป็นต้น ซึ่งการยึดหลักเหล่านี้ทำให้ชาวบ้านมีความสุขในการดำเนินชีวิต

ปัจจุบันกิจกรรมที่หมู่บ้านบ้านนอก ได้ร่วมกันทำในหมู่บ้าน โดยยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียงนั้น ได้แก่ การจัดตั้งกลุ่มร้านค้าชุมชน กลุ่มผลิตน้ำปลา กลุ่มชุมชนน้ำดื่ม กลุ่มเลี้ยงกุ้ง กลุ่มศูนย์สังเคราะห์ ราษฎร์ กลุ่มอาสาสมัครสาธารณสุข และกลุ่มพลิกฟื้นวิถีชีวิตเศรษฐกิจพอเพียง บ้านนอก หรือกลุ่มทำนา โดยเป็นการช่วยกันทำนา เพื่อลดรายจ่ายภายในครัวเรือน และยังมีเหลือเพื่อจำหน่ายเพิ่มรายได้อีกด้วย เป็นต้น

เป็นที่น่าดีใจที่ชาวบ้านได้น้อมนำหลักแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงมาปรับใช้โดยเฉพาะหมู่บ้านจำรุง ที่กลายเป็นหมู่บ้านตัวอย่าง ให้คนศึกษาดูงาน ซึ่งผู้สนใจเดินตามแนวทางหมู่บ้านนี้ ทางหมู่บ้านจำรุงก็ยินดี ต้อนรับ เปิดบ้านเรียนรู้เกษตรพอเพียงได้ทุกวัน

*****บ้านจำรุงโทร 08-7817-8030, บ้านนอก โทร 08-6818-0483*****

(ศึกษาวิถีชีวิต “หมู่บ้านพอเพียง” หลักอยู่รอดยุคข้าวยากหมากแพง (ออนไลน์). แหล่งที่มา:

<http://www2.manager.co.th/iBizChannel/ViewNews.aspx?NewsID=9510000100874> . 7 ตุลาคม 2557.)

แบบทดสอบก่อนเรียน
เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง

คำชี้แจง จงเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว แล้วทำเครื่องหมายกากบาท (X) ลงในกระดาษคำตอบ

<p>1. สาเหตุใดจึงต้องมีการประกาศใช้เศรษฐกิจพอเพียง</p> <p>ก. สินค้าเกษตรมีราคาสูง</p> <p>ข. เศรษฐกิจมีการขยายตัวสูงขึ้น</p> <p>ค. ปริมาณสินค้าในการบริโภคมากเกินไป</p> <p>ง. เกิดภาวะขาดแคลนสินค้าอุปโภคบริโภค</p> <p>2. จุดกำเนิดของแนวคิดทฤษฎีใหม่ของหลักการเศรษฐกิจพอเพียงเกิดขึ้นในพื้นที่จังหวัดใด</p> <p>ก. จังหวัดสระบุรี</p> <p>ข. จังหวัดเชียงใหม่</p> <p>ค. จังหวัดกาฬสินธุ์</p> <p>ง. จังหวัดฉะเชิงเทรา</p> <p>3. ข้อใดต่อไปนี้เป็นไม่ใช่หลักการพึ่งพาตนเองตามแนวทางของเศรษฐกิจพอเพียง</p> <p>ก. การพึ่งตนเองทางด้านสังคม</p> <p>ข. การพึ่งตนเองทางด้านจิตใจ</p> <p>ค. การพึ่งตนเองทางด้านเศรษฐกิจ</p> <p>ง. การพึ่งตนเองทางด้านการเมืองการปกครอง</p> <p>4. หลักการใดไม่ใช่เศรษฐกิจพอเพียง</p> <p>ก. การพึ่งตนเองเป็นสำคัญ</p> <p>ข. การสร้างนิสัยนิยมไทย</p> <p>ค. การบริการดินและน้ำอย่างเหมาะสม</p> <p>ง. การลงทุนขนาดใหญ่เพื่อการผลิตสินค้า</p>	<p>5. ความพอเพียงด้านสังคมตามหลักการเศรษฐกิจพอเพียงหมายถึงสิ่งใด</p> <p>ก. สังคมเข้มแข็ง</p> <p>ข. สังคมมีหลากหลาย</p> <p>ค. คนในสังคมมีความเป็นอยู่ที่ดี</p> <p>ง. คนในสังคมไม่ต้องการความช่วยเหลือจากใคร</p> <p>6. การสร้างความพอเพียงด้านจิตใจของประชาชนหน่วยงานสังคมใดที่มีบทบาทสำคัญที่สุดในการสร้างความพอเพียง</p> <p>ก. ศาสนา</p> <p>ข. การปกครอง</p> <p>ค. ทางการศึกษา</p> <p>ง. สถาบันครอบครัว</p> <p>7. คุณธรรมด้านใดที่มีความสำคัญกับหลักเศรษฐกิจพอเพียงมากที่สุด</p> <p>ก. เป็นคนมีศีลธรรม</p> <p>ข. มีความละเอียดอ่อน</p> <p>ค. เป็นผู้มีใจโอบอ้อมอารี</p> <p>ง. มีความซื่อสัตย์ ขยันหมั่นเพียร</p> <p>8. หลักการใดไม่ใช่เศรษฐกิจพอเพียง</p> <p>ก. การพึ่งตนเองเป็นสำคัญ</p> <p>ข. การสร้างนิสัยนิยมไทย</p> <p>ค. การบริการดินและน้ำอย่างเหมาะสม</p> <p>ง. การลงทุนขนาดใหญ่เพื่อการผลิตสินค้า</p>
--	--

<p>9. แนวทฤษฎีใหม่ให้ความสำคัญกับการจัดการทรัพยากรใดมากที่สุด</p> <p>ก. มนุษย์</p> <p>ข. ทรัพยากรน้ำ</p> <p>ค. ทรัพยากรดิน</p> <p>ง. ทรัพยากรป่าไม้</p> <p>10. ทฤษฎีใหม่ตามแนวพระราชดำริของรัชกาลที่ 9 ดำเนินชีวิตแบบใด</p> <p>ก. ดำเนินชีวิตที่พอเพียง</p> <p>ข. ปล่อยตามยถากรรม</p> <p>ค. ดำเนินชีวิตตามปกติ</p> <p>ง. ดำเนินชีวิตอย่างฟุ่มเฟือย</p> <p>11. ข้อใดกล่าวถูกต้องเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง ระดับเกษตรกร</p> <p>ก. เป็นเศรษฐกิจเพื่อการเกษตรที่เน้นพึ่งพาตนเอง</p> <p>ข. เน้นการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย</p> <p>ค. ส่งเสริมให้ลงทุนเพื่อหวังผลกำไร</p> <p>ง. เหมาะกับเจ้าของที่ดินที่มีจำนวนมากๆ</p> <p>12. พสกนิกรชาวไทยประสบปัญหาใด พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวจึงทรงมีพระราชดำริชี้แนะแนวทางการดำเนินชีวิต</p> <p>ก. สภาวะแห้งแล้ง</p> <p>ข. สภาวะน้ำท่วม</p> <p>ค. ผลผลิตราคาต่ำ</p> <p>ง. ถูกทุกข้อ</p>	<p>13. การจัดสรรที่ดินในการทำการเกษตรตามแนว “การเกษตรทฤษฎีใหม่” แบ่งพื้นที่ ไร่ละน้ำ: ปลูกข้าว:</p> <p>ปลูกพืช : ที่อยู่อาศัย ตามหลัก ได้ถูกต้องตรงกับข้อใด</p> <p>ก. 30% : 30% : 30% : 10%</p> <p>ข. 20% : 40% : 10% : 30%</p> <p>ค. 20% : 30% : 20% : 30%</p> <p>ง. 20% : 10% : 30% : 40%</p> <p>14 ข้อใดไม่ใช่ลักษณะที่สำคัญของหลักการ “เศรษฐกิจพอเพียง”</p> <p>ก. พึ่งตนเองเป็นหลัก</p> <p>ข. รวมตัวกันและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน</p> <p>ค. ใช้ศักยภาพที่มีอยู่ให้เต็มที่</p> <p>ง. ให้ความสำคัญกับการอุตสาหกรรม</p> <p>15. ข้อใดคือกิจกรรมเกษตรผสมผสาน</p> <p>ก. เครื่องจักรสานจากผักตบชวา</p> <p>ข. มูลปลาเป็นปุ๋ยต้นข้าว</p> <p>ค. ปุ๋ยหมัก</p> <p>ง. ปลากินแมลงที่เป็นศัตรูข้าว</p> <p>16. ความเป็นมาของเศรษฐกิจพอเพียงไม่เกี่ยวข้องกับข้อใด</p> <p>ก. สภาพเศรษฐกิจช่วงปี พ.ศ.2540</p> <p>ข. พระราชดำรัสของในหลวง</p> <p>ค. นโยบายเศรษฐกิจของรัฐบาล</p> <p>ง. เป็นเรื่องที่ทุกคนสามารถนำไปปรับใช้ได้</p> <p>ง. นักธุรกิจ</p>
---	---

<p>18. ข้อใดไม่ใช่หลักการสำคัญของ “เศรษฐกิจพอเพียง”</p> <p>ก. การพึ่งพาตนเอง</p> <p>ข. การพึ่งพากันเอง</p> <p>ค. การจัดการ</p> <p>ง. ยึดผลกำไร</p> <p>19. มูลได้เป็นอุปสรรคสำหรับพืชผัก เป็นกิจกรรมในไร่นาประเภทใด</p> <p>ก. การทำกิจกรรมหลายชนิดในพื้นที่เดียวกัน</p> <p>ข. กิจกรรมเกี่ยวคู่ซึ่งกันและกัน</p> <p>ค. การใช้ทรัพยากรในไร่นา</p> <p>ง. เกษตรผสมผสาน</p>	<p>20. ข้อใดไม่ใช่การปฏิบัติตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง</p> <p>ก. ยึดหลักพออยู่ พอกิน พอใช้</p> <p>ข. ยึดความประหยัด ตัดทอนค่าใช้จ่าย</p> <p>ค. ทำมาค้าขาย ก่อนทำมาหากิน</p> <p>ง. ภูมิปัญญาชาวบ้าน ที่ดินทำกิน คือทุนทางสังคม</p>
---	---

เฉลยคำตอบแบบทดสอบก่อนเรียน

เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง

1. ก	11. ก
2. ก	12. ง
3. ง	13. ก
4. ง	14. ง
5. ค	15. ก
6. ก	16. ค
7. ง	17. ข
8. ง	18. ง
9. ข	19. ค
10. ก	20. ค

ใบงานที่ 1
“พอเพียงตามแนวคิดของพ่อ”

คำชี้แจง : ให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมแต่ละกลุ่มแลกเปลี่ยนความคิดเห็นจากคลิป VCD “พอเพียงตามแนวคิดของพ่อ”
ในตอนที่ถูกเลือกตามประเด็นดังนี้

สาระสำคัญของเรื่อง

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ข้อคิด

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

แนวทางการประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต

.....

.....

.....

.....

.....

.....

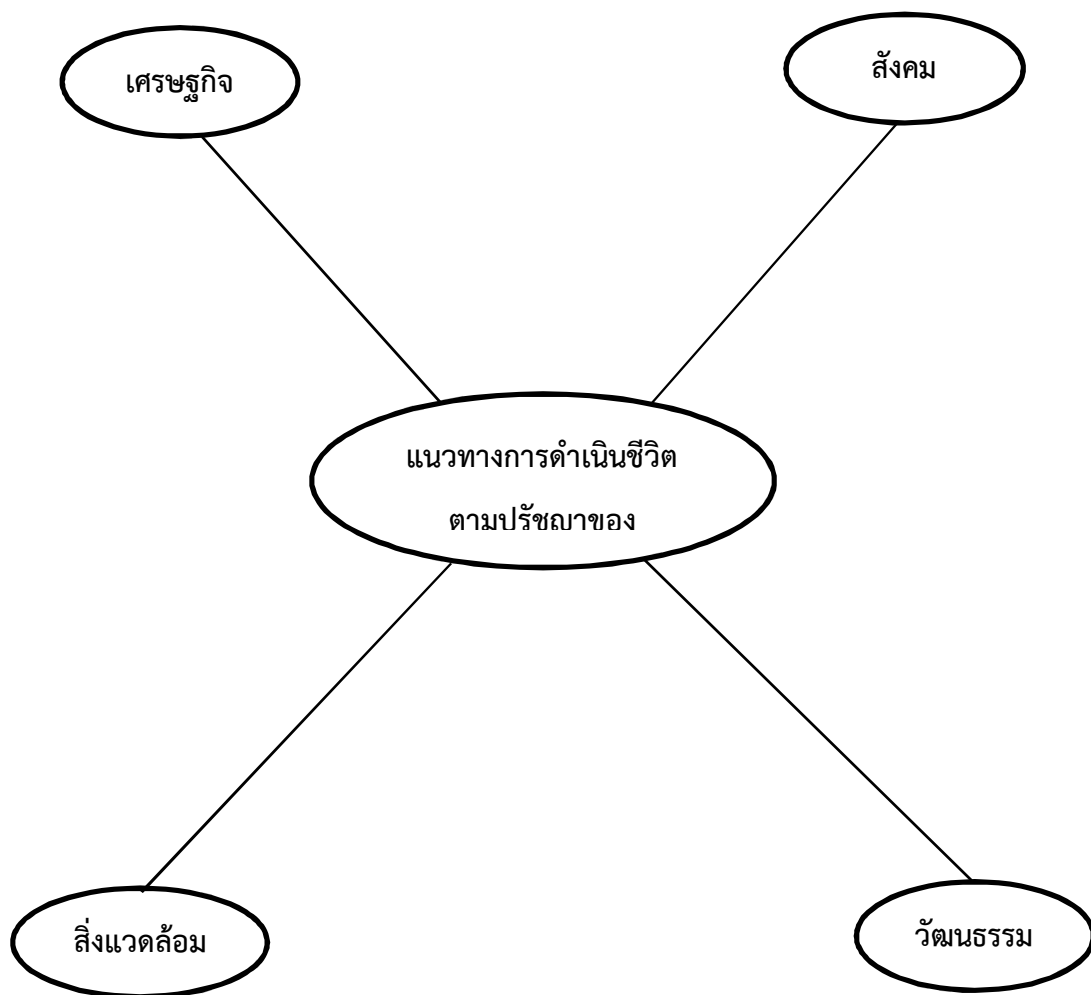
.....

.....

ใบงานที่ 2

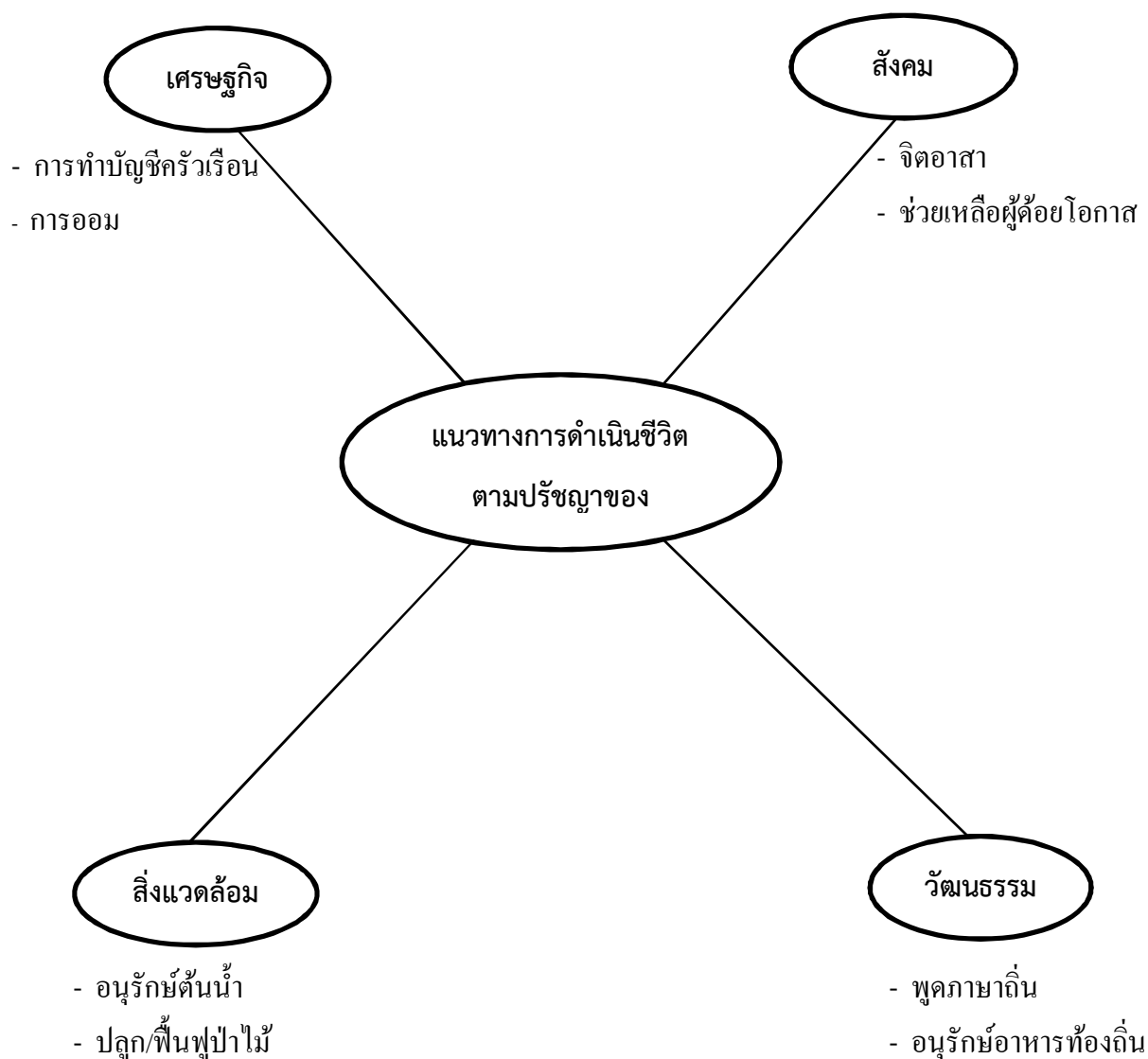
เรื่อง สรุปแผนผังความคิด (Mind Mapping) แนวทางการดำเนินชีวิตตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

คำชี้แจง : ให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมแต่ละกลุ่ม แลกเปลี่ยนความคิดเห็นแนวทางการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอย่างไร ในรูปแผนผังความคิด (Mind Mapping)

แนวตอบใบงานที่ 2

เรื่อง สรุปแผนผังความคิด (Mind Mapping) แนวทางการดำเนินชีวิตตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

แบบประเมินผลงาน

ที่	ชื่อกลุ่ม	ความสมบูรณ์ ของเนื้อหา (5 คะแนน)					ความเป็น ระเบียบ เรียบร้อย (5 คะแนน)					ความตั้งใจใน การทำงาน (5 คะแนน)					ความคิด สร้างสรรค์ (5 คะแนน)					รวม 20 คะแนน
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	
1																						
2																						
3																						
4																						
5																						
6																						
7																						
8																						
9																						
10																						
11																						
12																						
13																						
14																						
15																						
16																						
17																						
18																						
19																						
20																						

ชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

...../...../.....

แบบทดสอบหลังเรียน
เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง

คำชี้แจง จงเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว แล้วทำเครื่องหมายกากบาท (X) ลงในกระดาษคำตอบ

<p>1. เศรษฐกิจพอเพียง หมายถึงอะไร</p> <p>ก. การทำเกษตรกรรม</p> <p>ข. การดำรงชีวิตอยู่อย่างพออยู่พอกิน</p> <p>ค. การค้าขายให้ได้เงินเพียงพอสำหรับครอบครัว</p> <p>ง. การปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์เพื่อให้ครอบครัวพออยู่พอกิน</p> <p>2. เป้าหมายของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงคือข้อใด</p> <p>ก. มุ่งแก้ไขปัญหาวิกฤตเศรษฐกิจชาติ</p> <p>ข. เพื่อให้สามารถดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคง</p> <p>ค. เพื่อให้ก้าวทันต่อโลกในยุคโลกาภิวัตน์</p> <p>ง. มุ่งให้เกิดความสมดุลพร้อมรับการเปลี่ยนแปลง</p> <p>3. การปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จะก่อให้เกิดผลดีต่อตนเองและครอบครัว ยกเว้น ข้อใด</p> <p>ก. มีความรับผิดชอบต่อสังคม</p> <p>ข. มีความพอประมาณในการใช้จ่าย</p> <p>ค. มีการวางแผนการบริหารจัดการประเทศ</p> <p>ง. ทำให้รู้จักใช้เหตุผลในการวางแผนและการปฏิบัติตน</p> <p>4. ดินชนิดใดเหมาะในการเพาะปลูกมากที่สุด</p> <p>ก. ดินเหนียว</p> <p>ข. ดินเหนียวปนตะกอน</p> <p>ค. ดินร่วน</p> <p>ง. ดินร่วนปนตะกอน</p>	<p>5. ที่ดินเป็นกรดควรแก้ไขอย่างไร</p> <p>ก. ใช้ปูนขาวหว่าน</p> <p>ข. ระบายน้ำเข้าที่ดิน</p> <p>ค. การใส่ปุ๋ยพืชสด</p> <p>ง. การปลูกพืชหมุนเวียน</p> <p>6. แนวทฤษฎีใหม่ให้ความสำคัญกับการจัดทรัพยากรให้มากที่สุด</p> <p>ก. มนุษย์</p> <p>ข. ทรัพยากรน้ำ</p> <p>ค. ทรัพยากรดิน</p> <p>ง. ทรัพยากรป่าไม้</p> <p>7. แนวพระราชดำริเรื่องเศรษฐกิจพอเพียงเริ่มต้นเมื่อใด</p> <p>ก. พ.ศ. 2507</p> <p>ข. พ.ศ. 2517</p> <p>ค. พ.ศ. 2527</p> <p>ง. พ.ศ. 2537</p> <p>8. หลักคิดในการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มาใช้ในการดำเนินชีวิต ยกเว้นข้อใด</p> <p>ก. ความมีเหตุผล</p> <p>ข. การมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว</p> <p>ค. ความขยันหมั่นเพียร</p> <p>ง. ใช้คุณธรรมนำความรู้</p>
---	---

<p>9. การนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ คือ การพัฒนาที่สมดุลและยั่งยืน พร้อมรับต่อการเปลี่ยนแปลงในทุกด้าน ยกเว้น ด้านใด</p> <p>ก. สังคม</p> <p>ข. สิ่งแวดล้อม</p> <p>ค. วัฒนธรรม</p> <p>ง. พัฒนาประเทศ</p> <p>10. การดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ให้อยู่ในระดับพอเพียงนั้น ต้องอาศัยสิ่งใดเป็นพื้นฐาน</p> <p>ก. ความซื่อสัตย์และความรู้</p> <p>ข. ความรู้และคุณธรรม</p> <p>ค. คุณธรรมและความเพียร</p> <p>ง. ความเพียรและสติปัญญา</p> <p>11. ข้อใดเป็นการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง</p> <p>ก. รู้จักประหยัด</p> <p>ข. ยืมเงินเพื่อนและเพื่อนใช้ทีหลัง</p> <p>ค. อดอาหารกลางวันเพื่อเก็บเงินใส่ออมสิน</p> <p>ง. ทำงานหลังเลิกเรียนเพื่อเก็บเงินไว้ซื้อสิ่งของที่อยากได้</p> <p>12. ข้อใดคือความหมายของการพึ่งตนเอง</p> <p>ก. มีความมั่นใจว่าตนเองเก่ง</p> <p>ข. มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่</p> <p>ค. ขอความช่วยเหลือเมื่อทำสิ่งนั้นไม่ได้</p> <p>ง. พยายามทำทุกอย่างด้วยตนเองแม้จะทำได้ไม่ดี</p> <p>13. เกษตรทฤษฎีใหม่แบ่งพื้นที่ทำกินได้อย่างไร</p> <p>ก. ขุดสระน้ำ / ปลูกข้าว / ปลูกอ้อย / ที่อยู่</p> <p>ข. ปลูกข้าว / ปลูกอ้อย / ปลูกข้าวโพด / ที่อยู่</p> <p>ค. ปลูกข้าว / เลี้ยงปลา / ปลูกอ้อย / ที่อยู่</p> <p>ง. ขุดสระน้ำ / ปลูกพืช / ปลูกข้าว / ที่อยู่</p>	<p>14. ข้อใดเป็นการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเพื่อปลูกฝังแนวคิดหลักเศรษฐกิจพอเพียงต่อตนเอง</p> <p>ก. การนำน้ำล้างจานไปรดต้นไม้</p> <p>ข. เปลี่ยนหลอดไฟเป็นแบบหลอดประหยัดไฟฟ้า</p> <p>ค. ไม่ทิ้งขยะในที่สาธารณะและแหล่งน้ำในชุมชน</p> <p>ง. ใช้ถุงผ้าแทนถุงกระดาษแทนและถุงพลาสติกในการซื้อของ</p> <p>15. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 10 ได้ัญเชิญปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาปฏิบัติในการพัฒนาแบบบูรณาการเป็นองค์รวม ยกเว้นข้อใด</p> <p>ก. คนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา</p> <p>ข. การปฏิบัติบนทางสายกลาง</p> <p>ค. การพัฒนาอย่างเป็นขั้นตอน</p> <p>ง. การแก้ปัญหาความยากจน</p> <p>16. สถานะภาพของประเทศที่สำคัญตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 10 ยกเว้นข้อใด</p> <p>ก. สถานะด้านธรรมาภิบาล</p> <p>ข. สถานะด้านเศรษฐกิจของประเทศ</p> <p>ค. สถานะด้านความหลากหลายทางชีวภาพ</p> <p>ง. สถานะด้านการพัฒนาบนรากฐานความหลากหลายทางสังคม</p> <p>17. โครงการใดต่อไปนี้เป็นไม่ใช่โครงการพัฒนาประเทศตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง</p> <p>ก. โครงการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ</p> <p>ข. โครงการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น</p> <p>ค. โครงการส่งเสริมสินค้า OTOP</p> <p>ง. โครงการส่งเสริมประเพณี วัฒนธรรม</p>
--	---

<p>18. โครงการเสริมสร้างการเรียนรู้ตลอดชีวิตมีประโยชน์และความสำคัญอย่างไร</p> <p>ก. สร้างโอกาสทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง</p> <p>ข. สนับสนุนการศึกษา การจัดทำหลักสูตร</p> <p>ค. พัฒนาคุณภาพบุคลากรทางการศึกษา</p> <p>ง. ส่งเสริมให้ประชาชนมีความเข้าใจและตระหนักในการเรียนรู้</p> <p>19. การกระจายอำนาจการบริหารจัดการประเทศสู่ภูมิภาค ท้องถิ่น และชุมชนมีความสำคัญอย่างไร</p> <p>ก. ส่งเสริมภาคเอกชนให้มีความเข้มแข็ง</p> <p>ข. สร้างความเจริญทางเศรษฐกิจและสังคม</p> <p>ค. เสริมสร้างความเข้มแข็งภาคประชาชน</p> <p>ง. เสริมสร้างศักยภาพของชุมชนในการอยู่ร่วมกัน</p>	<p>20. คุณธรรมด้านใดที่มีความสำคัญกับหลักเศรษฐกิจพอเพียงมากที่สุด</p> <p>ก. เป็นคนมีศีลธรรม</p> <p>ข. มีความละเอียดรอบคอบ</p> <p>ค. เป็นผู้มีความโอบอ้อมอารี</p> <p>ง. มีความซื่อสัตย์ ขยันหมั่นเพียร</p>
---	---

เฉลยแบบทดสอบหลังเรียน

1. ข	11. ก
2. ข	12. ง
3. ค	13. ง
4. ค	14. ง
5. ก	15. ง
6. ข	16. ง
7. ข	17. ค
8. ค	18. ก
9. ค	19. ง
10. ข	20. ค

(Category Archives: แบบทดสอบก่อนเรียน-หลังเรียน. (ออนไลน์). แหล่งที่มา :

<http://duangjai078.wordpress.com/แบบทดสอบก่อนเรียน-หลัง/> . 7 ตุลาคม 2557)

เรื่องที่ 3 ประชาธิปไตย

เป้าหมายของการจัดกิจกรรม

เพื่อเสริมสร้างให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมเกิดความเข้าใจหลักประชาธิปไตยได้อย่างถูกต้อง และนำไปปฏิบัติได้อย่างเหมาะสม (ค่านิยม ข้อ 7 เข้าใจ เรียนรู้ การเป็นประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข)

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมมีความรู้ความเข้าใจหลักประชาธิปไตยอย่างถูกต้อง
2. เพื่อให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมแสดงความคิดเห็นอย่างสร้างสรรค์ และมีจิตสำนึกที่ดีต่อหลักประชาธิปไตย
3. เพื่อให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมนำหลักประชาธิปไตยไปปฏิบัติอย่างมีเหตุผล และคุณธรรม

เนื้อหาสาระ

1. ความหมายของประชาธิปไตย
2. หลักการของประชาธิปไตย
3. การใช้เหตุผล และคุณธรรม ประกอบหลักประชาธิปไตย

ระยะเวลา 3 ชั่วโมง

วิธีดำเนินการ

ขั้นเตรียมการ

1. ผู้ดำเนินกิจกรรมทำความเข้าใจรายละเอียดของการดำเนินกิจกรรม
2. ผู้ดำเนินกิจกรรมเตรียมสื่อวีดิทัศน์ จำนวนใบความรู้ จำนวนใบงาน และกระดาษ A4 ให้เพียงพอ กับจำนวนผู้เข้าร่วมกิจกรรม

ขั้นดำเนินการ

1. ผู้ดำเนินกิจกรรมแจกใบความรู้พร้อมทั้งอธิบายความหมายและหลักการของประชาธิปไตย
2. ผู้ดำเนินกิจกรรมเปิดคลิปเกี่ยวกับหลักประชาธิปไตย ตัวอย่างสื่อวีดิทัศน์ เรื่อง หลักการปกครองระบอบประชาธิปไตย (7.20 นาที)
3. ผู้ดำเนินกิจกรรมและผู้เข้าร่วมกิจกรรมสรุปหลักประชาธิปไตย

4. ผู้ดำเนินกิจกรรมแบ่งกลุ่มผู้เข้าร่วมกิจกรรม 4 – 5 กลุ่ม ให้แต่ละกลุ่มเลือกประธานกลุ่ม เลข และตัวแทนนำเสนองาน
5. ผู้ดำเนินกิจกรรมแจกชุดกิจกรรมเกี่ยวกับประชาธิปไตยให้แต่ละกลุ่ม กลุ่มละ 1 ชุด (ประกอบด้วยเหตุการณ์ และใบงาน)
6. ผู้ดำเนินกิจกรรมให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมแต่ละกลุ่มร่วมกันแสดงความคิดเห็น วิพากษ์วิจารณ์เหตุการณ์ของแต่ละกลุ่ม และเขียนลงใบงาน
7. ผู้ดำเนินกิจกรรมให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนนำเสนองานหน้าชั้นเรียน (5 - 10 นาที)
8. ผู้ดำเนินกิจกรรมแจกกระดาษ A4 ให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมแต่ละคน คนละ 4 แผ่น ให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมแต่ละคนวิพากษ์วิจารณ์ต่อเหตุการณ์ของแต่ละกลุ่ม ว่าเหตุการณ์ของแต่ละกลุ่มนั้นได้นำหลักประชาธิปไตย ไปปฏิบัติอย่างมีเหตุผลและคุณธรรมอย่างไร และให้เขียนลงในกระดาษ A4
9. ผู้ดำเนินกิจกรรมสุ่มผู้เข้าร่วมกิจกรรมประมาณ 3 – 5 คน วิพากษ์วิจารณ์ต่อเหตุการณ์ของแต่ละกลุ่ม
10. ผู้ดำเนินกิจกรรมและผู้เข้าร่วมกิจกรรมร่วมกันสรุปการนำหลักประชาธิปไตยไปปฏิบัติได้อย่างมีเหตุผลและคุณธรรม ต่อเหตุการณ์ของแต่ละกลุ่ม

ขั้นสรุปและประเมินผล

1. ผู้ดำเนินกิจกรรมและผู้เข้าร่วมกิจกรรมร่วมกันสรุปแนวคิดหลักประชาธิปไตยที่ถูกต้อง
2. ผู้ดำเนินกิจกรรมให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมทำแบบทดสอบ เรื่อง หลักประชาธิปไตย

กิจกรรมเพื่อการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

ผู้ดำเนินกิจกรรมและผู้เข้าร่วมกิจกรรมมีส่วนร่วมในกิจกรรมประชาธิปไตยเมื่อมีโอกาส

สื่อและแหล่งค้นคว้าใบความรู้

1. สืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับหลักประชาธิปไตยจากอินเทอร์เน็ต
2. ใบความรู้ เรื่อง หลักประชาธิปไตย
3. ใบงาน เรื่อง หลักประชาธิปไตย
4. VCD หลักการปกครองระบอบประชาธิปไตย (หลักการปกครองระบอบประชาธิปไตย (ออนไลน์). แหล่งที่มา: <http://www.youtube.com/watch?v=XHkaYDiN7uw> . 10 ตุลาคม 2557.)

การวัดประเมินผล

1. ประเมินผลจากใบงาน
2. ประเมินผลจากแบบทดสอบ

ใบความรู้ เรื่อง “หลักประชาธิปไตย”

สาระสำคัญ

ประชาธิปไตยเป็นรูปแบบการปกครองและวิธีการดำเนินชีวิต ซึ่งยึดหลักของความเสมอภาค เสรีภาพ และศักดิ์ศรีแห่งความเป็นมนุษย์ การปกครองระบอบประชาธิปไตยถือว่าทุกคนมีสิทธิเสรีภาพเท่าเทียมกัน และอำนาจอธิปไตยต้องมาจากปวงชน คำว่า ประชาธิปไตย เป็นศัพท์ที่นำมาใช้อย่างแพร่หลายมากในโลกปัจจุบัน เป็นที่น่าสังเกตว่าประเทศต่างๆ แม้จะมีรูปแบบการเมืองการปกครอง เศรษฐกิจ และสังคมที่แตกต่างกัน แต่ต่างก็อ้างว่าประเทศของตนเป็นประชาธิปไตยกันทั้งสิ้น ในประเทศสังคมนิยมหลายประเทศ เช่น อดีตสหภาพโซเวียต และจีน ต่างก็อ้างว่าประเทศของตน ปกครองด้วยระบอบประชาธิปไตย แต่เป็นประชาธิปไตยในอีกแง่หนึ่งที่เรียกว่า ประชาธิปไตยแบบรวมศูนย์ กล่าวคือ ยินยอมให้ประชาชนมีสิทธิและเสรีภาพในขอบเขตที่จำกัด ส่วนการดำเนินการทางการเมือง ยังคงตกอยู่ในมือของผู้มีอำนาจเพียงไม่กี่คนเท่านั้น

ความหมายของประชาธิปไตย

1. ความหมายของคำว่า ประชาธิปไตย ตรงกับคำในภาษาอังกฤษว่า Democracy ซึ่งมาจากคำภาษากรีกว่า Democratia ซึ่งประกอบด้วยคำ 2 คำ คือ Demos กับ kratein คำว่า Demos หมายถึง ประชาชน และ Kratein หมายถึง การปกครอง ฉะนั้นประชาธิปไตย (Demoskratia) จึงหมายถึง ประชาชนปกครอง หรือการปกครองโดยประชาชน

2. ความหมายที่เน้นเรื่องสิทธิเสรีภาพ และความเสมอภาค นักปรัชญาการเมืองหลายท่านที่ชี้ให้เห็นว่ารูปแบบการปกครองที่ดีก็คือ การปกครองที่เคารพสิทธิและความเสมอภาคของมนุษย์ เชื่อว่าสมาชิกของสังคมทุกคนมีสิทธิเท่าเทียมกันที่จะเข้ามีส่วนร่วมในกิจกรรมทางเศรษฐกิจ การเมือง และสังคมเพื่อพัฒนาตนเองและสังคมโดยรวม นอกจากนี้ระบบการเมืองจะต้องเปิดโอกาส หรือให้เสรีภาพแก่ประชาชนในการดำเนินการใดๆ ภายใต้กฎระเบียบของสังคมด้วย ซึ่งรูปแบบการปกครองดังกล่าว ก็คือระบอบประชาธิปไตย

3. ความหมายที่เน้นการเข้ามีส่วนร่วมหรือเสียงของประชาชน ในเมื่อระบอบประชาธิปไตยให้ความสำคัญกับประชาชนในฐานะที่เป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตย ใช้อำนาจนี้ผ่านทางองค์กรทางการเมืองต่างๆ เพื่อประโยชน์สุขของตนเอง บาทบาทของประชาชนในทางการเมือง จึงมีความสำคัญมากในระบบนี้ จนมีผู้กล่าวว่า ประชาธิปไตยนั้น ถือว่าประชาชน คือ เสียงสวรรค์ เป็นระบอบที่เปิดโอกาสให้ประชาชนร่วมดำเนินการเพื่อสร้างสรรค์สังคมของตนเอง กิจกรรมการเข้าร่วมทางการเมืองของประชาชน อาจเป็นทางอ้อมโดยผ่านกระบวนการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเข้าไปทำหน้าที่แทน หรืออาจเป็นทางตรง เช่นการประท้วง การร้องเรียน ในรูปแบบต่างๆ เพื่อให้รัฐบาลรับทราบถึงปัญหา เป็นต้น

4. ความหมายที่เน้นเจตนารมณ์ของประชาชน ประธานาธิบดีอับราฮัม ลินคอล์น แห่งสหรัฐอเมริกา ได้ให้ความหมายของคำว่าประชาธิปไตยไว้อย่างกระชับและคมคายว่า เป็นการปกครองของประชาชนโดยประชาชน และเพื่อประชาชน ในระบอบประชาธิปไตยนั้น ผู้นำทางการเมืองเป็นผู้ที่ถือเสมือนเป็นตัวแทนเจตนารมณ์ของประชาชน รัฐบาลเป็นตัวแทนของพรรคการเมืองที่มีเสียงข้างมาก หรือได้รับเสียงสนับสนุนส่วนใหญ่ รัฐบาลจะคงอยู่ในอำนาจต่อไปได้เมื่อวาระสิ้นสุดลง ก็โดยการแสดงให้เห็นว่า รัฐบาลสามารถสนองตอบต่อเจตนารมณ์ของประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพเท่านั้น

5. ความหมายตามที่มาและขอบเขตอำนาจ มีผู้ให้ความหมายของประชาธิปไตยไว้ว่า อำนาจสูงสุดมาจากประชาชน ทั้งนี้โดยอ้างว่ามนุษย์ทุกคนเกิดมาพร้อมสิทธิและเสรีภาพ โดยธรรมชาติ พวกเขาสามารถที่คิดและกระทำการใดๆ ได้ แต่เมื่อมนุษย์มาอยู่รวมกันเป็นสังคม เขาจะสละสิทธิ์และอำนาจบางประการให้กับผู้ปกครอง เพื่อใช้อำนาจนั้นดำเนินการภายในกรอบที่กำหนด ฉะนั้นเราจะพบว่ารัฐบาลในประเทศที่ปกครองด้วยระบอบประชาธิปไตยนั้นจะมีอำนาจที่มีขอบเขต

จากความหมายอันหลากหลายของคำว่า ประชาธิปไตย นี้ จึงอาจสรุปได้ว่า ประชาธิปไตย คือ

การปกครองของประชาชน ที่ประชาชนมีอำนาจสูงสุด

โดยประชาชน มีสิทธิ์เลือกตัวแทนเข้ามาทำหน้าที่แทนตน

เพื่อประชาชน ได้รับประโยชน์สูงสุดจากการบริหารของตัวแทนที่ยึดประชาชนเป็นศูนย์กลาง

หลักการของประชาธิปไตย

ระบอบประชาธิปไตย อยู่บนรากฐานหลักการที่สำคัญ 5 ประการ คือ

1. **หลักการอำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชน** อำนาจสูงสุดในการปกครอง ที่สิ่งอื่นใดจะมีอำนาจยิ่งกว่าหรือขัดต่ออำนาจอธิปไตยนี้ไม่ได้ หรือ อำนาจอธิปไตยเป็นของประชาชน เพราะประชาชนมีอำนาจสูงสุดในการปกครองประเทศ เช่น

- การออกเสียงเลือกตั้งเพื่อหาผู้แทนทำหน้าที่แทนตนและสามารถตรวจสอบ ถอดถอน ออกจากตำแหน่งได้

- สามารถมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นในการบริหารประเทศในเรื่องที่สำคัญๆ เช่น การบริหารจัดการภาครัฐ เสนอกฎหมาย สิทธิหน้าที่ เป็นต้น

2. **หลักเสรีภาพ** ประชาชนทุกคนมีความสามารถในการกระทำหรืองดเว้นการกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งตามที่บุคคลต้องการอย่างมีอิสระ ตราบเท่าที่การกระทำของเขานั้นไม่ไปละเมิดสิทธิเสรีภาพของบุคคลอื่น หรือละเมิดต่อความสงบเรียบร้อยของสังคมและความมั่นคงของประเทศชาติ เช่น

- เสรีภาพในการดำเนินชีวิตความเป็นอยู่ของแต่ละคน
- เสรีภาพที่จะนับถือศาสนาใดก็ได้ แม้เป็นเพียงนิกาย หรือลัทธินิยมในทางศาสนา
- เสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นในเรื่องต่าง ๆ ไม่ว่าจะโดยการพูด หรือการเผยแพร่งานวิจัย

ตามหลักวิชาการ เท่าที่ไม่ขัดต่อหน้าที่พลเมืองหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน

3. **หลักความเสมอภาค** ความเท่าเทียมของมนุษย์ทุกคนในการได้สิทธิพื้นฐานตามหลักสิทธิมนุษยชน โดยผ่านการปฏิบัติต่อกัน ด้วยความเคารพสิทธิและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ได้แก่

- ความเสมอภาคระหว่างหญิงชาย เช่น การแสดงภาวะการณืเป็นผู้นำ การเลือกประกอบอาชีพ
- ความเสมอภาคด้านกฎหมาย เช่น ทุกคนมีสิทธิเท่าเทียมกันภายใต้กฎหมายเดียวกัน
- ความเสมอภาคด้านสังคม คือ ความเท่าเทียมกันทางสังคมของทุกคนในสังคม ไม่เลือกปฏิบัติ

เพราะความแตกต่างทางอัตลักษณ์ของบุคคล เช่น ไม่เหยียดสีผิว ไม่เหยียดศาสนา ไม่เหยียดเพศ ไม่แบ่งชนชั้นวรรณะความผิดปกติของร่างกาย

- ความเสมอภาคในด้านโอกาส คือ ความเท่าเทียมกันของโอกาสในการได้รับบริการสาธารณสุขของรัฐ และไม่ถูกกีดกันออกจากกิจกรรมต่างๆ ของสังคม เช่น โอกาสทางการศึกษา โอกาสทางสาธารณสุข โอกาสในการทำงาน

4. **หลักนิติธรรม** หมายถึง หลักในการปกครอง ซึ่งแต่ละบุคคล สถาบัน องค์กร หน่วยงาน รวมทั้งรัฐต่างๆ ซึ่งอยู่ภายใต้การปกครองนั้น มีความตระหนักรู้ และมีจิตสำนึกในความรับผิดชอบที่จะต้องปฏิบัติตามกฎหมายหรือกฎเกณฑ์ที่ได้ร่วมกันสร้าง และต่างยอมรับว่าเป็นกฎหมายที่บัญญัติขึ้น โดยความยุติธรรม มิใช่เป็นไปตามอำเภอใจของคนใดคนหนึ่ง ตลอดจนมีผลบังคับใช้ต่อทุกคนและทุกองค์กรอย่างเท่าเทียมและเป็นธรรม รวมทั้งมีความสอดคล้องกับหลักสิทธิมนุษยชนอันเป็นสากล เช่น ทุกคนต้องปฏิบัติตามกฎหมายอย่างเคร่งครัด โดยไม่มีข้อยกเว้นต่อการกระทำผิดใด ๆ

5. **หลักการเสียงข้างมาก** หมายถึง การลงมติโดยยอมรับเสียงส่วนใหญ่ในสังคม เพื่อเป็นเกณฑ์ในการตัดสินใจเลือกในประเด็นต่าง ๆ อย่างสันติวิธี โดยถือว่าเสียงข้างมากเป็นตัวแทนที่สะท้อนความต้องการข้อเรียกร้องของประชาชนหมู่มาก หลักการนี้ ต้องควบคู่ไปกับการ เคารพและคุ้มครองสิทธิเสียงข้างน้อยด้วย เช่น การทำประชามติ ประชาพิจารณ์ ในเรื่องต่าง ๆ

การใช้เหตุผล และคุณธรรม ประกอบหลักประชาธิปไตย

ในการดำรงชีวิตในสังคมโดยยึดหลักประชาธิปไตย โดยทุกคนนั้นมีสิทธิและเสรีภาพเท่าเทียมกัน แต่ในการดำเนินชีวิตนั้นต้องใช้หลักของเหตุผลและคุณธรรมในการกระทำต่าง ๆ ถึงแม้เรื่องนั้นจะมีการลงมติแล้วก็ตาม

การใช้เหตุผล ที่ถูกต้องในการพิจารณาตัดสินใจหรือยุติปัญหาในสังคมที่เป็นข้อยอมรับกัน โดยไม่เกิดความรุนแรงและความแตกแยกในสังคม เช่น

คุณธรรม หลักประชาธิปไตยไม่ใช่ยึดถือตามหลักการประชาธิปไตยเท่านั้น แต่ต้องมีแนวคิดที่ถือคุณธรรมเป็นหลักในการประพฤติปฏิบัติตน และเลือกเอาสิ่งที่จะต้องดำรงเป็นประโยชน์อย่างแท้จริง

ชุดกิจกรรมที่ 1

การลงประชามติในการแยกตัวเป็นอิสระของสกอตแลนด์จากสหราชอาณาจักร (อังกฤษ)

การลงประชามติของประชาชนชาวสกอตแลนด์ โดยเลือกที่จะตั้งประเทศใหม่หรือจะยังเป็นส่วนหนึ่งของประเทศอังกฤษ ดังที่เลขรวมกันเมื่อ 307 ปีก่อนหน้า หากพลิกดูประวัติศาสตร์ก็จะพบว่าสาเหตุหนึ่งที่ ทำให้ชาวสกอตแลนด์ยอมรับรวมตัวกับอังกฤษในปี 1707 ก็สืบเนื่องมาจากปัญหาเศรษฐกิจ กล่าวคือ ชนชั้นนำที่เป็นพ่อค้าของสกอตแลนด์ได้ล้มละลายจากการลงทุนค้าขายกับอเมริกา และยังประสบปัญหาภัยแล้ง อย่างรุนแรง ประกอบกับความเสียดังกล่าวจะถูกอังกฤษเข้ายึดครองประเทศ จึงตัดสินใจยอมรับรวมกับประเทศอังกฤษโดยสมัครใจ แต่แม้จะรวมเป็นประเทศเดียวกัน แต่ประชาชนก็ยังมีความคิดเห็นที่แตกต่างกัน ทั้งด้านวัฒนธรรม การดำเนินชีวิต และเศรษฐกิจมาโดยตลอด จนกระทั่งในปี 2542 รัฐบาลอังกฤษได้มีการผ่อนปรนแก้ไขกฎหมายให้สกอตแลนด์ปกครองตนเองได้ โดยมีรัฐบาลและรัฐสภาของตนเอง และสามารถกำหนดนโยบายปกครองตนเอง แต่การแก้ไขดังกล่าว กลับเป็นตัวสร้างแรงกระตุ้นให้ชาวสกอตแลนด์เรียกร้องประโยชน์เพิ่มมากขึ้น จนในปี 2554 รัฐบาล เอดินบะระ (เมืองหลวงของสกอตแลนด์) ได้รับมติจากสภา ให้เดินหน้าจัดการลงประชามติให้แยกตัวเป็นเอกราชจากประเทศอังกฤษ ทั้งนี้รัฐบาลอังกฤษในขณะนั้น นำโดยนายกรัฐมนตรี เดวิดคาเมรอน ก็เชื่อว่าประชาชนส่วนใหญ่ของสกอตแลนด์ต้องการอยู่กับอังกฤษ จึงยอมลงนามรับรองมตินี้ว่าจะให้มีการจัดลงประชามติภายในปี 2557

ในการลงประชามติของประชาชนสกอตแลนด์ได้เกิดความคิดเห็นออกเป็นสองฝ่าย โดยฝ่ายเห็นด้วยให้เหตุผลว่าหากสกอตแลนด์เป็นเอกราชจะทำให้สามารถบริหารกิจการของรัฐได้เองทั้งหมด รวมไปถึงการจัดเก็บรายได้จากอุตสาหกรรมน้ำมันในชายฝั่งสกอตแลนด์ซึ่งเป็นรายได้หลักของประเทศ ส่วนฝ่ายที่ไม่ต้องการแยกตัวก็ให้เหตุผลเหมือนกันว่าหากสกอตแลนด์เกิดแยกประเทศ จะทำให้ประเทศกลายเป็น “ผู้อ่อนแอของโลก” เนื่องจากต้องแยกการบริหารกิจการทุกด้านออกไปทำให้ต้องมีการขึ้นภาษี เพื่อนำไปใช้จ่ายในการก่อตั้งหน่วยงานบริการสาธารณะต่าง ๆ ที่เคยใช้ร่วมกับอังกฤษขึ้นมาใหม่ เช่น กองทัพ ระบบสวัสดิการของรัฐ รวมไปถึงการออกมาแสดงจุดยืนของบรรดาบรรษัทธุรกิจระหว่างประเทศที่บอกว่าจะถอนการลงทุนออกจากสกอตแลนด์นั้นแปลว่าจะทำให้สูญเสียการจ้างงานด้วย

สุดท้ายรัฐบาลสกอตแลนด์จึงได้จัดให้มีการลงประชามติว่าควรที่จะแยกตัวเป็นอิสระของสกอตแลนด์จากสหราชอาณาจักร ?

แนวคิดที่ควรจะเป็น

สำหรับเหตุการณ์นี้ถือว่าเป็นหลักของประชาธิปไตยในการรับฟังเสียงข้างมากในการตัดสินใจ
ความเห็นต่างของประชาชนในประเทศ

และการที่รัฐบาลสกอตแลนด์ได้ใช้หลักของประชาธิปไตยในการตัดสินใจถึงความคิด ความเห็น
ขัดแย้งของประชาชนในประเทศอย่างสันติวิธี โดยให้ประชาชนได้ลงมติเพื่อเลือกว่าสกอตแลนด์จะแยกตัว
เป็นอิสระจากประเทศอังกฤษหรือไม่ ถือว่ารัฐบาลสกอตแลนด์ได้นำเหตุและผล รวมทั้งคุณธรรมนำมา
ประกอบ การตัดสินใจด้วย ทำให้การตัดสินใจครั้งนี้ไม่มีความรุนแรง และทั้งสองฝ่ายก็ยอมรับได้

ชุดกิจกรรมที่ 2

การเรียกร้องประชาธิปไตยของประชาชนในฮ่องกง

ในปี 2527 ประเทศอังกฤษและประเทศจีนได้ลงนามความตกลงซึ่งรับรองว่าฮ่องกง จะมีสิทธิในการปกครองตนเองอย่างอิสระ ยกเว้นในเรื่องกิจการระหว่างประเทศและกลาโหม เป็นเวลา 50 ปี นับตั้งแต่ประเทศอังกฤษได้ส่งมอบเกาะฮ่องกงคืนให้ประเทศจีน

ในปี 2540 รัฐบาลจีนได้ใช้ระบบการปกครองฮ่องกง เป็นการปกครองแบบ 1 ประเทศ 2 ระบบ ซึ่งผู้นำฮ่องกงได้รับการคัดเลือกโดยนักธุรกิจและนักการเมืองจากประเทศจีนแผ่นดินใหญ่

ในปี 2547 รัฐบาลจีนได้ตัดสินใจเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับกฎหมายการเลือกตั้งของฮ่องกงว่าจะต้องได้รับอนุมัติจากประเทศจีนก่อน แต่ต่อมารัฐบาลจีนจะยอมให้มีการเลือกตั้งทางตรงในปี 2560 แต่ผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งสามารถเลือกผู้สมัครที่อยู่ในบัญชีรายชื่อที่กำหนดมาแล้วเท่านั้น จึงทำให้ประชาชนฮ่องกงออกมาประท้วงเนื่องจากทางรัฐบาลจีนยังคงให้อำนาจในการคัดเลือกผู้สมัครแก่คณะกรรมการ 1,200 คน ซึ่งเป็นชุดเดิมกับที่เลือกตั้งผู้นำคนปัจจุบัน ทำให้กลุ่มเรียกร้องประชาธิปไตยมองว่าเป็นการบั่นทอนเสรีภาพทางการเมืองการปกครองของฮ่องกง จึงทำให้เกิดการประท้วงเรียกร้องประชาธิปไตยในฮ่องกงขึ้น การประท้วงเรียกร้องประชาธิปไตยจึงยังคงดำเนินไปอย่างต่อเนื่องโดยมีประชาชนออกมาร่วมเพิ่มมากขึ้น ผู้ชุมนุมได้เข้ายึดสถานที่สำคัญ ๆ ในฮ่องกงไว้หลายจุด อาทิ ย่านเซ็นทรัลคอสเวย์เบย์และมงก๊ก รวมไปถึงถนนแคนตันโรด ในจิมซาจุ่ย ซึ่งเป็นย่านช้อปปิ้งชื่อดัง

แนวคิดที่ควรจะเป็น

สำหรับเหตุการณ์นี้ถือว่าเป็นหลักของประชาธิปไตยในเรื่อง หลักอำนาจอธิปไตยเป็นของประชาชน เพราะประชาชนเป็นเจ้าของ อำนาจสูงสุดในการปกครอง และรวมถึงหลักเสรีภาพ

และการที่ประชาชนเรียกร้องประชาธิปไตยในเหตุการณ์นี้ ยังไม่ได้นำหลักของเหตุและผล รวมทั้งคุณธรรมนำมาประกอบในการตัดสินใจ เพราะทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน และไม่ได้มีการประนีประนอมกับฝ่ายที่เขา ไม่เห็นด้วย จึงทำให้มีการประท้วงเกิดขึ้น

ชุดกิจกรรมที่ 3 ประชาธิปไตยเริ่มต้นที่บ้าน

มีครอบครัวอยู่ครอบครัวหนึ่ง ประกอบด้วย พ่อ แม่ และลูกชาย ซึ่งบ้านนี้พ่อจะเป็นหัวหน้าครอบครัวทำงานนอกบ้าน แม่เป็นแม่บ้าน ลูกชายเรียนหนังสือ วันหนึ่งขณะนั่งรับประทานอาหารเช้ากันอยู่ ลูกชาย ได้พูดกับแม่ว่า

ลูกชาย : วันอาทิตย์นี้ผมขออนุญาตไปบ้านเบงค์นะครับ

แม่ : ไปทำไม

ลูกชาย : ไปทำงานกลุ่มวิทยาศาสตร์ครับ

แม่ : (ไม่ตอบ) ให้ไปถามพ่อ

ลูกจึงไปถามพ่อ

พ่อ : ทำไมถึงไปบ้านเบงค์ ทำไมมาทำที่บ้านเรา

ลูกชาย : เพื่อน ๆ ในกลุ่มลงความเห็นที่บ้านเบงค์อยู่ใกล้โรงเรียน ซึ่งไปได้สะดวก แต่บ้านของเราเพื่อนบอกว่าอยู่ไกล มาไม่ถูกรับ พวกผมเลยลงมติให้ไปทำงานกลุ่มที่บ้านเบงค์ครับ

พ่อ : มีเพื่อนไปกี่คน

ลูกชาย : 6 คนครับ สมาชิกในกลุ่มมี เบงค์ ต่อ เต่า แก้ม เหมย และผม ครับ พ่อให้ผมไปมั๊ยครับ

พ่อ : (ยิ้ม) และตอบว่าให้ไปครับ เพราะเป็นงานกลุ่มที่ต้องทำกันทุกคน ถ้าลูกไม่ไปก็จะเป็นการเอาเปรียบเพื่อน แต่ลูกต้องกลับบ้านไม่เกิน 15.00 น. นะครับ

ลูกชาย : (ยิ้ม) และยกมือไหว้พ่อ ขอบคุณครับพ่อ

แนวคิดที่ควรจะเป็น

จากเหตุการณ์นี้ครอบครัวนี้ได้ใช้หลักประชาธิปไตย ซึ่งพ่อได้รับฟังเหตุและผลของลูก จึงได้อนุญาตให้ลูกชายไปทำงานที่บ้านเพื่อนได้

ชุดกิจกรรมที่ 4 ข่มขืนบนรถไฟ

จากคดีสะเทือนใจที่เด็กนักเรียนหญิงชั้น ม.2 วัย 13 ปี ถูกข่มขืนมาในตู้นอนบนรถไฟขบวนรถเร็วที่ 174 นครศรีธรรมราช – กรุงเทพฯ ขณะเดินทางกลับจากเยี่ยมญาติ เหตุเกิดเมื่อคืนวันที่ 6 กรกฎาคม 2557 ที่ผ่านมา

จนถึงวันที่ 8 กรกฎาคม 2557 เจ้าหน้าที่กู้ภัยพบศพเด็กหญิงเคราะห์ร้าย ซึ่งถูกคนร้ายโยนลงมาบริเวณข้างทางรถไฟในพื้นที่ ตำบลวังก้ง อำเภอบางขัน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ส่วนฆาตกรที่นรกมารายนี้ ถูกตำรวจจับได้ในวันเดียวกัน ชื่อนายวันชัย แสงขาว อายุ 22 ปี เป็นลูกจ้างเฉพาะงานของการรถไฟแห่งประเทศไทย ทำหน้าที่ปูเตียง รับสารภาพว่า ก่อนเกิดเหตุนั่งดื่มเบียร์กับเพื่อนร่วมงานอยู่หน้าห้องน้ำโบกี้ตู้ที่ 3 เห็นเด็กหญิงเดินมาเข้าห้องน้ำจึงเกิดอารมณ์ทางเพศ ประกอบกับก่อนหน้านี้เสพยาบ้ามา 3 เม็ด และดื่มเบียร์เข้าไปหลายขวด ช่วงที่ทุกคนหลับจึงเข้าไปก่อเหตุ โยนร่างเด็กหญิงออกมาทางหน้าต่าง ลักเอาโทรศัพท์มือถือไอโฟน แล้วลงจากรถไฟที่สถานีสามเสน เอาโทรศัพท์มือถือไปขาย

นายวันชัยยอมรับว่า เคยข่มขืนสาวพนักงานการรถไฟฯ มาแล้ว 2 คน แต่ทั้งคู่อับอายไม่กล้าแจ้งความ จึงได้ใจก่อเหตุซ้ำอีก แสดงว่าในเวลาไม่ถึงเดือนก่อเหตุ 3 ครั้ง ถือเป็นบุคคลอันตราย!

วันที่ 30 กันยายน 2557 ศาลจังหวัดหัวหินนัดอ่านคำพิพากษาคดีที่ผู้ต้องหาพร้อมก่อเหตุฆาตกรรม และ โยนศพเด็กหญิงวัย 13 ปีลงจากโบกี้รถไฟตู้นอน โดยคดีนี้มีนายวันชัย แสงขาว หรือเกม มิโทษสูงสุดคือประหารชีวิต ซึ่งนายวันชัยรับสารภาพตลอดข้อกล่าวหา

แนวคิดที่ควรจะเป็น

สำหรับเหตุการณ์นี้ถือว่าเป็นหลักของประชาธิปไตยในเรื่อง หลักนิติธรรม แสดงให้เห็นว่าไม่ว่าจะเป็นใครมาจากไหน ย่อมต้องปฏิบัติตนอยู่ภายใต้กฎหมายเหมือนกันทั้งนั้น ไม่มีใครจะอยู่นอกเหนือกฎหมายได้

ชุดกิจกรรมที่ 5 นี่แหละประชาธิปไตย

ผู้ดำเนินกิจกรรมให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมดู VCD เรื่อง “นี่แหละประชาธิปไตย” แล้วทำกิจกรรม

แนวคิดที่ควรจะเป็น

สำหรับเหตุการณ์นี้ถือว่าเป็นหลักของประชาธิปไตยในเรื่อง หลักเสียงข้างมาก แสดงให้เห็นว่า จะต้องนำหลักเหตุผลและคุณธรรม ต้องคิดดี ซื่อสัตย์ ไม่เห็นแก่ตัว และควรเห็นประโยชน์ส่วนรวม มาใช้ในการตัดสินใจ ไม่ยึดเสียงส่วนใหญ่เสมอไป ต้องเคารพเสียงส่วนน้อยด้วย จึงจะเรียกว่าเป็นนักประชาธิปไตย โดยแท้จริง

(นี่แหละประชาธิปไตย . (ออนไลน์). แหล่งที่มา: <http://www.youtube.com/watch?v=uNIKb0wxq2w> .

10 ตุลาคม 2557.)

แบบทดสอบ

1. ความหมายของประชาธิปไตย คืออะไร
 - ก. การใช้อำนาจทางกฎหมายตามอำเภอใจของคนใดคนหนึ่ง
 - ข. การปกครองที่รัฐมีอำนาจเด็ดขาดในการปกครองประเทศ
 - ค. การให้สิทธิเสรีภาพ ความเสมอภาค และการแสดงความคิดเห็นแก่ประชาชน

2. การลงมติโดยยอมรับเสียงส่วนใหญ่ในสังคม ตรงกับหลักการของประชาธิปไตย
 - ก. หลักการอำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชน
 - ข. หลักความเสมอภาค
 - ค. หลักการเสียงข้างมาก

3. ความเท่าเทียมของมนุษย์ทุกคนในการได้สิทธิพื้นฐานตามหลักสิทธิมนุษยชน ตรงกับหลักการของประชาธิปไตย
 - ก. หลักเสรีภาพ
 - ข. หลักความเสมอภาค
 - ค. หลักนิติธรรม

4. อำนาจอสูดในการปกครอง ตรงกับหลักการของประชาธิปไตย
 - ก. หลักนิติธรรม
 - ข. หลักการอำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชน
 - ค. หลักการเสียงข้างมาก

5. หลักในการปกครอง ตั้งแต่ละบุคคล สถาบัน องค์กร หน่วยงาน รวมทั้งรัฐต่างๆ ซึ่งอยู่ภายใต้การปกครองนั้น ตรงกับหลักการของประชาธิปไตย
 - ก. หลักนิติธรรม
 - ข. หลักการอำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชน
 - ค. หลักเสรีภาพ

6. ทุกคนมีความสามารถในการกระทำหรืองดเว้นการกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งตามที่บุคคลต้องการ อย่างมีอิสระ ตรงกับหลักการของประชาธิปไตยใด

ก. หลักเสรีภาพ

ข. หลักความเสมอภาค

ค. หลักนิติธรรม

7. คำว่า “การปกครองของประชาชน” หมายถึงอะไร

ก. ประชาชนมีอำนาจสูงสุด

ข. ประชาชนมีสิทธิเลือกตัวแทนเข้ามาทำหน้าที่แทนตน

ค. ประชาชนได้รับประโยชน์สูงสุดจากการบริหารของตัวแทนที่ยึดประชาชนเป็นศูนย์กลาง

8. คำว่า “การปกครองโดยประชาชน” หมายถึงอะไร

ก. ประชาชนมีอำนาจสูงสุด

ข. ประชาชนมีสิทธิเลือกตัวแทนเข้ามาทำหน้าที่แทนตน

ค. ประชาชนได้รับประโยชน์สูงสุดจากการบริหารของตัวแทนที่ยึดประชาชนเป็นศูนย์กลาง

9. คำว่า “การปกครองเพื่อประชาชน” หมายถึงอะไร

ก. ประชาชนมีอำนาจสูงสุด

ข. ประชาชนมีสิทธิเลือกตัวแทนเข้ามาทำหน้าที่แทนตน

ค. ประชาชนได้รับประโยชน์สูงสุดจากการบริหารของตัวแทนที่ยึดประชาชนเป็นศูนย์กลาง

เรื่องที่ 4 การเป็นพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย

เป้าหมายการจัดกิจกรรม

เพื่อเสริมสร้างให้ผู้เรียนเกิดความรู้ ความเข้าใจและเห็นความสำคัญการปกครองตามระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงประมุข โดยการน้อมนำมาใช้ในการดำเนินชีวิต (ค่านิยม ข้อ 7 เข้าใจเรียนรู้การเป็นประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขที่ถูกต้อง)

วัตถุประสงค์

1. เพื่อปลูกจิตสำนึกให้ผู้เรียนได้ตระหนักสร้างความสำคัญของการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ที่ทรงพระมหากรุณาธิคุณต่อปวงชนชาวไทย
2. เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจ ให้ผู้เรียนได้นำไปใช้ปฏิบัติจริงในการดำเนินชีวิต
3. เพื่อให้ผู้เรียนมีจิตตั้งมั่นและสามารถนำความรู้ที่ได้รับ ไปเผยแพร่ต่อผู้อื่นได้อย่างถูกต้อง

เนื้อหาสาระ

การเป็นพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย

1. หลักการทางประชาธิปไตย
2. แนวทางการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตยพลเมืองดีตามวิถีชีวิตชีวิต
3. คุณธรรม จริยธรรมของการเป็นพลเมืองดี
4. การดำรงชีวิตในวิถีประชาธิปไตย

ระยะเวลา 3 ชั่วโมง

วิธีดำเนินการ

1. ผู้ดำเนินกิจกรรมพูดคุยทักทายกับผู้เข้าร่วมกิจกรรม ถามไถ่ความเป็นอยู่ สุขภาพพลานามัยและเรื่องต่างๆ ไป แลกเปลี่ยนเรียนรู้ถามระหว่างผู้ดำเนินกิจกรรมกับผู้เข้าร่วมกิจกรรม เพื่อนกับเพื่อน พร้อมทั้งผู้ดำเนินกิจกรรมเริ่มเกริ่นนำ ชักถามผู้เข้าร่วมกิจกรรม อยู่บ้านมีหน้าที่อะไร ช่วยครอบครัวทำอะไร แล้วเวลามาเรียนได้ทำหน้าที่อะไรในห้องเรียน หรือช่วยพัฒนาห้องเรียน สถานศึกษาอย่างไรบ้าง

2. ละลายพฤติกรรม ด้วยการบอกให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมทุกคนยืนขึ้น จับคู่ ร้องเพลงพร้อมทั้งทำท่าประกอบ เพลง สวัสดิ์

เพลงสวัสดิ์

สวัสดิ์วันนี้มาพบกัน(ซ้ำ) ต่างสุขสันต์ทั้งฉันและเธอ ลาลาลาลาลา

3. ผู้เข้าร่วมกิจกรรมเปลี่ยนคู่ประมาณ 4 ถึง 5 ครั้ง ๆ สุดท้ายให้กลับมาจับคู่เดิม
4. หลังจากนั้น (1) ผู้ดำเนินกิจกรรมขอให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมยืนเป็นวงกลมรอบห้องเรียน แล้วร้องเพลงราว (2) ผู้เข้าร่วมกิจกรรมราวรอบห้อง (3) ผู้ดำเนินกิจกรรมหยุดร้องเพลง หรือเป่านกหวีด (4) ให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมรีบกลับไปนั่งที่ของตนเอง (5) ใครนั่งที่ช้าที่สุด ผู้ดำเนินกิจกรรมจะให้ออกมาทำกิจกรรมใบคำ เพื่อนทนายถูกเมื่อไหร่ก็จะสามารถกลับไปนั่งที่ได้

กิจกรรมใบคำประมาณ 10 คำ เช่น พลเมือง ประชาธิปไตย

ผู้เรียน หน้าที ครอบครั้ว คนดี สังคม ความสุข บทบาท หน้าที

5. เมื่อเพื่อนในห้องทนายถูกกลับไปนั่งที่แล้ว ผู้ดำเนินกิจกรรมพูดคุยสอบถามความรู้สึกเพื่อนในห้องที่ไปนั่งที่ก่อน และผู้เข้าร่วมกิจกรรมที่เป็นผู้ใบคำว่ารู้สึกอย่างไร และผู้ดำเนินกิจกรรมกล่าวขอบคุณผู้เข้าร่วมกิจกรรมทุกคนที่เราได้ทำตามหน้าที่ที่กตึกาที่ครูบอกไว้ ซึ่งถือว่าเป็นความรับผิดชอบต่อทุกสิ่งที่มีกฎกติกาวางไว้ ซึ่งนั่นก็คือบทบาทหน้าที่ของความเป็นพลเมืองดีของพวกเราทุกคนนั่นเอง

6. ผู้ดำเนินกิจกรรมอธิบายเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย เราให้ความสนใจด้วยการซักถามพูดคุยกระตุ้นให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมตอบคำถาม ในประเด็นถึงการเป็นพลเมืองดีว่าเราต้องทำได้อย่างไรบ้าง

7. ผู้ดำเนินกิจกรรมอธิบายเกี่ยวกับพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย แบ่งกลุ่มผู้เข้าร่วมกิจกรรมประมาณ 5-6 คน แล้วนำไปความรู้ที่เกี่ยวกับแนวทางการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย แล้วกำหนดภาระงานให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมศึกษาและช่วยกันระดมสมองศึกษาจากใบความรู้ที่ 1 – ใบความรู้ที่ 3

8. เมื่อปฏิบัติภาระงานเรียบร้อย ให้ส่งตัวแทนนำเสนอ แลกเปลี่ยนเรียนรู้

9. ครูสรุปและเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ มอบหมายงาน

กิจกรรมเพื่อการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

ให้ผู้เรียนศึกษาค้นคว้าจากสื่อและแหล่งเรียนรู้ต่างๆเพิ่มเติม ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการเป็นพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตยนอกเหนือจากที่ได้เรียนในห้องเรียน โดยให้จัดทำรายงานเป็นรูปเล่มรายบุคคล ส่งในการเรียนครั้งต่อไปพร้อมทั้งมีภาพประกอบ ข้อมูลเอกสารอ้างอิงให้ครบถ้วน

สื่อ/แหล่งค้นคว้า/ใบความรู้

1. ละครดราม่า ปากกาเคมี ละครดราม่า สีเทียน
2. กล้องถ่ายภาพ/วิดีโอ
3. ใบความรู้เรื่องความเป็นพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตยในสังคมไทย และสังคมโลก

การวัดประเมินผล

1. การสังเกตพฤติกรรมระหว่างการเรียนรู้
2. การนำเสนอ
3. แบบสอบถามความพึงพอใจ

ใบความรู้ที่ 1 การเป็นพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย

การเป็นพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตยในสังคมไทยและสังคมโลก

ในยุคโลกาภิวัตน์ ซึ่งเป็นยุคแห่งข่าวสารในปัจจุบันที่ประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก มีความสัมพันธ์และติดต่อกันโดยระบบเครือข่ายของการสื่อสาร ก่อให้เกิดความเข้าใจซึ่งกันและกันอย่างรวดเร็ว

ดังนั้น การเป็นพลเมืองดีในวิถีประชาธิปไตยในสังคมไทยย่อมส่งผลกระทบต่อสังคมโลกอย่างต่อเนื่อง

องค์ประกอบสำคัญของการเป็นพลเมืองดีตามวิถีชีวิตประชาธิปไตยในสังคมไทยและสังคมโลก ได้แก่

1. หลักการทางประชาธิปไตย

หลักการทางประชาธิปไตยเป็นหลักการสำคัญของการปกครองระบอบประชาธิปไตย ซึ่งนำมาประยุกต์ใช้ในวิถีชีวิตประจำวันเพื่อให้เกิดเป็นสังคมประชาธิปไตย

หลักการทางประชาธิปไตยที่สำคัญ ได้แก่

1. **หลักอำนาจอธิปไตยเป็นของประชาชน** หมายถึง ประชาชนเป็นเจ้าของอำนาจอิสระสูงสุดในการปกครองรัฐ ดังนั้นในวิถีชีวิตของประชาชนในสังคมประชาธิปไตยจึงต้องใช้สิทธิใช้เสียงหรือทำหน้าที่ในฐานะเป็นพลเมืองดีของรัฐ เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อสังคมและประเทศชาติ

2. **หลักความเสมอภาค** หมายถึง ความเท่าเทียมกันในสังคมประชาธิปไตย ถือว่าทุกคนที่เกิดมา จะมีความเท่าเทียมกันในฐานะการเป็นประชากรของรัฐ ได้แก่ มีสิทธิเสรีภาพ มีหน้าที่เสมอภาคกัน ไม่มีการแบ่งชนชั้นหรือการเลือกปฏิบัติ ควรดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันโดยเกื้อกูลกันอย่างสันติไม่ข่มเหงรังแกคนที่อ่อนแอกว่าหรือยากจนกว่า

3. **หลักนิติธรรม** หมายถึง การใช้หลักกฎหมายเป็นกฎเกณฑ์การอยู่ร่วมกันเพื่อความสงบสุขของสังคม

4. **หลักเหตุผล** หมายถึง การใช้เหตุผลที่ถูกต้องในการตัดสินใจหรือยุติปัญหา ในสังคม

5. **หลักการถือเสียงข้างมาก** หมายถึง การลงมติโดยยอมรับเสียงส่วนใหญ่ในสังคมประชาธิปไตย ครอบคลุมประชาธิปไตย จึงใช้หลักการถือเสียงข้างมากเพื่อมติในประเด็นต่างๆ ได้อย่างสันติวิธี

6. **หลักประนีประนอม** หมายถึง การลดความขัดแย้งโดยการผ่อนหนักผ่อนเบาให้กัน ร่วมมือกันเพื่อเห็นประโยชน์ของส่วนรวมเป็นสำคัญ

หลักการทางประชาธิปไตยจึงเป็นหลักการสำคัญที่นำมาใช้ในการดำรงชีวิตในสังคม เพื่อก่อให้เกิดความสงบสุขในสังคมได้

2. แนวทางการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตยพลเมืองดีตามวิถีชีวิตชีวิตประชาธิปไตยควรมีแนวทางการปฏิบัติตนดังนี้

1. ด้านสังคม การเป็นพลเมืองดีในสังคมประชาธิปไตย เช่น ในครอบครัว โรงเรียน ชุมชน ต้องคำนึงถึงคุณลักษณะทางประชาธิปไตย ได้แก่

- การแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุมีผล
- การรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น
- การยอมรับเมื่อผู้อื่นมีเหตุผลกว่า
- การตัดสินใจโดยใช้เหตุผลมากกว่าอารมณ์
- การเคารพระเบียบของสังคม
- การมีจิตสาธารณะ คือ เห็นแก่ประโยชน์ของส่วนรวมและรักษาสาธารณะสมบัติ

2. ด้านเศรษฐกิจ การเป็นพลเมืองดีในด้านเศรษฐกิจ คือ การพัฒนาเศรษฐกิจ ของครอบครัว ชุมชน และประเทศโดยรวม ได้แก่

- การประหยัดและอดออมในครอบครัว
- การซื้อสัตย์สุจริตต่ออาชีพที่ทำ
- การพัฒนางานอาชีพให้ก้าวหน้า
- การใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ต่อตนเองและสังคม
- การสร้างงานและสร้างสรรค์สิ่งประดิษฐ์ใหม่ๆ เพื่อเกิดประโยชน์ต่อสังคมไทยและสังคม

โลก

- การเป็นผู้ผลิตและผู้บริโภคที่ดี มีความซื่อสัตย์ ยึดมั่นในอุดมการณ์ ที่ดีต่อชาติเป็นสำคัญ

3. ด้านการเมืองการปกครอง การเป็นพลเมืองที่ดีด้านการเมืองการปกครอง คือ การมีส่วนร่วมใน การพัฒนาการเมืองการปกครองให้เป็นประชาธิปไตยอย่างแท้จริง ได้แก่

- การเคารพกฎหมาย
- การรับฟังความคิดเห็นของทุกคน โดยอดทนต่อความขัดแย้งที่เกิดขึ้น
- การยอมรับในเหตุผลที่ดีกว่า
- การซื้อสัตย์ต่อหน้าที่โดยไม่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตน
- การกล้าเสนอความคิดเห็นต่อส่วนรวมกล้าเสนอตนเองในการทำหน้าที่สมาชิกสภาผู้แทน

ราษฎร หรือสมาชิกวุฒิสภา

- การทำงานอย่างเต็มความสามารถ เต็มเวลา

3. คุณธรรม จริยธรรมของการเป็นพลเมืองดี

คุณธรรม จริยธรรม หมายถึงความดีที่ควรประพฤติ กิริยาที่ควรประพฤติ คุณธรรมจริยธรรมที่ส่งเสริมความเป็นพลเมืองดีได้แก่

1. ความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ หมายถึง การตระหนัก ในความสำคัญของความเป็นชาติ การยึดมั่นในหลักศีลธรรมของศาสนา และการจงรักภักดี ต่อพระมหากษัตริย์
2. ความมีระเบียบวินัย หมายถึง การยึดมั่นในการอยู่ร่วมกัน โดยยึดระเบียบวินัยเพื่อความเป็นระเบียบเรียบร้อยในสังคม
3. ความกล้าทางจริยธรรม หมายถึง ความกล้าหาญในทางที่ถูกที่ควร
4. ความรับผิดชอบ หมายถึง การยอมรับการกระทำของตนเอง หรือกระทำตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย
5. การเสียสละ หมายถึง การทำงานตรงตามเวลาที่ได้รับมอบหมาย

4. การดำรงชีวิตในวิถีประชาธิปไตย

ในการดำรงชีวิตของบุคคลในวิถีประชาธิปไตย ควรปฏิบัติตนให้สอดคล้องกับหลักการทางประชาธิปไตยจนเกิดคุณลักษณะทางประชาธิปไตยในสิ่งแวดล้อมต่างๆ ดังนี้คือ

1. ครอบครัว ครอบครัวประกอบด้วย สามี ภรรยา พ่อแม่ ลูก หรือวงศาคณาญาติการดำรงชีวิตร่วมกันในวิถีระบอบประชาธิปไตยจะต้องคำนึงถึงคุณลักษณะประชาธิปไตยในครอบครัวที่สำคัญ คือ

- มีความรับผิดชอบต่อครอบครัว
- การแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล
- การวางกฎเกณฑ์กติการ่วมกันเพื่อความระเบียบวินัย
- เคารพในกฎระเบียบของครอบครัว
- การตัดสินใจโดยใช้เหตุผล
- มีความกล้าในการเผชิญกับปัญหาอย่างเปิดเผย

2. โรงเรียน โรงเรียนประกอบด้วยบุคลากรสำคัญคือ ครู นักเรียน ผู้ปกครอง เครือข่ายชุมชน หรือกลุ่มแม่ค้าที่สัมพันธ์กับโรงเรียน เป็นต้น การดำรงชีวิตในวิถีประชาธิปไตยในโรงเรียนที่พึงปฏิบัติ คือ

- เคารพและปฏิบัติตามกฎระเบียบของโรงเรียน
- ขยันหมั่นเพียรในการศึกษาอบรม
- รับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย
- รับฟังข้อคิดเห็นของบุคคลอื่น
- มีความซื่อสัตย์ในการสอบหรือการทำงานทุกครั้ง
- ลงมติโดยถือเสียงข้างมาก (โดยไม่ขัดกับสิทธิของเสียงส่วนน้อย)

3. **ชุมชน** (หมู่บ้าน ตำบล อำเภอหรือเขตต่าง ๆ เป็นต้น) ชุมชนประกอบด้วยบุคคลที่สำคัญ ผู้ใหญ่บ้าน กำนัน นายอำเภอ ประชาชนในอาชีพต่างๆ การดำรงชีวิตในวิถีประชาธิปไตยของบุคคลในชุมชนที่พึงปฏิบัติ คือ

- เคารพในระเบียบของกฎหมายท้องถิ่น กฎหมายบ้านเมือง
- มีส่วนร่วมในท้องถิ่นทั้งด้านการเมือง เศรษฐกิจและสังคม
- แสดงความคิดเห็นเพื่อสร้างสรรค์และพัฒนาชุมชน
- แสดงความคิดเห็นโดยมีเหตุผล
- ตัดสินหรือลงมติโดยยอมรับเสียงข้างมาก
- มีการตัดสินใจโดยมีข้อมูลถูกต้องตามระเบียบราชการ

4. **สังคม** (กลุ่ม สมาคม องค์กร) การเป็นสมาชิกขององค์กรในสังคม เช่น สมาคม ศิษย์เก่า สมาชิกสโมสรต่าง ๆ มูลนิธิ กลุ่มเพื่อนร่วมงาน เป็นต้น การดำรงชีวิตร่วมกันในกลุ่มสังคมที่พึงปฏิบัติ คือ

- เคารพในระเบียบกฎเกณฑ์ของสังคมและกฎหมายบ้านเมือง
- มีบทบาทในการเสนอความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล
- การรับฟังข้อคิดเห็นของทุกคน โดยอดทนต่อความขัดแย้งที่เกิดขึ้น
- การลงมติโดยใช้หลักเสียงข้างมาก
- รู้จักเสียสละสิทธิส่วนตัวเพื่อผลประโยชน์ของส่วนรวม

ใบความรู้ที่ 1

การส่งเสริมให้ผู้อื่นปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดี

การที่บุคคลปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีในวิถีประชาธิปไตยแล้วควรสนับสนุนส่งเสริมให้บุคคลอื่นปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีในวิถีประชาธิปไตยด้วย โดยมีแนวทางการปฏิบัติดังนี้

1. การปฏิบัติตนให้เป็นพลเมืองดีในวิถีประชาธิปไตย โดยยึดมั่นในคุณธรรมจริยธรรมของศาสนา และหลักการของประชาธิปไตยมาใช้ในวิถีการดำรงชีวิตประจำวันเพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีแก่คนรอบข้าง
2. เผยแพร่ อบรม หรือสั่งสอนบุคคลในครอบครัว เพื่อนบ้าน คนในสังคม ให้ใช้หลักการประชาธิปไตยเป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิตประจำวัน
3. สนับสนุนชุมชนในเรื่องที่เกี่ยวกับการปฏิบัติตนให้ถูกต้องตามกฎหมาย โดยการบอกเล่า เขียนบทความเผยแพร่ผ่านสื่อมวลชน
4. ชักชวน หรือสนับสนุนคนดีมีความสามารถในการมีส่วนร่วมกับกิจกรรมทางการเมืองหรือกิจกรรมสาธารณประโยชน์ของชุมชน
5. เป็นหูเป็นตาให้กับรัฐหรือหน่วยงานของภาครัฐในการสนับสนุนคนดี และกำจัดคนที่เป็นภัยกับสังคมการสนับสนุนให้ผู้อื่นปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีในวิถีประชาธิปไตย ควรเป็นจิตสำนึกที่บุคคลพึงปฏิบัติ เพื่อให้เกิดประชาธิปไตยอย่างแท้จริง

ใบความรู้ที่ 2

เรื่องการเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมไทยและสังคมโลก

การที่บุคคลจะเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมไทยและสังคมโลก จะต้องคำนึงถึงสถานภาพ บทบาท สิทธิเสรีภาพ และหน้าที่ในการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดี

ความหมายของสถานภาพ บทบาท สิทธิ เสรีภาพ และหน้าที่

1. **สถานภาพ** หมายถึง ตำแหน่งที่บุคคลได้รับจากการเป็นสมาชิกของสังคม แบ่งออกเป็น สถานภาพที่ได้มาโดยกำเนิด เช่น ลูก หลาน คนไทย เป็นต้น และสถานภาพทางสังคม เช่น ครู นักเรียน แพทย์ เป็นต้น

2. **บทบาท** หมายถึง การปฏิบัติตามสิทธิ หน้าที่อันเนื่องมาจากสถานภาพของบุคคล เนื่องจากบุคคลมีหลายสถานภาพในคนคนเดียว ฉะนั้นบทบาทของบุคคลจึงต้องปฏิบัติตามสถานภาพใน สถานการณ์ตามสถานภาพนั้น ๆ

3. **สิทธิ** หมายถึง อำนาจหรือผลประโยชน์ของบุคคลที่กฎหมายให้ความคุ้มครอง เช่น สิทธิเลือกตั้งกฎหมายกำหนดให้บุคคลที่มีอายุ 18 ปีบริบูรณ์มีคุณสมบัติถูกต้องตามกฎหมายมีสิทธิเลือก สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

4. **เสรีภาพ** หมายถึง ความมีอิสระในการกระทำของบุคคลที่อยู่ในขอบเขตของกฎหมาย เช่น เสรีภาพในการพูด การเขียน เป็นต้น

5. **หน้าที่** หมายถึง ภาระรับผิดชอบของบุคคลที่จะต้องปฏิบัติ เช่น หน้าที่ของบิดาที่มีต่อบุตร เป็นต้น

ความสอดคล้องของสถานภาพและบทบาทของบุคคลในวิถีชีวิตประชาธิปไตย

สถานภาพและบทบาทของบุคคลที่สอดคล้องกัน เช่น

1. พ่อ แม่ ควรมีบทบาทดังนี้

- 1) รับผิดชอบในการอบรมสั่งสอนสมาชิกในครอบครัว
- 2) ให้การศึกษาต่อสมาชิกของครอบครัว
- 3) จัดสรรงบประมาณของครอบครัวให้เหมาะสมกับเศรษฐกิจของสังคมและโลก
- 4) ครอบตนเป็นแบบอย่างที่ดีความรักต่อบุตร

2. ครู – อาจารย์ ควรมีบทบาท ดังนี้

1) ถ่ายทอดความรู้แก่ศิษย์โดยกระบวนการที่หลากหลายให้เหมาะสมกับความสามารถและความสนใจของนักเรียน

- 2) ครองตนให้เหมาะสมและเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ศิษย์
 - 3) เป็นผู้เสียสละทั้งเวลาและอดทนในการสั่งสอนศิษย์ทั้งด้านความประพฤติและการศึกษา
 - 4) ยึดมั่นในระเบียบวินัย ตลอดจนปฏิบัติตามจรรยาบรรณครู
3. **นักเรียน** ควรมีบทบาท ดังนี้
- 1) ยึดมั่นในคุณธรรมจริยธรรมและระเบียบของโรงเรียน
 - 2) รับผิดชอบต่อหน้าที่ในการศึกษาหาความรู้
 - 3) ให้ความเคารพต่อบุคคลที่อาวุโสโดยมีมารยาทที่เหมาะสมกับสถานการณ์
 - 4) รับฟังและปฏิบัติตามคำสั่งสอนอย่างมีเหตุผล
 - 5) ขยันหมั่นเพียรในการแสวงหาความรู้เพิ่มเติม
 - 6) เสริมสร้างความสามัคคีในครอบครัว โรงเรียน และชุมชน

ใบความรู้ที่ 3

เรื่อง การอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

ความหมายและขอบเขตของการอยู่ร่วมกัน

การอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข หมายถึง การที่มนุษย์มาอยู่ร่วมกันเป็นสังคม สามารถปฏิบัติตามกฎเกณฑ์การอยู่ร่วมกันในรูปของกฎระเบียบหรือกฎหมาย และมีคุณธรรม จริยธรรมในการช่วยเหลือเกื้อกูลกัน การมีส่วนร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของสังคม เช่น การมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเมืองการปกครอง การมีส่วนร่วมในการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน และการปฏิบัติตามคุณธรรมของการอยู่ร่วมกันตามหลักศาสนาที่ตนเองนับถือ จะทำให้ประชาชนสามารถอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

คุณธรรมของการอยู่ร่วมกันตามหลักศาสนาที่บุคคลนับถือ

หลักธรรมที่เน้นการอยู่ร่วมกันอย่างสันติของศาสนาต่าง ๆ

พระพุทธศาสนา

พระพุทธศาสนา มีหลักธรรมที่สำคัญที่หล่อหลอมให้พุทธศาสนิกชนเป็นคนรักสันติ รักอิสระเสรี มีนิสัยโอบอ้อมอารี มีเมตตากรุณาต่อกัน ได้แก่

1. **สังคหวัตถุ 4** หมายถึง หลักธรรมสำหรับสงเคราะห์หรือเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวน้ำใจของคนในสังคมให้อยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข ได้แก่

- 1) ทาน คือ การให้ แบ่งปัน เสียสละ เพื่อแผ่
- 2) ปิยวาจา คือ การกล่าววาจาสุภาพ อ่อนหวาน
- 3) อัตถจริยา คือ การกระทำตนให้เป็นประโยชน์ต่อตนเองและผู้อื่น
- 4) สมานัตตตา คือ การวางตัวเหมาะสม เสมอต้น เสมอปลาย

2. **พรหมวิหาร 4** หมายถึง ธรรมประจำใจที่ทำให้เป็นพรหมหรือให้เสมอด้วยพรหมในทางปฏิบัติ หมายถึง คุณธรรมของผู้ใหญ่ ซึ่งต้องมีประจำในอยู่ตลอดเวลา มี 4 ประการ ดังนี้

- 1) เมตตา คือ ความปรารถนาดีต่อผู้อื่น ปรารถนาให้ผู้อื่นมีความสุข
- 2) กรุณา คือ ความสงสาร มีความปรารถนาช่วยผู้อื่นหรือสัตว์ที่ประสบความทุกข์ ให้พ้นทุกข์

- 3) มุทิตา คือ ความยินดีเมื่อผู้อื่นได้ดี
- 4) อุเบกขา คือ ความวางเฉย หรือความรู้สึกเป็นกลาง ๆ ไม่ดีใจ ไม่เสียใจเมื่อเห็นผู้อื่น

ประสบความสุข หรือความทุกข์

3. **สัพปุริสธรรม 7** หมายถึง หลักธรรมของคนดี หรือหลักธรรมของสัตบุรุษ 7 ประการ ได้แก่

- 1) รัมมัญญตา คือ ความเป็นผู้รู้จักเหตุ
- 2) อตถัญญตา คือ ความเป็นผู้รู้จักผล

- 3) อัตตัณฺญา คือ ความเป็นผู้รู้จักตน
- 4) มัตตัณฺญา คือ ความเป็นผู้รู้จักประมาณ
- 5) กาลัญญตา คือ ความเป็นผู้รู้จักกาลเวลา
- 6) ปริสตัณฺญา คือ ความเป็นผู้รู้จักปฏิบัติการปรับตนและแก้ไขตนให้เหมาะสม
- 7) ปุคคตัณฺญา คือ ความเป็นผู้รู้จักปฏิบัติตนให้เหมาะสมกับบุคคลซึ่งมีความแตกต่างกัน

ศาสนาอิสลาม

หลักธรรมในศาสนาอิสลาม มุ่งให้มุสลิมปฏิบัติอย่างเคร่งครัด มุสลิมทุกคนมีความรู้ในข้อปฏิบัติทางศาสนาอย่างดี มีการรวมกลุ่มอย่างเป็นเอกภาพ

หลักคำสอนสำคัญที่ถือว่าเป็น โครงสร้างสำคัญ 2 ประการคือหลักศรัทธาและหลักปฏิบัติ ได้แก่

1. หลักศรัทธา 6 ประการ

- 1) ศรัทธาในอัลเลาะห์ มีความเชื่อมั่นในอัลเลาะห์เพียงองค์เดียว
- 2) ศรัทธาในเทพบิรวารหรือเทวทูต
- 3) ศรัทธาในพระคัมภีร์ที่อ่าน
- 4) ศรัทธาต่อศาสนทูต
- 5) ศรัทธาในวันสิ้นสุดโลก
- 6) ศรัทธาต่อกฎสภาพการณ์ของอัลเลาะห์

2. หลักปฏิบัติตามศรัทธา 5 ประการ ได้แก่

- 1) การปฏิญาณตน หมายถึง การปฏิญาณตนด้วยความเลื่อมใสศรัทธาต่ออัลเลาะห์และท่านนบีมุฮัมมัด คือศาสนทูตของอัลเลาะห์
- 2) การนมาซ หมายถึง การแสดงความเคารพต่อพระเจ้าทั้งกาย วาจา ใจ
- 3) การบริจาคซะกาต หมายถึง การจ่ายทานจากผู้มีทรัพย์สิน คนผู้มีสิทธิรับซะกาตมี คนอนาถา คนขัดสน และผู้เข้ารับอิสลาม
- 4) การถือศีลอด หมายถึง การละเว้นจากการบริโภคอาหาร น้ำ ละกิเลสต่าง ๆ ทำใจให้สงบ ปฏิบัติตั้งแต่แสงอาทิตย์ขึ้นจนแสงอาทิตย์ลับขอบฟ้า หลังจากนั้นจึงบริโภคได้ปกติตลอดคืน การถือศีลอดโดยทั่วไป เรียกว่า “ถือบวช”
- 5) การทำพิธีฮัจญ์ คือ การเดินทางไปแสดงบุญที่นครเมกกะฮ์

ศาสนาคริสต์

ศาสนาคริสต์มีหลักธรรมที่หล่อหลอมให้คริสต์ศาสนิกชนมีจิตเมตตา มีความรักเพื่อนมนุษย์ เหมือนรักตัวเอง

1. บัญญัติ 10 ประการ

- 1) อย่ามีพระเจ้าอื่นนอกจากเรา
- 2) อย่าทำรูปเคารพสำหรับตนหรือกราบไว้รูปเหล่านั้น
- 3) อย่าเอ๋ยพระนามของพระเจ้าโดยไม่สมเหตุ
- 4) จงถือวันอาทิตย์เป็นวันศักดิ์สิทธิ์
- 5) จงนับถือบิดามารดา
- 6) อย่าฆ่าคน
- 7) อย่าผิดประเวณี
- 8) อย่าลักทรัพย์
- 9) อย่าคิดมิชอบ
- 10) อย่าโลภสิ่งใดของผู้อื่น

2. หลักอณาจักรพระเจ้า อาณาจักรพระเจ้าเป็นอาณาจักรที่มีแต่ความสุข เป็นอาณาจักรแห่งความรักอย่างแท้จริง

3. หลักคำสอนที่สำคัญอื่น ๆ

- 1) หลักตรีเอกานุภาพ ได้แก่
 - (1) พระเจ้าหรือพระบิดา
 - (2) พระเยซูหรือพระบุตร
 - (3) พระจิตหรือดวงวิญญาณอันบริสุทธิ์ของพระเจ้าทั้งสาม
- 2) หลักความรัก ศาสนาคริสต์ได้ชื่อว่าเป็นศาสนาแห่งความรัก พระเยซูคริสต์ทรงสอนให้รักเพื่อน มนุษย์เหมือนรักตัวเอง ให้รักแม้กระทั่งศัตรู

ศาสนาพราหมณ์ - ฮินดู

หลักธรรมที่สำคัญของศาสนาพราหมณ์ - ฮินดู

1. หลักธรรม 10 ประการ เรียกว่า ฮินดูธรรม ได้แก่
 - 1) ธฤติ ได้แก่ ความมั่นคง ความกล้าหาญ คือเพียรพยายามจนสำเร็จ ประโยชน์ตามที่ประสงค์
 - 2) กษมา ได้แก่ ความอดทน หรืออดกลั้น คือมีความพากเพียรพยายาม
 - 3) ทมะ ได้แก่ การระงับใจ การข่มจิตใจ คือไม่ปล่อยใจให้หวนไหว
 - 4) อัสเตยะ ได้แก่ การไม่ลักขโมย ไม่ทำโจรกรรม

- 5) เสาจะ ได้แก่ ความบริสุทธิ์ การทำตนให้บริสุทธิ์ทั้งทางร่างกายและจิตใจ
- 6) อินทริยนิครหะ ได้แก่ การระงับอินทริย์ 10 ประการ คือ หมั่นสำรวจตรวจสอบตนเองอยู่เสมอว่า อินทริย์ทั้ง 10 เหล่านี้ได้รับการบริหารหรือใช้ไปในทางที่ถูกต้องหรือไม่ จุดประสงค์คือไม่ต้องการให้มนุษย์ ปล่อยอินทริย์มัวเมาจนเกินไปให้รู้จักพอ
- 7) ธี ได้แก่ ปัญหา สติ ความคิด คือ มีความรู้ความเข้าใจในขนบธรรมเนียมประเพณี ธรรมเนียม สังคม และวัฒนธรรม
- 8) วิทยา ได้แก่ ความรู้ทางปรัชญา คือ มีความรู้ลึกซึ้ง
- 9) สัตยะ ได้แก่ ความจริง ความเห็นอันบริสุทธิ์ คือมีความจริงใจให้กัน
- 10) อโภธะ ได้แก่ ความไม่โกรธ คือมีขันติ ความอดทน และโสรจจะ ความสงบเสงี่ยม นั่นคือเอาชนะ ความโกรธ ด้วยความไม่โกรธ ไม่อาฆาตมุ่งร้ายต่อใคร

สังคมไทยเป็นสังคมที่ประชาชนมีเสรีภาพในการเลือกนับถือศาสนา คำสอนทางศาสนาเป็นหลักธรรมที่ใช้ในการดำรงชีวิต ช่วยพัฒนาสังคมให้สามารถอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข มีความปลอดภัย เพราะทุกคำสอนมีจุดมุ่งหมายเดียวกันคือ ต้องการให้ทำความดี จะเว้นชั่วและทำจิตใจให้บริสุทธิ์ มีเมตตาเป็นหลัก ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน มีความอดทนอดกลั้นการมีสัมมาคารวะ รักกันฉันพี่น้อง ทำให้ผู้นับถือศาสนาเป็นมิตรที่ดีต่อกันโดยไม่คำนึงถึงเชื้อชาติ ก่อให้เกิดสันติสุขต่อสังคมและต่อโลก

ใบงานที่ 3 การอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

ลองช่วยกันคิดซิว่า “การอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข” คนในสังคมต้องเป็นคนอย่างไร

แบบการประเมินการนำเสนอ

ที่	ชื่อ - สกุล	พฤติกรรมบ่งชี้																				รวม 20 คะแนน			
		มีความพร้อม ในการ นำเสนอ					ความน่าสนใจ ในการ นำเสนอ					มีความคิด สร้างสรรค์					ประโยชน์- ความถูกต้อง ของงาน นำเสนอ								
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1				
รวม																									
เฉลี่ย																									

ดีมาก= 5

ดี=4

ปานกลาง=3

พอใช้=2

ปรับปรุง=1

แบบสอบถามความพึงพอใจ

คำอธิบาย แบบประเมินฉบับนี้มีทั้งหมด 3 ตอน ขอให้ผู้ตอบแบบประเมินตอบให้ครบทั้ง 3 ตอน เพื่อให้การดำเนินโครงการเป็นไปตามวัตถุประสงค์และเพื่อเป็นประโยชน์ในการนำไปใช้ต่อไป

ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไป

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง หน้าข้อความ

1. เพศ

หญิง ชาย

2. อายุ

ต่ำกว่า 20 ปี 20-30 ปี 31-40 ปี 41-50 ปี 51 ปีขึ้นไป

3. การศึกษา

ประถมศึกษา ม.ต้น ม.ปลาย
 ปริญญาตรี สูงกว่าปริญญาตรี

4. อาชีพ

นักศึกษา ข้าราชการ พนักงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ
 ลูกจ้าง ธุรกิจส่วนตัว อื่นๆ.....

ตอนที่ 2 ระดับความพึงพอใจ / ความรู้ความเข้าใจ / การนำไปใช้ ต่อการเข้าร่วมโครงการ

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความพึงพอใจ / ความรู้ความเข้าใจ / การนำไปใช้ของท่านเพียงระดับเดียว

ประเด็นความคิดเห็น	ระดับความพึงพอใจ / ความรู้ความเข้าใจ / การนำไปใช้				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	5	4	3	2	1
ด้านวิทยากร					
1. การถ่ายทอดความรู้ของวิทยากรมีความชัดเจน					
2. ความสามารถในการอธิบายเนื้อหา					
3. การเชื่อมโยงเนื้อหาในการฝึกอบรม					
4. มีความครบถ้วนของเนื้อหาในการฝึกอบรม					
5. การใช้เวลาตามที่กำหนดไว้					
6. การตอบข้อซักถามในการฝึกอบรม					

ประเด็นความคิดเห็น	ระดับความพึงพอใจ / ความรู้ความเข้าใจ / การนำความรู้ไปใช้				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	5	4	3	2	1
ด้านสถานที่ / ระยะเวลา / อาหาร					
1. สถานที่สะอาดและมีความเหมาะสม					
2. ความพร้อมของอุปกรณ์โสตทัศนูปกรณ์					
3. ระยะเวลาในการอบรมมีความเหมาะสม					
4. อาหาร มีความเหมาะสม					
ด้านความรู้ความเข้าใจ					
1. ความรู้ ความเข้าใจในเรื่องนี้ <u>ก่อน</u> การอบรม					
2. ความรู้ ความเข้าใจในเรื่องนี้ <u>หลัง</u> การอบรม					
ด้านการนำความรู้ไปใช้					
1. สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานได้					
2. มีความมั่นใจและสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ได้					
3. สามารถนำความรู้ไปเผยแพร่/ถ่ายทอดได้					

สรุปประโยชน์ที่ท่านได้รับจากการฝึกอบรม

.....

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะอื่นๆ

1. ข้อเสนอแนะ ดี ชม ในการอบรมครั้งนี้ ได้แก่

.....

2. หัวข้อที่ท่านอยากให้จัดอบรมครั้งต่อไป ได้แก่

.....

ขอขอบคุณที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามค่ะ

เรื่องที่ 5 สิทธิ เสรีภาพ และหน้าที่ของเรา

เป้าหมายของการจัดกิจกรรม

เพื่อเสริมสร้างให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมมีความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิ เสรีภาพ และหน้าที่ของตนเอง (หน้าที่พลเมือง) (คำนิยาม ข้อ 7 เข้าใจเรียนรู้การเป็นประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขที่ถูกต้อง)

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมเกิดความเข้าใจเกี่ยวกับการมีสิทธิ เสรีภาพ และหน้าที่
2. เพื่อให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมสามารถจำแนก แยกแยะพฤติกรรมหรือกิจกรรมในชีวิตประจำวันได้ว่าพฤติกรรมหรือกิจกรรมใดเป็นสิทธิ เสรีภาพ หรือหน้าที่

เนื้อหาสาระ

1. ความหมาย ความสำคัญที่เกี่ยวกับสิทธิ เสรีภาพ และหน้าที่ของประชาชน
2. ตัวอย่างพฤติกรรมหรือกิจกรรมในชีวิตประจำวัน สำหรับให้ผู้เรียนจำแนกว่าพฤติกรรมหรือกิจกรรมใดเป็น สิทธิ เสรีภาพ และหน้าที่

ระยะเวลา 2 ชั่วโมง

วิธีดำเนินการ

ขั้นเตรียมการ (เตรียมการสอน)

1. ผู้ดำเนินกิจกรรมทำความเข้าใจรายละเอียดของการดำเนินกิจกรรม
2. ผู้ดำเนินกิจกรรมเตรียมความพร้อมเกี่ยวกับจำนวนใบความรู้ ใบงานให้เพียงพอกับจำนวนผู้เข้าร่วมกิจกรรม
3. ผู้ดำเนินกิจกรรมหาอาสาสมัครจากผู้ที่เข้าร่วมกิจกรรม จำนวน 3 คน เพื่อให้แสดงบทบาทสมมติ (ครูชักซ้อม บทบาทกับอาสาสมัครมาก่อนการแสดง) ดังนี้
 - คนที่ 1 แสดงบทบาทเป็นนักเรียนกำลังนั่งอ่านหนังสือ หรือทำการบ้าน
 - คนที่ 2 แสดงบทบาทเป็นวัยรุ่นเปิดวิทยุ/เทปเพลงเสียงดัง หรือร้องเพลงเสียงดังๆ
 - คนที่ 3 แสดงบทบาทเป็นผู้ถือศีลกำลังนั่งสมาธิ

ขั้นตอนการ

1. ผู้ดำเนินกิจกรรมชี้แจงรายละเอียด และวัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรม (10 นาที)
2. ผู้ดำเนินกิจกรรมแจกใบความรู้เกี่ยวกับสิทธิ เสรีภาพ และหน้าที่ให้แก่ผู้เข้าร่วมกิจกรรมศึกษา โดยมีผู้ดำเนินกิจกรรมเป็นผู้ร่วมชี้แนะ ตอบข้อสงสัย และตรวจสอบความถูกต้อง (20 นาที)
3. ผู้ดำเนินกิจกรรมให้ผู้เรียนเตรียมตัวดูบทบาทสมมติที่เตรียมไว้
4. ผู้ดำเนินกิจกรรมให้อาสาสมัคร จำนวน 4 คน มาแสดงบทบาทสมมติพร้อมกันภายในชั้นเรียน และให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมคนอื่น ๆ ดูการแสดงเหตุการณ์สมมติ (5 นาที)
 - คนที่ 1 แสดงบทบาทเป็นนักเรียนกำลังนั่งอ่านหนังสือ หรือทำการบ้าน
 - คนที่ 2 แสดงบทบาทเป็นวัยรุ่นเปิดวิทยุ/เทปเพลงเสียงดัง หรือร้องเพลงเสียงดังๆ
 - คนที่ 3 แสดงบทบาทเป็นผู้ถือศีลกำลังนั่งสมาธิ
5. ผู้ดำเนินกิจกรรมให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมช่วยกันแสดงความคิดเห็นว่าชอบการกระทำของใครและไม่ชอบการกระทำของใครพร้อมอธิบายเหตุผล (ครูเน้นให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมพูดแสดงความคิดเห็นร่วมกัน) โดยครูทำหน้าที่จดบันทึกความคิดเห็นลงบนกระดานดำ หรือการเขียนเป็นแผนผังความคิด (20 นาที)
6. ผู้ดำเนินกิจกรรมอธิบายเชื่อมโยงความคิดเห็นของผู้เข้าร่วมกิจกรรม ให้ผู้เข้าร่วมเข้าใจว่า การกระทำดังกล่าวสอดคล้องกับการปฏิบัติตนตามสิทธิ และหน้าที่ที่เหมาะสม ซึ่งได้แก่ สิทธิและหน้าที่ในการศึกษาเล่าเรียน การมีเสรีภาพในการทำกิจกรรมส่วนตัวโดยการนั่งสมาธิ ส่วนการกระทำที่ไม่เหมาะสม เช่น การเปิดเพลงเสียงดังหรือร้องเพลงเสียงดังๆรบกวนผู้อื่น ถือเป็นการกระทำที่ละเมิดสิทธิผู้อื่น เป็นต้น (15 นาที)
7. ผู้ดำเนินกิจกรรมแบ่งกลุ่มผู้เข้าร่วมกิจกรรมออกเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 2-3 คน
8. ผู้ดำเนินกิจกรรมแจกใบงานที่ 1 การจำแนกสิทธิ เสรีภาพ และหน้าที่ของประชาชน ให้แก่ผู้เข้าร่วมกิจกรรมแต่ละกลุ่ม และให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมแต่ละกลุ่มทำใบงาน (20 นาที)
9. ผู้ดำเนินกิจกรรมรวบรวมใบงานจากทุกกลุ่ม (ผู้ดำเนินกิจกรรมนำไปงานไปตรวจความถูกต้อง หลังการจัดกิจกรรม)
10. ผู้ดำเนินกิจกรรม และผู้เข้าร่วมกิจกรรมช่วยกันสรุปความสำคัญของการปฏิบัติตนตามสิทธิ หน้าที่ของพลเมืองดี (15 นาที)

กิจกรรมเพื่อการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

การร่วมกันกำหนดพฤติกรรมหรือกิจกรรมที่หลากหลาย แล้วนำมาวิเคราะห์ร่วมกันว่า พฤติกรรมหรือกิจกรรมแบบไหนที่เป็นสิทธิ เสรีภาพ และหน้าที่

สื่อ/แหล่งค้นคว้า/ใบความรู้

1. ใบความรู้ที่ 1 อธิบายความหมายเกี่ยวกับสิทธิ เสรีภาพ และหน้าที่ของประชาชน
2. ใบงานที่ 1 การจำแนกสิทธิ เสรีภาพ และหน้าที่ของประชาชน

การวัดประเมินผล

1. การสังเกต

- การมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม และการแสดงความคิดเห็น

2. การประเมินผลงาน

- การส่งงาน/ใบงาน
- ความถูกต้องของชิ้นงาน (การตรวจชิ้นงานตามแบบเฉลย)

ใบความรู้ที่ 1

ความหมายเกี่ยวกับสิทธิ เสรีภาพ และหน้าที่ของประชาชน

ประชาชนในสังคมประชาธิปไตยนั้นจะได้รับสิทธิเสรีภาพในการประกอบกิจกรรมต่างๆ ภายใต้กฎเกณฑ์ของกฎหมาย เมื่อทุกคนรู้สิทธิ เสรีภาพของตนแล้ว ถือเป็นหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติต่อผู้อื่นด้วยความเคารพ และต้องไม่ไปละเมิดสิทธิของผู้อื่น โดยต้องตั้งอยู่บนพื้นฐานของการเคารพ ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ที่คนทุกคนเมื่อเกิดมาแล้ว จะต้องได้รับการดูแลจากรัฐอย่างเท่าเทียมกัน ไม่ว่าจะเป็นคนไทย คนต่างชาติ หรือคนอพยพ จะได้รับการปฏิบัติที่แตกต่างกันไม่ได้ เช่น เมื่อคนไทยไปอยู่ต่างประเทศ คนประเทศนั้นต้องปฏิบัติต่อเราเหมือนกับประชาชนของประเทศนั้น เช่นเดียวกัน เมื่อคนต่างชาติหรือคนอพยพมาอยู่ในประเทศไทย เราต้องปฏิบัติกับเขาเหมือนกับคนไทยเช่นเดียวกัน เว้นไว้แต่เรื่องที่กฎหมายกำหนดไว้ว่า เป็นสิทธิ เสรีภาพ ของคนไทยเท่านั้น เป็นต้น

สิทธิ หมายถึง ผลประโยชน์หรืออำนาจอันชอบธรรมที่จะกระทำการใดๆ ตามที่กฎหมาย รับรอง และคุ้มครองให้มีทั้งสิทธิเอกชน(ส่วนบุคคล) และสิทธิมหาชน(สาธารณะ) ตัวอย่างเช่นสิทธิในทรัพย์สิน สิทธิเสนอ เรื่องราวร้องทุกข์ เป็นต้น

เสรีภาพ หมายถึง การมีอิสระที่จะทำ จะพูด โดยไม่ละเมิดสิทธิของผู้อื่น

หน้าที่ หมายถึง สิ่งที่บุคคลต้องปฏิบัติหรือควรเว้นการปฏิบัติ ตัวอย่าง เช่น ชาวไทย เมื่ออายุครบสิบแปดปีบริบูรณ์ต้องไปใช้สิทธิเลือกตั้งทุกระดับ ไม่ว่าจะเป็นการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นหรือ การไม่กระทำการใดๆ ที่เป็นการผิดกฎหมาย เป็นต้น

ใบงานที่ 1
การจำแนกสิทธิ เสรีภาพ และหน้าที่ของประชาชน

คำชี้แจง ให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง สิทธิ เสรีภาพ หน้าที่ ตามความเข้าใจของผู้เข้าร่วมกิจกรรม

ที่	เรื่อง	สิทธิ	เสรีภาพ	หน้าที่
1	การไปใช้สิทธิเลือกตั้งนายกรัฐมนตรี			
2	การเลือกพรรคการเมืองเมื่อไปใช้สิทธิเลือกตั้งใน			
3	เข้ารับการศึกษาขั้นพื้นฐานฟรี 12 ปี			
4	ประชาชนชาวไทยสามารถชุมนุม โดยสงบและปราศจากอาวุธได้			
5	ประชาชนชาวไทยต้องเสียภาษีอากรตามกฎหมาย			
6	ประชาชนชาวไทยได้รับการรักษาพยาบาล ประกันสุขภาพถ้วนหน้า 30 บาท รักษาทุกโรค			
7	ชายไทยเมื่ออายุย่างเข้า 21 ปี ต้องไปแสดงตนเพื่อเข้ารับ การเกณฑ์ทหาร			
8	บุคคลที่มีอายุเกิน 60 ปี จะได้รับเงินผู้สูงอายุจากรัฐบาล			
9	การรวมกันเป็นสมาคม สหภาพ สหกรณ์ และพรรค การเมือง			
10	ประชาชนชาวไทยต้องเข้ารับการศึกษาภาคบังคับ			

เฉลยใบงานที่ 1

การจำแนกสิทธิ เสรีภาพ และหน้าที่ของประชาชน

คำชี้แจง ให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง สิทธิ เสรีภาพ หน้าที่ ตามความเข้าใจของผู้เข้าร่วมกิจกรรม

ที่	เรื่อง	สิทธิ	เสรีภาพ	หน้าที่
1	การไปใช้สิทธิเลือกตั้งนายกรัฐมนตรี			✓
2	การเลือกพรรคการเมืองเมื่อไปใช้สิทธิเลือกตั้งใน		✓	
3	เข้ารับการศึกษาขั้นพื้นฐานฟรี 12 ปี	✓		
4	ประชาชนชาวไทยสามารถชุมนุม โดยสงบและปราศจากอาวุธได้		✓	
5	ประชาชนชาวไทยต้องเสียภาษีอากรตามกฎหมาย			✓
6	ประชาชนชาวไทยได้รับการรักษาพยาบาล ประกันสุขภาพถ้วนหน้า 30 บาท รักษาทุกโรค	✓		
7	ชายไทยเมื่ออายุย่างเข้า 21 ปี ต้องไปแสดงตนเพื่อเข้ารับ การเกณฑ์ทหาร			✓
8	บุคคลที่มีอายุเกิน 60 ปี จะได้รับเงินผู้สูงอายุจากรัฐบาล	✓		
9	การรวมกันเป็นสมาคม สหภาพ สหกรณ์ และพรรค การเมือง		✓	
10	ประชาชนชาวไทยต้องเข้ารับการศึกษาภาคบังคับ			✓

เรื่องที่ 6 คิดดี ทำดี

เป้าหมายของการจัดกิจกรรม

เพื่อให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมเกิดความเข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจ มีจิตสำนึกที่ดีงาม และเลือกนำไปปฏิบัติได้อย่างเหมาะสม (ค่านิยม ข้อ 11 มีความเข้มแข็ง ทั้งร่างกายและจิตใจ ไม่ยอมแพ้ต่ออำนาจฝ่ายต่ำ หรือกิเลส มีความละอายเกรงกลัวต่อบาป ตามหลักศาสนา)

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมสามารถแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการกระทำที่ยอมแพ้ต่ออำนาจฝ่ายต่ำหรือกิเลส
2. เพื่อให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมมีความละอายเกรงกลัวต่อบาป และสามารถเลือกนำไปปฏิบัติได้อย่างเหมาะสม

เนื้อหาสาระ

ตัวอย่างเหตุการณ์ที่แสดงถึงการมีอำนาจฝ่ายต่ำหรือกิเลสซึ่งส่งผลต่อจิตใจและพฤติกรรมของบุคคล

ระยะเวลา 3 ชั่วโมง

วิธีดำเนินการ

ขั้นเตรียมการ (เตรียมการสอน)

1. ผู้ดำเนินกิจกรรมทำความเข้าใจรายละเอียดของการดำเนินกิจกรรม
2. ผู้ดำเนินกิจกรรมเตรียมคลิปวิดีโอ สื่อ และจำนวนใบงานให้เพียงพอกับจำนวนกลุ่มผู้เข้าร่วมกิจกรรม

ขั้นดำเนินการ

1. ผู้ดำเนินกิจกรรมกล่าวต้อนรับผู้เข้าร่วมกิจกรรม และชี้แจงวัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรม เรื่อง คิดดี ทำดี
2. ผู้ดำเนินกิจกรรมให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมชมคลิปวิดีโอประกอบ (30 นาที)
 - 2.1 ผู้ดำเนินกิจกรรมเปิดคลิปวิดีโอ เช่น ตัวอย่าง เรื่อง โตะไปไม่โกง ตอน กิมจู (โตะไปไม่โกง ตอน กิมจู, (ออนไลน์), แหล่งที่มา: <http://www.youtube.com/watch?v=AugEvKX0CZc> . 10 ตุลาคม 2557.)

(ครูเปิดคลิปจนถึงนาทีที่ 6.30 แล้วให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมวิพากษ์วิจารณ์เหตุการณ์ที่เกิดขึ้น หลังจากนั้นครูจึงเปิดคลิปจบ)

2.2 ผู้ดำเนินกิจกรรมและผู้เข้าร่วมกิจกรรมร่วมกันสรุปเหตุการณ์ที่ได้จากคลิปวิดีโอในประเด็นเรื่องกิเลส ความซื่อสัตย์ และความละเอียดรอบคอบ

3. ผู้ดำเนินกิจกรรมยกตัวอย่างเหตุการณ์ที่แสดงถึงการมีอำนาจฝ่ายต่ำ/กิเลส ที่ส่งผลต่อความเกรงกลัวต่อบาปจำนวน 2 เหตุการณ์

เหตุการณ์ที่ 1

- 1) ผู้ดำเนินกิจกรรมเล่าเหตุการณ์ที่ 1 เรื่อง การตัดสินใจของนายมนัส ให้นักเรียนฟัง (5 นาที)
- 2) เมื่อผู้ดำเนินกิจกรรมเล่าจบ ครูตั้งประเด็นคำถาม โดยสมมติว่าถ้าผู้เข้าร่วมกิจกรรมเป็นบุคคลในเหตุการณ์ ดังกล่าวจะอย่างไร (เอาเงิน/ไม่เอาเงิน) เพราะอะไร และให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมเขียนลงใบงานที่ 1 (30 นาที)
- 3) ผู้ดำเนินกิจกรรมถามผู้เข้าร่วมกิจกรรมว่ามีใครที่เลือกเอาและไม่เอาเงินบ้าง จากนั้นครูสุ่มผู้เข้าร่วมกิจกรรมฝ่ายที่เลือกเอาและไม่เอาเงิน ฝ่ายละ 3 คน ให้แสดงเหตุผลที่ตนเลือก

เหตุการณ์ที่ 2

- 1) ผู้ดำเนินกิจกรรมเล่าเหตุการณ์ที่ 2 เรื่อง “คนขับแท็กซี่” ให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมได้ฟัง
- 2) เมื่อผู้ดำเนินกิจกรรมเล่าจบ ครูตั้งประเด็นคำถาม โดยสมมติว่าถ้าผู้เข้าร่วมกิจกรรมเป็นบุคคลในเหตุการณ์ ดังกล่าวจะอย่างไร (เอาเงิน/ไม่เอาเงิน) เพราะอะไร และให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมเขียนลงใบงานที่ 1 (30 นาที)
- 3) ผู้ดำเนินกิจกรรมถามผู้เข้าร่วมกิจกรรมว่ามีใครที่เลือกเอาและไม่เอาเงินบ้าง จากนั้นครูสุ่มผู้เข้าร่วมกิจกรรมฝ่ายที่เลือกเอาและไม่เอาเงิน ฝ่ายละ 3 คน ให้แสดงเหตุผลที่ตนเลือก

4. ผู้ดำเนินกิจกรรมเฉลยเหตุการณ์ที่ 1 และ 2 จากนั้นให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมเปรียบเทียบผลของการกระทำของบุคคลทั้ง 2 เหตุการณ์

5. ผู้ดำเนินกิจกรรมและผู้เข้าร่วมกิจกรรมร่วมกันสรุปพฤติกรรมที่ถูกต้องที่ควรปฏิบัติในเหตุการณ์ที่ 1 คือควรมีจิตใจที่เข้มแข็ง ไม่มีความละโมภ ดังเช่นตัวอย่างในเหตุการณ์ที่ 2 ที่ไม่นำสิ่งที่ไม่ใช่ของตนมาเป็นของตนเองแม้จะมีโอกาสที่จะกระทำก็ตาม (15 นาที)

6. ผู้ดำเนินกิจกรรมตั้งประเด็นคำถามต่อเนื่องจากเหตุการณ์ที่ 2 โดยเจ้าของกระเป๋าสาตางค์ได้มอบเงินจำนวน 5,000 บาท เพื่อเป็นการตอบแทน ถ้าผู้เข้าร่วมกิจกรรมเป็นคนขับแท็กซี่ จะรับเงินหรือไม่ เพราะเหตุใด ให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมทบทวนความคิดและเขียนลงในกระดาษรายงาน แล้วนำมาส่งในชั่วโมงเรียนถัดไป

ขั้นสรุปและประเมินผล

1. และผู้เข้าร่วมกิจกรรมร่วมกันสรุปวิธีการดำเนินชีวิตที่ดีและการเลือกนำไปปฏิบัติในสิ่งที่ตั้งเป้าหมายเป็นประโยชน์ต่อตนเองไม่สร้างความเดือดร้อนต่อผู้อื่น (10 นาที)
2. ครูให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมทำกิจกรรมทายนิสัย เรื่อง ความมีน้ำใจ และสรุป(15 นาที)

กิจกรรมเพื่อการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

ผู้ดำเนินกิจกรรมแนะนำให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรม ศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมจากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ เช่น หนังสือ เอกสาร วิดีทัศน์ ภาพยนตร์ อินเทอร์เน็ต เป็นต้น และตั้งข้อคิดเห็นจากที่สิ่งที่ศึกษา

สื่อ/แหล่งค้นคว้า/ใบความรู้

1. เหตุการณ์ที่ 1 เรื่อง การตัดสินใจของนายมนัส
2. เหตุการณ์ที่ 2 เรื่อง คนขับแท็กซี่
3. ใบงาน เรื่อง การตัดสินใจของฉัน
4. กระดาษรายงาน
5. โต้ไปไม่โกง ตอน กิมจู. (โต้ไปไม่โกง ตอน กิมจู. (ออนไลน์). แหล่งที่มา:

<http://www.youtube.com/watch?v=AuqEvKX0CZc> . 10 ตุลาคม 2557.)

การวัดและประเมินผล

1. การสังเกต
 - การมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม (แบบสังเกตพฤติกรรม)
2. การประเมินผลงาน
 - การส่งงาน/ใบงาน

เหตุการณ์ที่ 1

เรื่อง การตัดสินใจของนายมนัส

นายมนัส มีอาชีพเป็นยามของธนาคารแห่งหนึ่ง เขามีภรรยาและลูกสาวพิการวัย 5 ขวบ 1 คนที่ต้องเลี้ยงดู ภรรยาไม่ได้ประกอบอาชีพใดๆ เพราะต้องคอยเลี้ยงดูลูกสาวพิการ นายมนัสจึงเป็นเสาหลักของครอบครัว และด้วยอาชีพยามก็ไม่เพียงพอจะใช้จ่ายในครอบครัว อีกทั้งยังมีหนี้สินมากมายที่เกิดจากการรักษาลูก

วันหนึ่งขณะที่เขาเข้าเวรทำงานรอบดึก เขาได้พบซองสีน้ำตาลตกอยู่ เขาจึงเปิดออกดูและพบว่า มีเงินอยู่เป็นจำนวนมาก เขานับเงินในซองอย่างตื่นเต้น....เขาตัดสินใจว่าจะเอาเงินจำนวนนี้หรือไม่?
(คำตอบ นายมนัสตัดสินใจนำเงินจำนวนนี้ไปใช้จ่าย และหลังจากนั้นเจ้าของซองสีน้ำตาลได้ดำเนินการติดต่อเจ้าหน้าที่ธนาคารและแจ้งเจ้าหน้าที่ตำรวจตรวจสอบจนพบว่านายมนัสเป็นผู้นำของสีน้ำตาลไป นายมนัสจึงถูกตำรวจจับและถูกดำเนินคดีตามกฎหมาย)

เหตุการณ์ที่ 2

เรื่อง “คนขับแท็กซี่”

นายนะเรศ ขับแท็กซี่มาได้ประมาณ 5 ปี ช่วงค่านายนะเรศรับผู้โดยสารเป็นชายหญิงจากสนามบินสุวรรณภูมิไปส่งที่บ้านเอื้ออาทร เมื่อส่งเสร็จก็รับผู้โดยสารอีกรายไปส่งย่านมีนบุรี จากนั้นจึงกลับที่พักย่านสุขุมวิท เนื่องจากช่วงดังกล่าวฝนตกหนักและรถแท็กซี่ของตนใช้คแตก เมื่อถึงบ้านจึงตรวจที่นั่งได้คนขับพบกระเป๋าใส่ตังค์ตกอยู่ เขาจึงเปิดออกมาเห็นธนบัตรจำนวนมาก...เขาคัดสินใจว่าจะเอาเงินจำนวนนี้หรือไม่ ?

(คำตอบ นายนะเรศรีบแจ้งทางสถานีวิทยุ สวท.91 ทันทีให้ช่วยประสานหาตัวเจ้าของ เพราะคาดว่าน่าจะเป็นผู้โดยสารที่ตนไปส่งที่บ้านเอื้ออาทรแน่นอน ตอนแรกจะนำไปส่งคืน แต่ไม่รู้ว่ามีห้องอยู่ชั้นไหน

"ตอนที่พบกระเป๋าใส่ตังค์ก็รู้สึกใจไม่ดี อยากจะนำไปคืนเจ้าของโดยเร็วที่สุด แม้ว่าตนมีภาระต้องส่งค่างวดรถเดือนละ 13,000 บาท และดูแลลูกชายที่เรียนอยู่ชั้น ม.2 โรงเรียนบดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี) แต่ก็ไม่ได้คิดจะเก็บเงินไปใช้ เพราะไม่ใช่ของคนและคิดว่าเจ้าของเงินคงจะเดือดร้อนจึงรีบประสานทาง สวท.91 เพื่อส่งคืนโดยเร็ว" นายนะเรศ กล่าว)

(ที่มา : บริการข่าว. (ออนไลน์) แหล่งที่มา : <http://www.bangkokbiznews.com/> . 10 ตุลาคม 2557.)

ตัวอย่างแบบสังเกต

กิจกรรม.....
 วันที่ทำกิจกรรม..... สถานที่จัดกิจกรรม.....
 ภาคเรียนที่..... กศน.ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....

คำชี้แจง ครูสังเกตพฤติกรรมการทำงานของผู้เข้าร่วมกิจกรรม และทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับ

ความเป็นจริงของพฤติกรรมผู้เข้าร่วมกิจกรรม

เกณฑ์การให้คะแนน 3 หมายถึง ดี

เกณฑ์การให้คะแนน 2 หมายถึง ปานกลาง

เกณฑ์การให้คะแนน 1 หมายถึง น้อย

ที่	ชื่อ/กลุ่ม	ประเด็น/ระดับคะแนน									รวม คะแนน	ระดับ คุณภาพ
		ความสนใจ/ กระตือรือร้น ในกิจกรรม			การมีส่วนร่วม แลกเปลี่ยน ความคิดเห็น			ความ รับผิดชอบใน งานที่ได้รับ มอบหมาย				
		3	2	1	3	2	1	3	2	1		
1.												
2.												
3.												
4.												
5.												
6.												
7.												

ระดับคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
7-9	ดี
4-6	ปานกลาง
1-3	ปรับปรุง

เรื่องที่ 7 เวทีเสวนาสร้างความสุขอย่างยั่งยืน

เป้าหมายของการจัดกิจกรรม

เพื่อเสริมสร้างให้ผู้ร่วมกิจกรรมได้วางแผนการในการแก้ปัญหาชุมชนของตนเองโดยให้นำเอาปัญหาจากการจัดกิจกรรมนี้ไปพัฒนาส่งเสริม

วัตถุประสงค์

1. เพื่อสร้างให้ความรู้และสร้างความเข้าใจและขจัดความขัดแย้งให้หมดไปจากพื้นที่
2. เพื่อเปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็นถึงแนวทางในการปฏิรูปประเทศเพื่อความปรองดองสมานฉันท์เป็นไปอย่างยั่งยืน
3. เพื่อรับฟังความคิดเห็นของประชาชนในพื้นที่ ต่อการปฏิรูปประเทศอย่างยั่งยืน
4. เพื่อให้เกิดความรักความ สามัคคี ปรองดองในหมู่คณะ

เนื้อหาสาระ

1. ความสำคัญของชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ (ประวัติกรุงศรีอยุธยา)
2. ประวัติความเป็นมาของชุมชน
3. แนวทางการพัฒนาชุมชน สังคม การอยู่ร่วมกัน

ระยะเวลา 4 – 6 ชั่วโมง

วิธีการดำเนินการ

เตรียมการ

1. ประชุมเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องในการจัดกิจกรรมพร้อมอธิบายกระบวนการจัดกิจกรรมแบ่งหน้าที่การรับผิดชอบของแต่ละฝ่าย เช่น
2. ผู้ดำเนินกิจกรรม มีหน้าที่ดูแลการดำเนินกิจกรรมของแต่ละกิจกรรมตลอดระยะเวลาการดำเนินการจัดกิจกรรม
3. วิทยากรพี่เลี้ยงประจำกลุ่ม มีหน้าที่ในการให้คำแนะนำผู้ร่วมกิจกรรม ให้ความช่วยเหลือ อำนวยความสะดวกตามที่ผู้ร่วมกิจกรรมต้องการ
4. เจ้าหน้าที่ฝ่ายพิธีกร มีหน้าที่จัดลำดับขั้นตอน การดำเนินงาน โครงการให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย โดย เตรียมคำกล่าวรายงาน คำกล่าวในพิธีเปิด-ปิดการจัดกิจกรรม และลำดับพิธีการต่างๆ
5. เจ้าหน้าที่ฝ่ายรับลงทะเบียนผู้ร่วมกิจกรรม

6. **เจ้าหน้าที่เตรียมสถานที่** มีหน้าที่ในการเตรียมสถานที่จัดกิจกรรม เช่น โต๊ะหมู่ บูชา ดอกไม้ ธูปเทียน พระพุทธรูป แก้ว อี้ เครื่องเสียง เครื่องฉายวีดิทัศน์ น้ำดื่ม อาหารว่าง ตามความเหมาะสม
7. **เจ้าหน้าที่เตรียมวัสดุ อุปกรณ์ เอกสารที่เกี่ยวข้อง** เช่น ปากกาเคมี กระดาษปรีฟ กระดาษรูปหัวใจ ดินไม้ (เอาเฉพาะดินที่มีแต่กิ่ง) กระดาษA4 และปากกา
8. **เจ้าหน้าที่ฝ่ายวิชาการและประสานงาน** มีหน้าที่ประสานงานในการจัดกิจกรรม เช่น ทำหนังสือเชิญแขกเชิญผู้เกี่ยวข้องกับกิจกรรมเข้าร่วมเช่น นายอำเภอ ปลัดอำเภอ สาธารณสุขอำเภอ พัฒนาอำเภอ ชุมชน ตัวแทนเจ้าหน้าที่ตำรวจประจำอำเภอ ปศุสัตว์อำเภอ ประมงอำเภอ(ถ้ามี) เกษตรอำเภอ สัสดีอำเภอ นายก อบต./เทศบาลตำบลในเขตพื้นที่นั้น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้นำชุมชน อาสาสมัคร กศน. ชมรมผู้สูงอายุ อื่นๆ ที่ควรเข้าร่วมกิจกรรม พร้อมทำกำหนดการจัดกิจกรรม
9. **เจ้าหน้าที่ฝ่ายวัดผลประเมินผล** มีหน้าที่จัดทำรายงานสรุปผลการดำเนินงานการจัดกิจกรรม

ขั้นก่อนนำเข้าสู่กิจกรรม

1. พิธีเปิดเวทีเสวนา โดยประธานจุดธูปเทียนบูชาพระรัตนตรัย กล่าวรายงาน กล่าวเปิดพร้อมให้แนวคิดในการจัดกิจกรรม หรือตามที่เห็นสมควร (5 นาที)
2. ผู้ดำเนินกิจกรรมนำเข้าสู่เวทีกิจกรรมเวทีเสวนาเพื่อสร้างความสุขอย่างยั่งยืน แนะนำแขกผู้มีเกียรติที่เข้าร่วมกิจกรรม (5 นาที)
3. ผู้ดำเนินกิจกรรมทักทายด้วยการร้องเพลง “สวัสดีวันนี้เราพบกัน” หรือเพลงเกี่ยวกับการพบกัน เพื่อสร้างความคุ้นเคยระหว่างผู้ร่วมกิจกรรมให้มีส่วนร่วมกิจกรรมเวทีเสวนาเพื่อสร้างความสุขอย่างยั่งยืน และจัดกิจกรรมละลายพฤติกรรม เช่น กิจกรรมบอกชื่อผักหรือผลไม้มาคนละหนึ่งชื่อ ที่ขึ้นต้นด้วยคำว่า “มะ” เช่น มะขวิด มะละ มะกูด ฯลฯ ถ้าใครบอกชื่อผลไม้ซ้ำให้ออกมาร่วมกิจกรรมหน้าเวที ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับที่วิทยากรกระบวนกรเห็นสมควร เพื่อให้ผู้ร่วมกิจกรรมเกิดความคุ้นเคยต่อกันและเป็นการเตรียมความพร้อมก่อนเข้าสู่กิจกรรม (10 นาที) หรือตามความเหมาะสม

ขั้นนำเข้าสู่กิจกรรม

ผู้ดำเนินกิจกรรมชี้แจงถึงวัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรม และแบ่งกลุ่มผู้เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม ๆ ละ เท่า ๆ กัน ประมาณ 4 – 6 กลุ่ม พร้อมแนะนำวิทยากรที่เลี้ยงประจำกลุ่ม (จำนวนสมาชิกในกลุ่มขึ้นอยู่กับจำนวนผู้ร่วมกิจกรรมแต่ละครั้ง)

ชื่อกิจกรรม	วัตถุประสงค์	ค่านิยม	แนวทางการจัดกิจกรรม	สื่อ/อุปกรณ์	การวัดประเมินผล
<p>กิจกรรมที่ 1.ประวัติความเป็นมาของการเสียดวงศรีอยุธยาครั้งที่สอง</p> <p>ระยะเวลาประมาณ 45 นาที</p>	<p>1. เพื่อให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมตระหนักและเข้าใจพฤติกรรมของคนในอดีตที่ขาดความสามัคคีซึ่งที่นำมาความเสียหายมาสู่สังคม</p> <p>2. เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม มีค่านิยมที่ดีงามและสามารถอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างสันติ</p>	<p>1.มีความรักชาติศาสนาพระมหากษัตริย์</p>	<p>1.) ผู้ดำเนินกิจกรรมกล่าวต้อนรับ และชี้แจงถึงกิจกรรมเกี่ยวประวัติการเสียดวงศรีอยุธยาครั้งที่สองพอประมาณ</p> <p>2.) ผู้ดำเนินกิจกรรมบรรยาย เปิดวิดิทัศน์ เกี่ยวกับ และ เหตุการณ์ที่ทำให้กรุงศรีอยุธยาเสียดวงตกเป็นเมืองขึ้นครั้งที่สอง พร้อมให้ผู้ร่วมกิจกรรมสรุปความรู้ที่ได้ลงในกระดาษปรีฟ</p> <p>3.) ให้ผู้ร่วมกิจกรรมร่วมกันอภิปรายนำเสนอข้อคิดที่ได้จากการชมวิดิทัศน์ ลงในกระดาษปรีฟ พร้อมออกมานำเสนอ ในหัวข้อ</p> <ul style="list-style-type: none"> - เพราะเหตุใดเราจึงเสียดวงศรีอยุธยาครั้งที่สอง - ได้ข้อคิดอะไรบ้างหลังดูวิดิทัศน์ <p>4.) เมื่อผู้ร่วมกิจกรรมได้อภิปรายเสร็จสิ้นให้ผู้ดำเนินกิจกรรมคนไทยแตกความสามัคคีจึงเป็นเหตุให้เราเสียดวงศรีอยุธยาครั้งที่สอง) ตลอดจนสาเหตุอื่นๆ เราเรียนรู้</p>	<p>- กระดาษปรีฟ</p> <p>- ปากกาเคมี</p> <p>- ดิวิทัศน์ เรื่องการเสียดวงศรีอยุธยาครั้งที่สอง</p>	<p>- การสังเกต</p> <p>- การสัมภาษณ์</p> <p>- การร่วมกิจกรรม</p>

ชื่อกิจกรรม	วัตถุประสงค์	ค่านิยม	แนวทางการจัดกิจกรรม	สื่อ/อุปกรณ์	การวัดประเมินผล
			และนำเอาข้อผิดพลาดที่เกิดขึ้นในอดีตมาทำปัจจุบันให้ น่าอยู่ยิ่งขึ้น		
กิจกรรมที่ 2. ความภาคภูมิใจใน หมู่บ้าน/ชุมชน ของ ตนเอง ระยะเวลาประมาณ 45 นาที	1. เพื่อให้ผู้ร่วม กิจกรรมมีทักษะการ ดำเนินชีวิตที่ดี และ สามารถจัดการกับ ชีวิต ชุมชน สังคม ได้ 2. เพื่อให้ผู้ร่วม กิจกรรมมีจิตสำนึก ในการอนุรักษ์และ พัฒนา ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม	-รักษาวัฒนธรรม ประเพณีไทยอัน คงงาม -คำนึงถึง ผลประโยชน์ของ ส่วนรวมและต่อ ชาติมากกว่า ประโยชน์ของ ตนเอง	1.) ผู้ดำเนินกิจกรรมแจ้งประเด็นในการร่วมระดม ความคิดเรื่อง “ความภาคภูมิใจในหมู่บ้าน/ชุมชน ของ ตนเอง” ในอดีตจนถึงปัจจุบันว่ามีอะไรบ้าง โดยให้ ผู้ร่วมกิจกรรมแต่งตั้งประธาน,รองประธาน,กรรมการ ,เลขาธิการ ของสมาชิกในกลุ่ม พร้อมเขียนความ ภาคภูมิใจในชุมชนของตนเองในอดีตจนถึงปัจจุบัน ลงใน กระดาษกระดาษปรีฟ พร้อมนำเสนอ 2.) ให้ผู้ร่วมกิจกรรมส่งตัวแทนนำเสนอ “ความภาคภูมิใจ ในหมู่บ้าน/ชุมชน ของตนเอง” ในอดีตจนถึงปัจจุบัน เช่น ภาษาประเพณีวัฒนธรรม ทรัพยากรสิ่งแวดล้อม อื่นๆ โดยให้เวลานำเสนอกลุ่มละ 3-5 นาที 3.) ผู้ดำเนินกิจกรรมกล่าวสรุปเชื่อมโยงในภาพรวมของ ความภาคภูมิใจในหมู่บ้าน/ชุมชน ของตนเองว่าชุมชน ของเราล้วนมีสิ่งที่ดีงาม เป็นที่น่ารักษาไว้ซึ่งเราควรเห็น คุณค่าของสิ่งที่ชุมชนเรามี เช่น ภาษาพูดท้องถิ่นเป็นของ ตนเอง มีวัฒนธรรมการกินอยู่ที่มีเอกลักษณ์มีวัฒนธรรม	- กระดาษปรีฟ - ปากกาเคมี	การสังเกต การสัมภาษณ์ การร่วมกิจกรรม

ชื่อกิจกรรม	วัตถุประสงค์	ค่านิยม	แนวทางการจัดกิจกรรม	สื่อ/อุปกรณ์	การวัดประเมินผล
			<p>ขนมธรรมเนียมประเพณีในท้องถิ่น มีทรัพยากรทางธรรมชาติ เช่น ป่าไม้ แม่น้ำ ทะเล ภูเขา ซึ่งเป็นแหล่งอาหารของเรา ซึ่งเป็นสิ่งที่มีค่าเราควรอนุรักษ์ไว้ให้ลูกหลาน หากเราไม่รักษาในตอนนี้ ลูกหลานของเราจะไม่รู้จักรับกับสิ่งที่เราเคยเห็นหรือเคยรู้จัก</p>		
<p>กิจกรรมที่ 3. ท่านต้องการพัฒนาชุมชน สังคมอย่างไร</p> <p>ระยะเวลาประมาณ 45 นาที</p>	<p>เพื่อให้ผู้ร่วมกิจกรรมมีส่วนร่วมในกระบวนการทางประชาธิปไตย</p>	<p>-รักษาวัฒนธรรมประเพณีไทยอันงดงาม -คำนึงถึงผลประโยชน์ของส่วนรวมและต่อชาติมากกว่าประโยชน์ของตนเอง</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1.) ผู้ดำเนินกิจกรรมอธิบายประเด็นในการร่วมระดมความคิดเรื่อง “ท่านต้องการพัฒนาชุมชน สังคม ของท่านอย่างไร” เพื่อให้ชุมชนของท่านนำอยู่ หรือสิ่งที่ชุมชนของท่านยังต้องการพัฒนาปรับปรุง เพื่อนำเอาข้อมูลที่ได้ไปพัฒนา 2.) ผู้ดำเนินกิจกรรมแจกกระดาษรูปหัวใจ หรือเป็นรูปแบบอื่นก็ได้ตามความเหมาะสม ให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมเขียนความรู้สึกในประเด็นที่กำหนด (5 นาที) 3.) ให้ตัวแทนสมาชิกในแต่ละกลุ่มเก็บกระดาษรูปหัวใจของสมาชิกในกลุ่ม พร้อมอ่านความรู้สึกที่เขียนให้เพื่อนๆ ฟัง 4.) ผู้ดำเนินกิจกรรมเขียนสรุปเป็นรูปแบบของผังความคิด <i>Mind Map</i> และเชื่อมโยงสรุปข้อคิดเห็นหรือ 	<p>- กระดาษรูปหัวใจ- กระดาษปรีฟ - ปากกาเคมี</p>	<p>การสังเกต การสัมภาษณ์ การร่วมกิจกรรม</p>

ชื่อกิจกรรม	วัตถุประสงค์	คำนิยาม	แนวทางการจัดกิจกรรม	สื่อ/อุปกรณ์	การวัดประเมินผล
			<p>ความต้องการในการพัฒนาชุมชนออกเป็นด้าน (1) สังคม (2) วัฒนธรรม (3) การดำรงชีวิต (4) สิ่งแวดล้อม ตลอดจนเรื่องปัญหาอุปสรรคต่างๆ ที่เกิดขึ้นในชุมชน</p> <p>5.) ผู้ดำเนินกิจกรรมกล่าวสรุปในภาพรวมของประเด็นความต้องการพัฒนาชุมชน สังคม ของผู้ร่วมกิจกรรมอย่างไร โดยมีปัญหา หรืออุปสรรคส่วนใหญ่อยู่ในประเด็นไหนบ้าง และอยากให้หน่วยงานราชการที่ร่วมกิจกรรมนำเอาความคิดไปแก้ไขหรือปรับปรุงเพื่อให้ชาวบ้านเกิดความสุขที่ยั่งยืน</p> <p>6.) ให้ตัวแทนหน่วยงานราชการที่เข้าร่วมกิจกรรม เช่น นายอำเภอ ปลัดอำเภอ สาธารณสุขอำเภอ พัฒนาชุมชน อำเภอตัวแทนเจ้าหน้าที่ตำรวจ ปศุสัตว์อำเภอ ประมง อำเภอ(ถ้ามี) เกษตรอำเภอ สัสดี นายก อบต./เทศบาล ตำบลในเขตพื้นที่นั้น <u>ตอบข้อปัญหาหรือวิธีการที่จะช่วยเหลือในปัญหา ความต้องการของชาวบ้านที่ต้องการให้มีการแก้ไขปรับปรุง</u></p>		

ขั้นสรุปการจัดกิจกรรม

ผู้ดำเนินกิจกรรมเชิญผู้อาวุโสกล่าวความรู้สึกในการร่วม “เวทีเสวนาเพื่อสร้างความสุขอย่างยั่งยืน” และขอบคุณผู้มีส่วนร่วมในกิจกรรม

1. เชิญประธานกล่าวให้แนวคิดและสรุปเวที“เวทีเสวนาเพื่อสร้างความสุขอย่างยั่งยืน” เน้นให้ถึงการสร้างความรักใคร่ ประองคอง การอยู่ร่วมกันแบบพี่แบบน้อง รู้รักสามัคคี มีน้ำใจ
2. ดำเนินการเชิญผู้ร่วมเสวนาจับมือกันเป็นวงกลม 1 วง ร่วมกันร้องเพลงเกี่ยวกับ ความสามัคคี เช่น สามัคคีชุมนุม รักกันไว้เถิด ฯลฯ
3. พิธีอำลา พิธีกรให้ผู้ร่วมกิจกรรมหันหน้าไปเวที ซึ่งมีสัญลักษณ์ ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ร่วมร้องเพลงสดุดีมหาราชา 2 จบ และเพลงสรรเสริญพระบารมี

กิจกรรมเพื่อการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

1. การจัดนิทรรศการเกี่ยวกับการจัดเวทีเสวนาสร้างความสุขอย่างยั่งยืน
2. การประชาสัมพันธ์ความสมานฉันท์ประองคอง
3. การจัดเวทีเสวนา สร้างความสุขที่ยั่งยืนใน หมู่บ้าน ตำบล และอำเภอ
4. การเสนอความต้องการพัฒนาชุมชน / หมู่บ้าน / ย้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

สื่อ/ใบความรู้

1. ธงชาติ พระบรมฉายาลักษณ์ โปสเตอร์
2. โต้ะหมู่บูชา ดอกไม้ รูปเทียน พระพุทธรูป (จัดให้ครบ)
3. กระดาษปฐพี ปากกาเคมี ปากกา กระดาษขาว กระดาษA4
4. เครื่องเสียง สื่อวีดิทัศน์เรื่องการเสียงกรุงศรีอยุธยา
5. เนื้อเพลงต่างๆ ที่เกี่ยวกับความสามัคคี เช่น เพลง รักกันไว้เถิด เพลงสามัคคีชุมนุม
6. สถานที่จัดกิจกรรมควรเป็นห้องประชุม หรือศาลาประชาคม ศาลาวัด เป็นที่โล่ง

กำหนดการ
เวทีเสวนาสร้างความสุขอย่างยั่งยืน

วันที่.....เดือน..... 255.....ณ

หมู่ที่ ตำบล.....อำเภอ..... จังหวัด.....

วันที่ เดือน พ.ศ.

08.00 น. - 08.30 น.	- ลงทะเบียน
- รับฟังคำชี้แจงการเข้าร่วม โครงการ
08.31 น. - 09.00 น.	- พิธีเปิดเวทีเสวนา โดยประธานจตุรบุปเทียนบูชาพระรัตนตรัย
- กล่าวรายงาน กล่าวเปิดกิจกรรม
- บรรยายพิเศษ//ให้แนวคิดในการจัดกิจกรรมโดย ประธานในพิธี
09.01 น. - 09.15 น.	- วิทยากรกระบวนการ นำเข้าสู่กิจกรรมเวทีเสวนาเพื่อสร้างความสุขอย่างยั่งยืน โดยแนะนำแขกผู้มีเกียรติที่เข้าร่วมกิจกรรม
09.16 น. - 10.00 น.	- เตรียมความพร้อมผู้เข้าร่วมกิจกรรมด้วยกิจกรรมละลายพฤติกรรม
09.16 น. - 10.00 น.	- กิจกรรมที่ 1.ประวัติความเป็นมาของการเสียดวงศรียุทธยา
- ผู้ร่วมกิจกรรมร่วมกันอภิปรายนำเสนอข้อคิดที่ได้จากการชมวิดีโอทัศน์
10.01 น. - 10.45 น.	- กิจกรรมที่ 2. ความภาคภูมิใจในหมู่บ้าน/ชุมชนของตนเอง
- ผู้ร่วมกิจกรรมส่งตัวแทนนำเสนอ “ความภาคภูมิใจในหมู่บ้าน/ชุมชน ของตนเอง”
10.46 น. - 11.00 น.	พักรับประทานอาหารว่าง
11.01 น. - 11.45 น.	- กิจกรรมที่ 3. ท่านต้องการพัฒนาชุมชน สังคม อย่างไร
- ผู้ดำเนินกิจกรรมและผู้เข้าร่วมกิจกรรม ร่วมเขียนสรุปเป็นรูปแบบของผังความคิด <i>Mind Map</i> และเชื่อมโยงสรุปข้อคิดเห็น หรือความต้องการในการพัฒนาชุมชน
11.46 น. - 12.00 น.	- ให้ตัวแทนหน่วยงานราชการที่เข้าร่วมกิจกรรม
ตอบข้อปัญหาหรือวิธีการที่จะช่วยเหลือในการแก้ปัญหา
ความต้องการของชาวบ้านที่ต้องการให้มีการแก้ไขปรับปรุง
12.01 น. - 12.30 น.	- ประธานกล่าวปิดกิจกรรม และพิธีอำลา

กำหนดการ อาจเปลี่ยนแปลงได้ตามความเหมาะสม

เนื้อเพลงรักกันไว้เถิด

รักกันไว้เถิด เราเกิดร่วมแดนไทย	จะเกิดภาคไหนก็ไทยด้วยกัน
เชื้อสายประเพณีไม่มีกีดกัน	เกิดได้รงไทยนั้นปวงชนทุกคนคือไทย
ท้องถิ่นแหลมทอง เหมือนท้องของแม่	เกิดถิ่นเดียวกันแท้เหมือนแม่เดียวกันไซ้ใหม่
ยามนั้นมองตาคุณ อบอุ่นดวงใจเห็นสายเลือดไทย	ในสายตาบอกสายสัมพันธ์
รักกันไว้เถิด เราเกิดร่วมแดนไทย	จะเกิดภาคไหนก็ไทยด้วยกัน
เชื้อสายประเพณีไม่มีกีดกัน	เกิดได้รงไทยนั้นปวงชนทุกคนคือไทย

เนื้อเพลงสามัคคีชุมนุม

พวกเราเหล่ามาชุมนุม
 ต่างกุมใจรักสมัครสมาน
 ล้วนมิตรจิตชื่นบาน
 สราญเรียงอยู่ทุกผู้ทุกนาม
 * อันความกลมเกลียว
 นันเป็นใจเดียวประเสริฐศรี
 ทุกสิ่งประสงค้งใจ
 จักเสร็จสมได้ด้วยสามัคคี..
 ที่หนักก็จักเบาคลาย
 ที่อันตรายก็จัดขัดขวาง
 สนองพระเดชบ่อาจกตเวทิกุณพระกรุณา

(*)

สามัคคีนี่แหละล้ำเลิศ
 จักชูชาติเชิดพระศาสนา
 สยามรัฐจักวัฒนา-
 ปราบกฏเกียรติฟุ้งเฟื่องกระเดื่องแดนดิน

(*)

ตัวอย่างกิจกรรมที่ 1
ข้อคิดที่ได้จากการชมวีดิทัศน์

เพราะเหตุใดเราจึงเสียกรุง	ได้ข้อคิดอะไรบ้างหลังดูวีดิทัศน์

ตัวอย่างกิจกรรมที่ 2
รายชื่อสมาชิกในกลุ่ม

ชื่อ ประธาน
 ชื่อ รองประธาน
 ชื่อ กรรมการ
 ชื่อ กรรมการ
 ชื่อ กรรมการ
 ชื่อ กรรมการ
 ชื่อ กรรมการ
 ชื่อ กรรมการ
 ชื่อ กรรมการ
 ชื่อ กรรมการ
 ชื่อ กรรมการ
 ชื่อ กรรมการ
 ชื่อ กรรมการ
 ชื่อ เลขานุการ

เรื่อง “ความภาคภูมิใจในหมู่บ้าน/ชุมชน ของตนเอง”

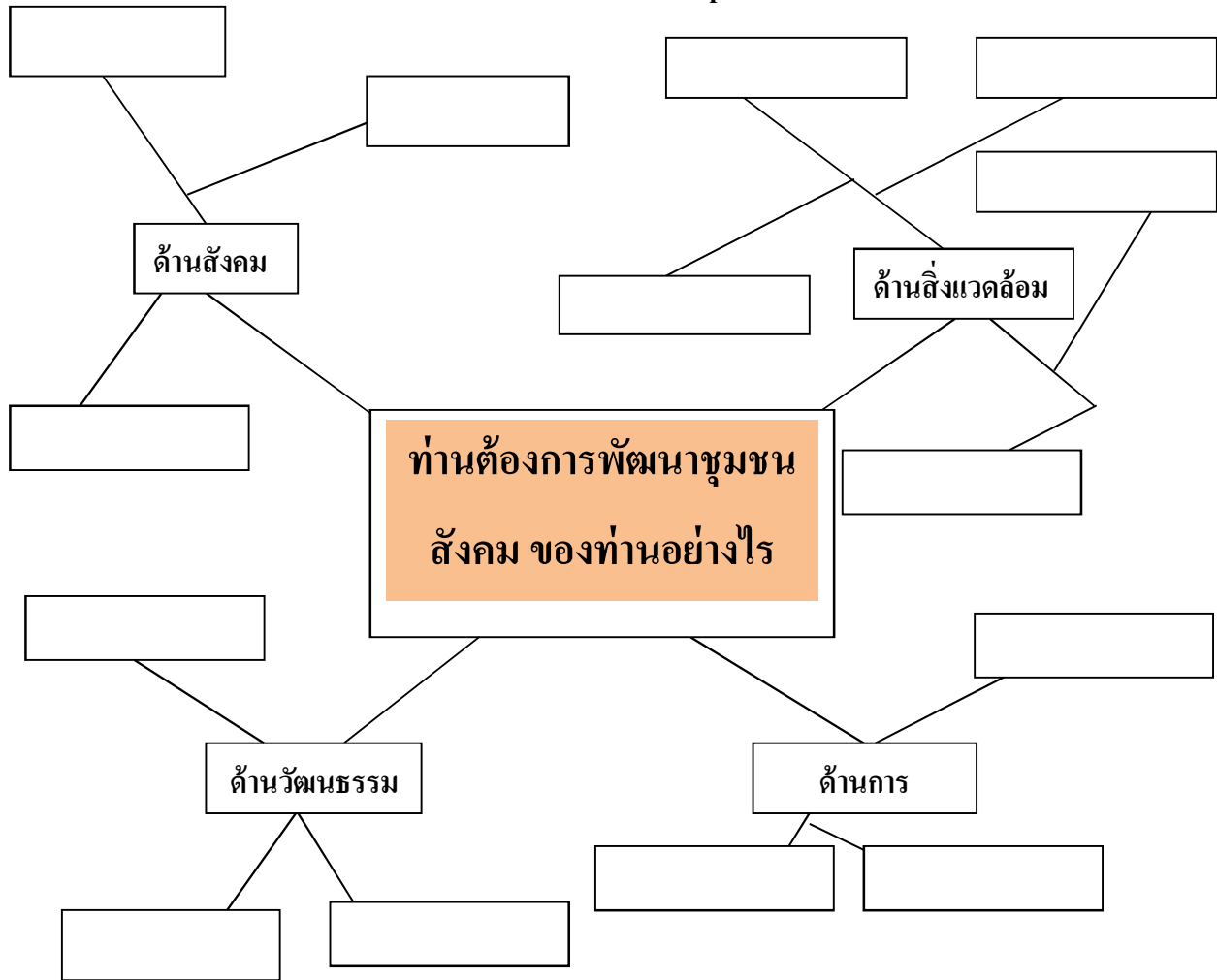
1
 2
 3
 4
 5
 6
 7
 8
 9
 10

ตัวอย่างกิจกรรมที่ 2

กลุ่ม 4
ความภาคภูมิใจ

1. คนในชุมชนมีความรักความสามัคคีกัน
2. มีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นพระประมุข
ที่มองเห็นความทุกข์ยากของประชาชน
3. มีที่ทำมาหากิน อุดมสมบูรณ์
4. มีวัดชุมชนประเพณีประจำปี เช่น
บุญพระเวสสันดร บุญกองแก้ว (เลี้ยง)
5. บ้านจันทน์ มีเข็ดเผา
6. ถูกสถานเศรษฐีซื้อฟุ้งผู้ใหม่
7. มีอาชีพที่มั่นคงเป็นเอกลักษณ์ (อาชีพ)
8. มีภูมิปัญญาชาวบ้าน สุนทรศิลป์ทำ
สานแห สานเข่ง ทอผ้า ทอเสื่อ.

ตัวอย่าง กิจกรรมที่ 3
ผังความคิด Mid map

เรื่องที่ 8 ช่วยกันคิด ช่วยกันสร้างเสริมค่านิยม (การรักษาผลประโยชน์ส่วนรวมและการไม่ยอมแพ้ต่ออำนาจฝ่ายต่ำ)

เป้าหมายของการจัดกิจกรรม เสริมสร้างค่านิยม

1. คำนึงถึงผลประโยชน์ของส่วนรวมและต่อชาติมากกว่าผลประโยชน์ของตนเอง
2. มีความเข้มแข็งทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจไม่ยอมแพ้ต่ออำนาจฝ่ายต่ำหรือกิเลส มีความละเอียดและเกรงกลัวต่อบาปตามหลักของศาสนา

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมบอกการรักษาผลประโยชน์ของส่วนรวมมากกว่าผลประโยชน์ของตนเอง
2. เพื่อให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมนำความรู้ไปใช้ให้เกิดความเข้มแข็งด้านจิตใจไม่ยอมแพ้ต่ออำนาจฝ่ายต่ำหรือกิเลส มีความละเอียดและเกรงกลัวต่อบาปตามหลักของศาสนา

เนื้อหาสาระ

1. การสอนคิดด้วยเทคนิคหวมกคิด 6 ใบ (กรณีศึกษาที่ 1 การรักษาผลประโยชน์ส่วนรวม)
2. การสอนคิดด้วยเทคนิคหวมกคิด 6 ใบ (กรณีศึกษาที่ 1 การมีจิตใจเข้มแข็งไม่ยอมต่ออำนาจฝ่ายต่ำ)

ระยะเวลา 3 ชั่วโมง

ตอนที่ 1 “ส่วนรวมต้องมาก่อน” (การเสริมสร้างค่านิยมการเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตัว)

วิธีดำเนินการ ใช้เทคนิคการสอนคิดด้วย “หวมกคิด 6 ใบ”

ขั้นเตรียมการ

(การเตรียมการต้องดำเนินการก่อน เวลาที่ใช้เตรียมการไม่ได้นับรวมอยู่ใน 3 ชั่วโมง)

การเตรียมการของผู้ดำเนินกิจกรรม

1. ศึกษารายละเอียดของค่านิยม 12 ประการให้กระจ่าง
2. ศึกษาทฤษฎีแนวคิด การสอนการคิดด้วยเทคนิคหวมก 6 ใบ จากใบความรู้หรือจากสื่อต่าง ๆ ให้กระจ่าง
3. อ่านกรณีศึกษาที่ 1 และ กรณีศึกษาที่ 2 ให้กระจ่าง
4. เตรียมอุปกรณ์สำหรับสอนคิด ได้แก่ หวมก 6 สี (ฟ้า ขาว แดง ดำ เหลือง เขียว) หากไม่มีหวมก อาจตัดกระดาษการ์ดสีขนาด 3 นิ้ว x 5 นิ้ว ตามสีให้ครบ 6 สี

5. เตรียมข้อมูลที่เป็นจริงเป็นข้อมูลสนับสนุนให้กับกลุ่มหมวกสีขาว
6. เตรียมสำเนาใบความรู้ เท่าจำนวนผู้เรียน ดังนี้
 - 6.1 ใบความรู้เรื่องเทคนิคหมวกคิด 6ใบ
 - 6.2 ใบงานกรณีศึกษาที่ 1 และใบงานกรณีศึกษาที่ 2
7. เตรียมกระดาน ปากกาเขียนไวท์บอร์ด หรือกระดานปฐพี/ปากกา

ขั้นตอนการ (เวลา 90 นาที)

ขั้นตอนการจัดกิจกรรมแบ่งเป็น 4 ขั้นตอน (รวม 90 นาที)

1. ผู้ดำเนินกิจกรรมชี้แจงวัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรม และอธิบายบทบาทของสมาชิกแต่ละกลุ่มให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมเข้าใจในบทบาทของแต่ละกลุ่ม ก่อนที่จะแบ่งผู้เข้าร่วมกิจกรรมเป็นกลุ่ม ๆ (10นาที)
2. แบ่งกลุ่มผู้เข้าร่วมกิจกรรมออกเป็น 6 กลุ่ม จำนวนเท่ากัน ให้เป็น 6 กลุ่มสี ดังนี้ กลุ่มที่ 1 กลุ่มหมวกสีขาว กลุ่มที่ 2 กลุ่มหมวกสีแดง กลุ่มที่ 3 กลุ่มหมวกสีดำ กลุ่มที่ 4 กลุ่มหมวกสีเหลือง กลุ่มที่ 5 กลุ่มหมวกสีเขียว และกลุ่มที่ 6 กลุ่มหมวกสีฟ้า (10 นาที)
3. ผู้ดำเนินกิจกรรมแจกใบงานที่ 1 (กรณีศึกษา 1 รถเก็บขยะ) ให้แต่ละกลุ่มศึกษา และแจกคำถามที่เตรียมมาเฉพาะกลุ่มสีนั้นๆ (แต่ละกลุ่มได้ใบคำถามไม่เหมือนกัน ตามบทบาทที่ได้รับ) จากนั้นให้แต่ละกลุ่มได้ร่วมกันระดมความคิด ตามบทบาทที่ได้รับ ดังนี้ (30นาที)

“หมวกสีขาว”

ผู้ดำเนินกิจกรรมตั้งคำถามเพื่อให้สมาชิกกลุ่มหาข้อมูล ว่าควรมีข้อมูลอะไรบ้างเพื่อเตรียมให้ข้อมูลต่อที่ประชุมกลุ่มใหญ่ เตรียมข้อมูลตามความจริงของเรื่องตามกรณีศึกษา (ไม่ให้มีความเห็นส่วนตัวเข้าไปเกี่ยวข้อง และผู้ดำเนินกิจกรรมต้องให้ข้อมูลกลุ่มนี้ว่าเมื่อมาประชุมกลุ่มทุกสี กลุ่มนี้มีหน้าที่เสนอข้อมูลที่เป็นความจริงต่อที่ประชุม และจดบันทึกข้อคิดเห็นของการอภิปรายกลุ่มใหญ่ด้วย)

แนวการตั้งคำถามสำหรับกลุ่มหมวกสีขาว ตัวอย่าง

- เราจำเป็นต้องมีข้อมูลอะไรบ้าง
- การแยกขยะตามหลักเกณฑ์ต้องปฏิบัติอย่างไร
- การจอดรถเป็นเวลานาน มีอัตราการสิ้นเปลืองเชื้อเพลิงเท่าใด

ตัวอย่างข้อมูลเพิ่มเติม ที่อาจเตรียมไว้ให้กลุ่มสีขาว

- อัตราการสิ้นเปลืองน้ำมันของรถยนต์ไม่ขับเคลื่อนเครื่อง : การติดเครื่องยนต์จอดอยู่เฉย ๆ เป็น เวลา 5 นาทีสิ้นเปลืองน้ำมันโดยเปล่าประโยชน์ 500 ซีซีกระทรวงพลังงานพลังงาน

(กระทรวงพลังงานพลังงาน. (ออนไลน์). แหล่งที่มา: <http://www.energy.go.th/?q=th/drivers> . 26 สิงหาคม 2557.)

- ราคารับซื้อขยะพลาสติก กระดาษ แก้ว
- การคัดเลือกขยะ

“หมวดสีแดง”

ผู้ดำเนินกิจกรรมตั้งคำถามเพื่อให้เกิดความรู้สึกในประเด็นที่ศึกษา ให้เขียนถึงประเด็นความรู้สึกต่อกรณีศึกษา (ชอบไม่ชอบ ดีไม่ดี เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย)

แนวการตั้งคำถามสำหรับกลุ่มหมวดสีแดง ตัวอย่าง

- ท่านชอบหรือไม่ชอบการกระทำของคนเก็บขยะ
- ท่านคิดว่าการกระทำของคนเก็บขยะถูกต้องหรือไม่ถูกต้อง
- ควรส่งเสริมให้คนเก็บขยะปฏิบัติเช่นนี้ต่อไป หรือควรระงับยับยั้ง

“หมวดสีดำ”

ผู้ดำเนินกิจกรรมตั้งคำถามเพื่อให้กลุ่มตรวจสอบหาผลกระทบของประเด็นตามกรณีศึกษา ให้เขียนถึงประเด็นที่เห็นว่าไม่ถูกต้อง ไม่ดี ไม่ควรกระทำ

แนวการตั้งคำถามสำหรับกลุ่มหมวดสีดำ ตัวอย่าง

- สิ่งที่เป็นผลเสียจากการกระทำของคนเก็บขยะ /รถเก็บขยะมีอะไรบ้าง

“หมวดสีเหลือง”

ผู้ดำเนินกิจกรรมตั้งคำถาม ให้สมาชิกกลุ่มอภิปรายหาข้อดีของการกระทำตามประเด็นในกรณีศึกษาและให้เขียนถึงประเด็นที่เห็นว่าการกระทำนั้น ๆ เป็นประโยชน์ เป็นสิ่งที่ควรกระทำ

แนวการตั้งคำถามสำหรับกลุ่มหมวดสีเหลือง ตัวอย่าง

- ท่านคิดว่าการกระทำของคนเก็บขยะ เป็นประโยชน์ต่อสังคมอย่างไร

“หมวดสีเขียว”

ผู้ดำเนินกิจกรรมตั้งคำถาม ให้สมาชิกกลุ่มอภิปรายเพื่อหาทางออกของปัญหาตามประเด็นของกรณีศึกษาเพื่อหาทางออกอย่างสร้างสรรค์ของประเด็นตามกรณีศึกษา

แนวการตั้งคำถามสำหรับกลุ่มหมวดสีเขียว ตัวอย่าง

- ท่านคิดว่ามีวิธีการใดบ้างที่จะช่วยให้คนเก็บขยะเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมดังกล่าว

“หมวกสีฟ้า”

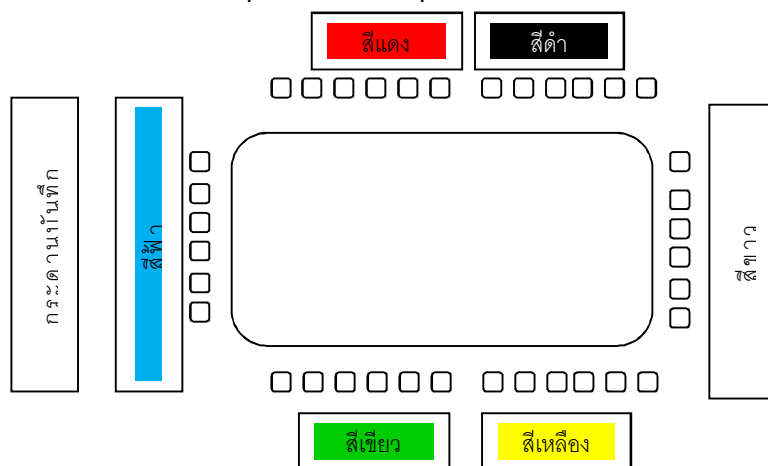
ให้อภิปรายถึงปัญหาของกรณีศึกษาได้ทุกมิติและให้วางแผนกำกับการอภิปรายของที่ประชุมใหญ่ (ครูให้ข้อมูลต่อผู้เรียนกลุ่มสีฟ้าว่าเมื่อมาร่วมอภิปรายกลุ่มใหญ่ รวมทุกกลุ่มสีกลุ่มหมวกสีฟ้าต้องแสดงบทบาทเป็นผู้ดำเนินการอภิปรายและผู้ควบคุมการอภิปราย) โดยให้คัดเลือกผู้นำการอภิปราย 1 คน ที่เหลือให้เป็นผู้ช่วยเหลือเช่น บันทึกความคิดเห็นบนกระดานไวท์บอร์ดหรือกระดานปฐพี อำนาจความสะดวก เป็นต้น

แนวการตั้งคำถามสำหรับกลุ่มหมวกสีฟ้าตัวอย่าง

- ให้กลุ่มร่วมกันวิเคราะห์ผลดีผลเสียของการกระทำของรถเก็บขยะ จากกรณีตัวอย่าง
 - ให้กลุ่มร่วมกันวางแผนการประชุมกลุ่มทุกสี ให้การประชุมดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ
- เมื่อให้แต่ละกลุ่มได้แยกไประดมความคิดเห็นตามกำหนดเวลาแล้ว จึงแจ้งให้ทุกกลุ่ม มาร่วม

อภิปรายกลุ่มใหญ่

4. การอภิปรายกลุ่มใหญ่ ให้สมาชิกทุกกลุ่มมาอภิปรายร่วมกัน (จัดที่ประชุมเป็นรูปตัวยู ให้สมาชิกกลุ่มสีฟ้านั่งด้านหน้า อีก 5 กลุ่ม นั่งตามโค้งรูปตัวยู โดยให้กลุ่มสีขาว อยู่ตรงข้ามกับกลุ่มสีฟ้า ฟังซ้ายมือเป็นกลุ่มสีแดงและกลุ่มสีดำ ฟังขวามือเป็นกลุ่มสีเขียวและกลุ่มสีเหลือง (ดังแผนผัง)(30 นาที)

ในการอภิปรายกลุ่มใหญ่ มีรายละเอียดดังนี้

1. ผู้นำอภิปรายกลุ่มหมวกสีฟ้าดำเนินการชี้แจงวัตถุประสงค์ (ผู้ดำเนินกิจกรรมให้กลุ่มหมวกสีฟ้าคัดเลือกสมาชิกมาเป็นผู้ดำเนินการอภิปราย 1 คน ที่เหลือให้เป็นผู้ช่วยเหลือ เช่น บันทึกความคิดเห็น อำนาจความสะดวก เป็นต้น)
2. ให้สมาชิกแต่ละกลุ่มหมวกสีเสนอประเด็นที่คิด โดยเริ่มจากกลุ่มหมวกสีดำ กลุ่มหมวกสีเหลือง กลุ่มหมวกสีขาว กลุ่มหมวกสีแดงและกลุ่มหมวกสีเขียว (สมาชิกกลุ่มหมวกสีฟ้าต้องคอยจดบันทึกบนกระดานไวท์บอร์ดหรือกระดานปฐพี ส่วนสมาชิกกลุ่มสีขาวคอยจดบันทึกบนกระดาน A4)

3. เมื่อสมาชิกกลุ่มได้เสนอประเด็นที่ได้จากการคิดของแต่ละกลุ่มเรียบร้อยแล้ว ให้แต่ละสมาชิกทุกคนเป็นอิสระจากการเป็นสมาชิกกลุ่มหมวดสี ให้ทุกคนช่วยกันถกแถลง อภิปรายเพื่อหาทางออกของประเด็นปัญหาร่วมกัน

ขั้นสรุปผลและประเมินผล (10 นาที)

1. ให้สมาชิกกลุ่มสีฟ้า นำเสนอสรุปแนวทางแก้ปัญหาซึ่งเป็นผลลัพธ์จากการร่วมคิด ร่วมพิจารณาของประชุมในการหาทางออกร่วมกัน

2. ต่อกรณีการสร้างค่านิยมการเห็นผลประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าผลประโยชน์ส่วนตัวครูอาจกราษ คำรัสในสมเด็จพระมหิตลาธิเบศรคูศลเดชวิกรม พระบรมราชชนก ดั่งนี้การตระหนักในควมสำคัญของการเห็นต่อประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตัว มาสร้างความตระหนัก ในค่านิยมเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม ดังต่อไปนี้

“ ขอให้ถือประโยชน์ส่วนตนเป็นที่สอง
ประโยชน์ของเพื่อนมนุษย์เป็นกิจที่หนึ่ง
ลาก ทรัพย์และเกียรติยศจะตกมาแก่ท่านเอง
ถ้าท่านทรงธรรมะแห่งอาชีพไว้ให้บริสุทธิ์ ”

ตอนที่ 2 “ชนะใจชนะตน” (การมีจิตใจเข้มแข็งไม่ยอมต่ออำนาจฝ่ายต่ำ)

ขั้นดำเนินการ (เวลา 90 นาที)

ขั้นตอนการจัดกิจกรรมแบ่งเป็น 4 ขั้นตอน (รวม 90 นาที)

1. ผู้ดำเนินกิจกรรมชี้แจงวัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรม พร้อมอธิบายบทบาทของสมาชิกแต่ละกลุ่มสีให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมเข้าใจในบทบาทของแต่ละกลุ่ม ก่อนที่จะแบ่งผู้เข้าร่วมกิจกรรมเป็นกลุ่ม ๆ

(10 นาที)

2. แบ่งกลุ่มผู้เข้าร่วมกิจกรรม ออกเป็น 6 กลุ่ม จำนวนเท่ากัน ให้เป็น 6 กลุ่มสี ดังนี้ กลุ่มที่ 1 กลุ่มหมวดสีขาบ กลุ่มที่ 2 กลุ่มหมวดสีแดง กลุ่มที่ 3 กลุ่มหมวดสีดำกลุ่มที่ 4 กลุ่มหมวดสีเหลือง กลุ่มที่ 5 กลุ่มหมวดสีเขียว และกลุ่มที่ 6 กลุ่มหมวดสีฟ้า (10 นาที)

(ในการแบ่งกลุ่มผู้เข้าร่วมกิจกรรมในขั้นตอนนี้ ถ้าทำกิจกรรมต่อเนื่องจากกิจกรรมตอนที่ 1

“ส่วนรวมต้องมาก่อน” เพื่อเสริมสร้างค่านิยมเห็นแก่ผลประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าผลประโยชน์ส่วนตัว ควรสลับให้กลุ่มผู้เข้าร่วมกิจกรรมได้แสดงบทบาทในบทบาทที่แตกต่างจากบทบาทเดิม)

3. ผู้ดำเนินกิจกรรมแจกใบงานที่ 1 (กรณีศึกษาที่ 2 จะเอากล่องหรือจะเอาเงิน) ให้แต่ละกลุ่มศึกษา และแจกคำถามที่เตรียมมาเฉพาะกลุ่มสีนั้นๆ (แต่ละกลุ่มได้ใบคำถามไม่เหมือนกัน ตามบทบาทที่ได้รับ) จากนั้นให้แต่ละกลุ่มได้ร่วมกันระดมความคิด ตามบทบาทที่ได้รับ ดังนี้ (30 นาที)

“หมวกสีขาว”

ผู้ดำเนินกิจกรรมตั้งคำถามเพื่อให้สมาชิกกลุ่มหาข้อมูล ว่าควรมีข้อมูลอะไรบ้างเพื่อเตรียมให้ข้อมูลต่อที่ประชุมกลุ่มใหญ่ เตรียมข้อมูลตามความจริงของเรื่องตามกรณีศึกษา (ไม่ให้มีความเห็นส่วนตัวเข้าไปเกี่ยวข้อง และผู้ดำเนินกิจกรรมต้องให้ข้อมูลกลุ่มนี้ว่าเมื่อมาประชุมกลุ่มทุกสี กลุ่มนี้มีหน้าที่เสนอข้อมูลที่เป็นความจริงต่อที่ประชุม และจดบันทึกข้อคิดเห็นของที่ประชุมด้วย)

แนวการตั้งคำถามสำหรับกลุ่มหมวกสีขาว ตัวอย่าง

- ครูสมศรีจำเป็นต้องมีข้อมูลเพิ่มเติมอะไรบ้าง

“หมวกสีแดง”

ผู้ดำเนินกิจกรรมตั้งคำถามเพื่อให้เกิดความรู้สึกในประเด็นที่ศึกษา ให้เขียนถึงประเด็นความรู้สึกต่อกรณีศึกษา (ชอบไม่ชอบ ดีไม่ดี เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย)

แนวการตั้งคำถามสำหรับกลุ่มหมวกสีแดง ตัวอย่าง

- ถ้าครูสมศรีเลือกที่จะคืนเงินให้เจ้าของ ท่านมีความรู้สึกอย่างไร ขณะเดียวกันถ้าครูสมศรีเลือกที่จะเก็บเงินไปซื้อยาเพื่อรักษาพ่อ ท่านมีความรู้สึกอย่างไร
- ให้กลุ่มร่วมกันวิเคราะห์การกระทำของครูสมศรีว่า ถ้าคืนเงิน เกิดผลอะไรบ้าง ถ้าเก็บเงินไว้เกิดผลอะไรบ้าง

“หมวกสีดำ”

ผู้ดำเนินกิจกรรมตั้งคำถามเพื่อให้กลุ่มตรวจสอบหาผลกระทบของประเด็นตามกรณีศึกษา ให้เขียนถึงประเด็นที่เห็นว่าไม่ถูกต้อง ไม่ดี ไม่ควรกระทำ

แนวการตั้งคำถามสำหรับกลุ่มหมวกสีดำ ตัวอย่าง

- ถ้าครูสมศรีเลือกที่จะคืนเงินให้เจ้าของ ท่านคาดว่าจะเกิดผลในทางลบอะไรบ้าง ขณะเดียวกัน ถ้าครูสมศรีเลือกที่จะเก็บเงินไปซื้อยาเพื่อรักษาพ่อ ท่านคาดว่าจะเกิดผลในทางลบอะไรบ้าง

“หมวกสีเหลือง”

ผู้ดำเนินกิจกรรมตั้งคำถาม ให้สมาชิกกลุ่มอภิปรายหาข้อดีของการกระทำตามประเด็นในกรณีศึกษาและให้เขียนถึงประเด็นที่เห็นว่ากรกระทำนั้น ๆ เป็นประโยชน์ เป็นสิ่งที่ควรกระทำ

แนวการตั้งคำถามสำหรับกลุ่มหมวกสีเหลือง ตัวอย่าง

- ท่านคิดว่าถ้าครูสมศรีเลือกที่จะคืนเงินให้เจ้าของ ท่านคาดว่าจะเกิดผลดีอะไรบ้าง ขณะเดียวกัน ถ้าครูสมศรีเลือกที่จะเก็บเงินไปซื้อยาเพื่อรักษาพ่อ ท่านคาดว่าจะเกิดผลดีอะไรบ้าง

“หมวกสีเขียว”

ผู้ดำเนินกิจกรรมตั้งคำถาม ให้สมาชิกกลุ่มอภิปรายเพื่อหาทางออกของปัญหาตามประเด็นของกรณีศึกษาเพื่อหาทางออกอย่างสร้างสรรค์ของประเด็นตามกรณีศึกษา

แนวการตั้งคำถามสำหรับกลุ่มหมวกสีเขียว ตัวอย่าง

- ถ้าท่านเป็นครูสมศรี ท่านมีวิธีการใดในการแก้ปัญหานี้

“หมวกสีฟ้า”

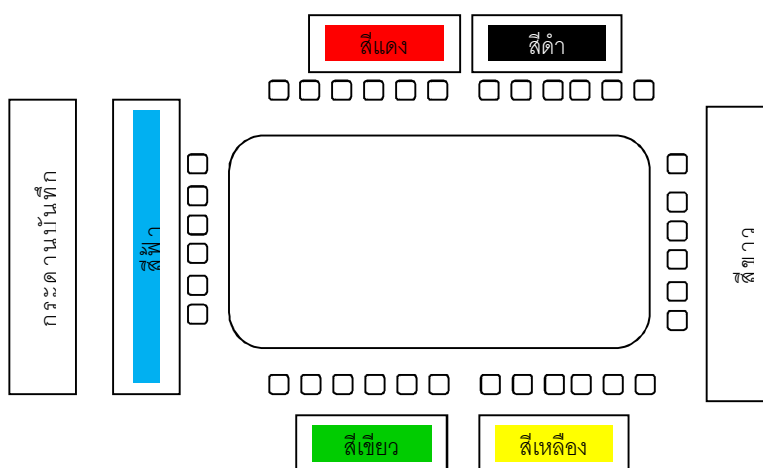
ให้อภิปรายถึงปัญหาของกรณีศึกษาได้ทุกมิติและให้วางแผนกำกับกับการอภิปรายของที่ประชุมใหญ่ (ผู้ดำเนินกิจกรรมต้องให้ข้อมูลต่อผู้เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มนี้ว่าเมื่อมาประชุมรวมกลุ่มทุกสี กลุ่มหมวกสีฟ้าต้องแสดงบทบาทเป็นผู้ดำเนินการการอภิปรายและผู้ควบคุมการอภิปราย)

แนวการตั้งคำถามสำหรับกลุ่มหมวกสีฟ้าตัวอย่าง

- ให้กลุ่มร่วมกันวิเคราะห์การกระทำของครูสมศรีว่า ถ้าคืนเงิน เกิดผลอะไรบ้าง ถ้าเก็บเงินไว้เกิดผลอะไรบ้าง

- ให้กลุ่มร่วมกันวางแผนการประชุมกลุ่มทุกสี ให้การประชุมดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ เมื่อให้แต่ละกลุ่มได้แยกไประดมความคิดเห็นตามกำหนดเวลาแล้ว จึงแจ้งให้ทุกกลุ่ม มาประชุมร่วมกันในตอนต่อไป

4. จัดประชุมกลุ่ม ให้สมาชิกทุกกลุ่มมาอภิปรายร่วมกัน (จัดที่ประชุมเป็นรูปตัวยู ให้สมาชิกกลุ่มสีฟ้านั่งด้านหน้า อีก 5 กลุ่ม นั่งตามโค้งรูปตัวยู โดยให้กลุ่มสีขาว อยู่ตรงข้ามกับกลุ่มสีฟ้า ฟังซ้ายมือเป็นกลุ่มสีแดงและกลุ่มสีดำ ฟังขวามือเป็นกลุ่มสีเขียวและกลุ่มสีเหลือง ดังแผนผัง)(30 นาที)

ในการอภิปราย มีรายละเอียดดังนี้

1. ให้กลุ่มสีฟ้าคัดเลือกสมาชิกมาเป็นผู้นำการอภิปราย 1 คน ที่เหลือให้เป็นผู้ช่วยเหลือ คอยจดบันทึก เริ่มต้นด้วยหมวดสีฟ้าดำเนินการชี้แจงวัตถุประสงค์
2. ให้สมาชิกเสนอประเด็นที่คิด ได้โดยเริ่มจากกลุ่มหมวดสีดำ กลุ่มหมวดสีเหลือง หมวดสีเขียว กลุ่มหมวดสีแดงและกลุ่มหมวดสีเขียว สมาชิกกลุ่มหมวดสีฟ้าต้องคอยจดบันทึกบนกระดานไวท์บอร์ดหรือกระดานปาร์ฟ ส่วนสมาชิกกลุ่มสีขาวยกยศจนที่กบนกระดาน A4
3. เมื่อสมาชิกกลุ่มได้เสนอประเด็นที่ได้จากการคิดของแต่ละกลุ่มเรียบร้อยแล้ว ให้แต่สมาชิกทุกคนเป็นอิสระจากการเป็นสมาชิกกลุ่มหมวดสี ให้ทุกคนช่วยกันถกแถลง อภิปรายเพื่อหาทางออกของประเด็นปัญหาร่วมกัน

ขั้นสรุปผลและประเมินผล (10 นาที)

1. ให้สมาชิกกลุ่มสีฟ้า นำเสนอสรุปแนวทางแก้ปัญหาซึ่งประชุมหาทางออกร่วมกัน
2. ผู้ดำเนินกิจกรรมและผู้เข้าร่วมกิจกรรมร่วมกันอภิปรายสรุปถึงการตระหนักในค่านิยม การไม่ยอมแพ้ต่ออำนาจฝ่ายต่ำ

กิจกรรมเพื่อการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

1. ผู้ดำเนินกิจกรรมอาจเขียนกรณีศึกษาที่เป็นปัญหาของชุมชนหรือท้องถิ่น ด้านต่าง ๆ เช่น ปัญหาการใช้ทรัพยากร การใช้สาธารณสมบัติร่วมกัน แล้วมอบหมายให้ผู้เรียนได้รวมกลุ่มกันวิเคราะห์ตามแนวคิดหมวดคิด 6ใบ
2. ผู้ดำเนินกิจกรรมอาจตั้งปัญหาจากสิ่งที่พบในชุมชน แล้วมอบหมายให้ผู้เรียนแต่ละคน ได้ลองฝึกคิดวิเคราะห์ โดยให้ผู้เรียนคนเดียวกันนั้นแยกคิดที่ละด้าน โดยสมมติตามบทบาท ดังนี้
 - ผู้เข้าร่วมกิจกรรมสวมหมวกสีเขียว ต้องการข้อมูลอะไรบ้างที่จำเป็น จะหาข้อมูลนั้น ๆ ได้อย่างไร
 - ผู้เข้าร่วมกิจกรรมสวมหมวกสีแดง มีความรู้สึกต่อสิ่งนั้น ๆ อย่างไร (ชอบ/ไม่ชอบ ประทับใจ/ไม่ประทับใจ)
 - ผู้เข้าร่วมกิจกรรมสวมหมวกสีดำ มีอะไรบ้างที่เป็นผลกระทบด้านลบจากสิ่งนั้น
 - ผู้เข้าร่วมกิจกรรมสวมหมวกสีเหลือง มีอะไรบ้างที่เป็นประโยชน์ เป็นคุณค่า เป็นส่วนดีจากสิ่งนั้น
 - ผู้เข้าร่วมกิจกรรมสวมหมวกสีเขียว มีวิธีการใหม่ ๆ วิธีการใดบ้างที่จะแก้ปัญหาจากสิ่งนั้นได้
 - ผู้เข้าร่วมกิจกรรมสวมหมวกสีฟ้าควรดำเนินการอะไรบ้างเพื่อหาวิธีการแก้ปัญหา

ตัวอย่างปัญหาที่พบในชุมชน เช่น ในฤดูตัดอ้อย ชาวไร่อ้อยรายใหญ่มักจะเผาอ้อยก่อนที่จะให้คนงานเข้าไปตัด การเผาอ้อยก่อนที่จะตัดนั้น ทำให้ตัดได้ง่าย ไม่สิ้นเปลืองแรงงาน แม้ว่าโรงงานจะรับซื้ออ้อยที่เผาในราคาต่ำกว่าอ้อยที่ไม่ได้เผา ชาวไร่อ้อยก็ยังเลือกวิธีการเผาอยู่ เพราะเมื่อเทียบกับค่าใช้จ่ายด้านแรงงานแล้วชาวไร่อ้อยมีผลตอบแทนมากกว่าอยู่นั่นเอง คนงานตัดอ้อยก็มีความสุขด้วย เพราะทำงานได้ง่าย

การตัดอ้อยแบบไม่เผาก่อนหน้านี้ ทำให้ได้ยาก ใบอ้อยมีความคมอาจจะทำให้เกิดการระคายเคือง บาดผิวหนังเอา
ได้ทำได้ช้า คนงานตัดอ้อยมักจะไม่ชอบ แต่การเผาอ้อยนั้น ทำให้เกิดเขม่าปริมาณมากปลิวไปทั่วบริเวณ
เขม่าที่นักเรียนมักจะเรียกว่า “หิมะดำ” นั้น สร้างความสกปรกในชุมชน และขณะที่เผาอ้อยนั้น มีเสียงดัง มี
ความร้อนเกิดขึ้นปริมาณมาก

กิจกรรมนี้หากมีเวลาพอ อาจมอบให้ทำเป็นรายบุคคลต่อเนื่องจากการจัดกิจกรรมหรืออาจ
มอบหมายให้ไปศึกษาด้วยตนเอง ก็ได้

สื่อ/แหล่งค้นคว้า/ใบความรู้

1. ใบความรู้ การสอนคิดด้วยเทคนิค หมวกคิด 6 ใบ
2. การสอนคิดด้วยเทคนิคหมวกคิด 6ใบ (การสอนคิดด้วยเทคนิคหมวกคิด 6ใบ . (ออนไลน์).

แหล่งที่มา : http://www.nawamintriampat.ac.th/files/12032610449183_12072915151145.pdf .

26 สิงหาคม 2557.)

3. ทฤษฎีการคิดแบบหมวก 6 ใบ (ทฤษฎีการคิดแบบหมวก 6 ใบ . (ออนไลน์). แหล่งที่มา :

<http://blog.eduzones.com/pawarit/91983> .26 สิงหาคม 2557.)

4. เทคนิคการสอนโดยใช้หมวก 6 ใบ (เทคนิคการสอนโดยใช้หมวก 6 ใบ . (ออนไลน์).

แหล่งที่มา : <http://www.kroobannok.com/blog/35529> . 26 สิงหาคม 2557.)

5. เทคนิคการสอนโดยใช้หมวก 6 ใบ (เทคนิคการสอนโดยใช้หมวก 6 ใบ . (ออนไลน์).

แหล่งที่มา : <http://www.youtube.com/watch?v=WeabtK6yOXw> . 26 สิงหาคม 2557.)

6. หมวก 6 ใบ คิด 6 แบบ (6 Thinking Hats : หมวก 6 ใบ คิด 6 แบบ. (ออนไลน์). แหล่งที่มา :

<http://www.siraekabut.com/2014/04/six-thinking-hats/> . 26 สิงหาคม 2557.)

การวัดผลประเมินผล

1. ประเมินจากพฤติกรรมกลุ่ม
2. ประเมินจากผลสรุปของที่ประชุม

แหล่งอ้างอิง

อาจารย์ ศิริรัตนศักดิ์ (2544). การศึกษาผลการใช้การสอนคิดแบบหมวก 6 ใบของเอ็ดเวิร์ด
เดอโบโน เพื่อพัฒนาทักษะการคิดแบบมีวิจารณญาณของนักเรียน EP 6/4 โรงเรียนอัสสัมชัญ แผนกประถม
(ออนไลน์). แหล่งที่มา : http://www.acp.ac.th/pdf/research/ajaree_54.pdf . 26 สิงหาคม 2557.

หมายเหตุ

1. เป็นกิจกรรมเสริมสร้างค่านิยม 12 ประการ ในข้อ 1 ข้อ 11 และ ข้อ 12
2. หากไม่สามารถทำกิจกรรมได้ทันทั้งสองกรณีตัวอย่าง ครูอาจปรับให้เหลือกรณีตัวอย่าง เพียงกรณีเดียวโดยปรับเวลาให้เหมาะสม

ใบงาน กรณีศึกษา 1

รถเก็บขยะ

ให้ผู้เรียนศึกษากรณีตัวอย่าง ดังต่อไปนี้

บ้านของเด็กชายข้าวกล้องอยู่ใกล้ ๆ โรงพยาบาล ริมรั้วโรงพยาบาล มีจุดทิ้งขยะซึ่งประชาชนที่อาศัยอยู่ใกล้ ๆ ในละแวกนั้น ก็ได้นำขยะมาทิ้งที่จุดนี้ด้วย เด็กชายข้าวกล้องสังเกตเห็นว่า ถังขยะมีอยู่ 3 ใบ วางเรียงกัน มีป้ายติดไว้ว่า ถังขยะทั่วไป ถังขยะรีไซเคิล และถังขยะอันตราย เท่าที่ได้สังเกตเห็นขยะก็เห็นว่า ในถังทั้งสามมีทั้งเศษอาหาร เปลือกผลไม้ ขวดแก้ว ขวดพลาสติก ก่องนม ถูพลาสติก กระดาษ และขยะอื่น ๆ ปน ๆ กันไป ไม่ได้มีการแยกประเภทขยะตามป้ายที่ติดไว้แต่อย่างใด ในเวลาเช้าประมาณเนาฬิกาเศษของวันที่โรงเรียนเปิด เด็กชายข้าวกล้องจะมารอรถรับส่งเพื่อเดินทางไปโรงเรียน เป็นเวลาเดียวกันกับเวลาที่รถเก็บขยะของเทศบาลมาจัดเก็บขยะ เด็กชายข้าวกล้องสังเกตเห็นว่า รถเก็บขยะจะจอดที่จุดเก็บขยะนั้นอยู่นานบางวันนานเกิน ห้านาที จนเกือบถึงสิบนาทีก็เคยเห็น วันถัด ๆ มาจึงได้สังเกตว่า ทำไมรถเก็บขยะถึงจอดนาน ทั้งที่ขยะมีแค่สามถัง น่าจะใช้เวลากว่าสองถังขยะก็พอแล้วทำไมรถเก็บขยะไม่นานนัก ก็พบว่า คนขับรถคิดเครื่องจอดรคนเก็บขยะที่ยืนคัดเลือกขยะ เช่น ขวดแก้ว ขวดพลาสติก ก่องกระดาษ ออกจากขยะประเภทอื่นก่อน แล้วนำขวดแก้ว ขวดพลาสติก ก่องกระดาษไปใส่ในกระสอบที่แขวนอยู่ข้างรถ จากนั้นจึงค่อยยกขยะที่เหลือจากถังทั้งสามลงกระสอบเก็บขยะแล้วจึงขับรถออกไปเก็บขยะที่จุดอื่น ๆ ต่อไปแม้ไม่ได้ติดตามไปดูที่จุดอื่น ๆ ก็คาดว่าคนเก็บขยะของเทศบาลคงปฏิบัติแบบเดียวกัน

เมื่อถึงโรงเรียนเด็กชายข้าวกล้องเรียนวิชาสังคมศึกษา เรื่อง การจัดการขยะ ครูได้สอนเกี่ยวกับการคัดแยกขยะก่อนทิ้งลงถัง ขยะรีไซเคิลที่สามารถนำกลับมาเข้าสู่กระบวนการบางอย่างแล้วนำมาใช้ประโยชน์ได้อีก เมื่อทบทวนเทียบเคียงกับเหตุการณ์ที่พบในทุก ๆ เช้า จึงคาดคะเนว่า คนเก็บขยะคงแยกขยะ นำส่วนที่ยังใช้ประโยชน์ได้ไปขาย แต่การที่คนขับรถจอดรอนาน ๆ โดยเฉพาะถ้าหลาย ๆ จุดแล้ว เทศบาลคงต้องเสียงบประมาณค่าน้ำมันเชื้อเพลิงของรถเก็บขยะแต่ละคันไปมากพอสมควร เด็กชายข้าวกล้องนำเรื่องนี้ ถามคุณครูในชั้นเรียนเพราะไม่แน่ใจว่า การกระทำของคนเก็บขยะถูกต้องหรือไม่ถูกต้อง ดีหรือไม่ดี เพราะด้านหนึ่งก็ช่วยเก็บขยะ แยกขยะให้แก่ชุมชน และมีรายได้เสริมจากการแยกขยะขาย แต่อีกด้านหนึ่งการกระทำดังกล่าวทำให้ต้องใช้น้ำมันเชื้อเพลิงของราชการเพิ่มขึ้นโดยไม่จำเป็น คุณครูจึงได้นำประเด็นนี้มาอภิปรายในชั้นเรียน

ให้กลุ่มอภิปรายเพื่อหาทางออกของประเด็นปัญหาตามกรณีศึกษาโดยใช้เทคนิคการคิดหมวกคิด 6 ใบ

ใบงาน กรณีศึกษา 2

จะเอากล่องหรือจะเอาเงิน

วันนี้ สมศรี ครูสาว กศน. รู้สึกว่าตนเองมีทั้งโชคร้ายและโชคดีในเวลาเดียวกันอย่างคาดไม่ถึง โชคร้ายก็คือ คุณพ่อที่ป่วยเป็นมะเร็งมานานมีอาการทรุดลงเพราะขาดยาที่เคยใช้เนื่องจากราคาแพงมาก และเป็นยานอกบัญชีหลักทางราชการไม่อนุมัติให้เบิกหลวงได้อีก ครูสมศรีไม่มีเงินพอจะซื้อหามาได้เอง พ่อคงต้องตายในเร็ว ๆ นี้ ถ้าไม่มียานี้มารักษา โชคดีคือ วันนี้ ครูสมศรีเก็บกระเป๋าสตางค์ได้ในรถแท็กซี่มีเงินอยู่มากกว่า 5 แสนบาท ตั้งใจจะเอาเงินนี้ไปซื้อยารักษาพ่อ แต่ครูสมศรีกลับรู้สึกผิดและละอายใจที่จะทำไม่ถูกต้องเพราะไม่ใช่เงินของตนไม่รู้ว่าเป็นเงินที่ถูกขโมยมาหรือเปล่า การใช้เงินที่ผิดกฎหมายอาจมีความผิดได้ และเจ้าของเงินอาจจำเป็นต้องใช้เงินเหมือนเธอก็ได้ คงเป็นบาปและถูกสังคมประณามถ้าเธอเอาเงินเขาไปใช้แล้วปล่อยให้เจ้าของเป็นทุกข์ แต่หมอก็ยืนยันว่าถ้าไม่มียานอกบัญชีหลักตัวนี้มารักษาพ่อก็อาจต้องตายเร็วขึ้น เธอก็จะถูกตราหน้าว่า ไม่กตัญญูต่อพ่อของตนเอง ไหนจะรักและเป็นห่วงพ่อ ไหนจะกลัวผิดกฎหมาย ไหนจะกลัวบาปที่จะเอาเงินที่เก็บได้ไปใช้โดยไม่คืนให้เจ้าของ ไหนจะสงสารเจ้าของเงิน ไหนจะกลัวสังคมประณาม เป็นภาวะที่กลืนไม่เข้าคายไม่ออกจริงๆ

ถ้าท่านเป็นครูสมศรี ครูสาว กศน. ท่านจะตัดสินใจอย่างไร เพราะเหตุใด

แบบสังเกตพฤติกรรมผู้เรียน (รายกลุ่ม)

ลำดับ	รายการพฤติกรรม/การแสดงออก	ระดับพฤติกรรม				
		5	4	3	2	1
1	ผู้เรียนมีความเข้าใจในบทบาทและแสดงออกตามบทบาทได้อย่างเหมาะสมกับกลุ่มหมวดสีที่ได้รับ					
2	ผู้เรียนมีส่วนร่วมกับกิจกรรมและมีปฏิสัมพันธ์โต้ตอบกับกลุ่ม					
3	ผู้เรียนทำกิจกรรมได้ตามเวลาที่กำหนด					
4	ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นต่อที่ประชุมกลุ่ม					
5	ผู้เรียนสามารถสร้างผลลัพธ์ของการร่วมแสดงความคิดเห็น					
6	ผู้เรียนสะท้อนพฤติกรรมที่แสดงออกถึงค่านิยมที่เหมาะสมดีงาม					
7	ผู้เรียนมีความพึงพอใจ					

ความหมายของระดับพฤติกรรม

5	หมายถึง	ผู้เรียนแสดงออกในพฤติกรรมนั้น ๆ ในระดับมากที่สุด
4	หมายถึง	ผู้เรียนแสดงออกในพฤติกรรมนั้น ๆ ในระดับมาก
3	หมายถึง	ผู้เรียนแสดงออกในพฤติกรรมนั้น ๆ ในระดับปานกลาง
2	หมายถึง	ผู้เรียนแสดงออกในพฤติกรรมนั้น ๆ ในระดับน้อย
1	หมายถึง	ผู้เรียนแสดงออกในพฤติกรรมนั้น ๆ ในระดับน้อยที่สุด

สรุปผลการประเมินพฤติกรรมผู้เรียน(รายกลุ่ม)

.....

ชื่อ.....ผู้สังเกต

(.....)

ตำแหน่ง.....

...../...../.....

แบบบันทึกผลการคิดของผู้เรียน (รายบุคคล)

ที่	รายการพฤติกรรม/การแสดงผล	ระดับพฤติกรรม				
		5	4	3	2	1
1	ผู้เรียนสามารถสร้างผลลัพธ์ของการคิดในบทบาทหมวกสีขาวได้เหมาะสม					
2	ผู้เรียนสามารถสร้างผลลัพธ์ของการคิดในบทบาทหมวกสีแดงได้เหมาะสม					
3	ผู้เรียนสามารถสร้างผลลัพธ์ของการคิดในบทบาทหมวกสีดำได้เหมาะสม					
4	ผู้เรียนสามารถสร้างผลลัพธ์ของการคิดในบทบาทหมวกสีเหลืองได้เหมาะสม					
5	ผู้เรียนสามารถสร้างผลลัพธ์ของการคิดในบทบาทหมวกสีเขียวได้เหมาะสม					
6	ผู้เรียนสามารถคิดวางแผนตามบทบาทของหมวกสีฟ้าได้อย่างเหมาะสม					
7	ผู้เรียนสามารถสะท้อนค่านิยมอันเหมาะสมดีงาม					

ระดับพฤติกรรม

5	หมายถึง	ผู้เรียนแสดงออกในพฤติกรรมนั้น ๆ ในระดับมากที่สุด
4	หมายถึง	ผู้เรียนแสดงออกในพฤติกรรมนั้น ๆ ในระดับมาก
3	หมายถึง	ผู้เรียนแสดงออกในพฤติกรรมนั้น ๆ ในระดับปานกลาง
2	หมายถึง	ผู้เรียนแสดงออกในพฤติกรรมนั้น ๆ ในระดับน้อย
1	หมายถึง	ผู้เรียนแสดงออกในพฤติกรรมนั้น ๆ ในระดับน้อยที่สุด

สรุปผลการประเมินพฤติกรรมผู้เรียน(รายบุคคล)

.....

.....

.....

.....

ชื่อ.....ผู้สังเกต
(.....)

ตำแหน่ง.....

...../...../.....

(ใช้ประเมินกิจกรรมการศึกษาต่อเนื่อง/งานที่มอบหมาย)

ใบความรู้ สำหรับครู

การสอนคิดด้วยวิธี “หมวกคิด 6ใบ” (The Six Thinking Hats)

1. เกริ่นนำ

การสอนคิดด้วยเทคนิคหมวกคิด 6 ใบ เป็นเทคนิควิธีการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนได้ฝึกคิด วิเคราะห์ ทัศนศึกษาที่กำหนด โดยให้หมวกแต่ละใบแทนด้วยสี 6 สี ประกอบด้วย สีขาว สีแดง สีดำ สีเหลือง สีเขียว และสีฟ้า ซึ่งแต่ละสีจะมองกรณีปรากฏการณ์ ปัญหา โดยให้แยกคิดสีละด้าน มิติหรือมุมมองต่อ ทัศนศึกษา ปรากฏการณ์ หรือปัญหานั้น ๆ ตามสี ได้แก่

1. มุมมองในมิติ “สีขาว” เป็นข้อมูลด้านพื้นฐานที่เป็นความจริงของกรณี ปรากฏการณ์ หรือปัญหานั้น ๆ ในรูปตัวเลข จำนวน สถิติ กฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง โดยไม่มีอารมณ์ความรู้สึก ความคิดเห็นเข้ามาเจือปน เป็น

2. มุมมองในมิติ “สีแดง” เป็นข้อมูลด้านอารมณ์ความรู้สึกต่อกรณีปรากฏการณ์ หรือปัญหานั้น ๆ เป็นความรู้สึก ชอบ ไม่ชอบ ประทับใจ ไม่ประทับใจต่อสิ่งนั้น ซึ่งบางครั้งไม่จำเป็นต้องอาศัยเหตุผลมาสนับสนุน เป็น

3. มุมมองในมิติ “สีดำ” เป็นข้อมูลด้านที่เป็นผลลบ เป็นอันตราย เป็นข้อด้อย ข้อที่ต้องระวังของกรณี ปรากฏการณ์ หรือปัญหานั้น ๆ

4. มุมมองในมิติ “สีเหลือง” เป็นข้อมูลด้านที่เป็นผลบวก เป็นคุณค่า เป็นประโยชน์ ข้อดี ข้อได้เปรียบของกรณี ปรากฏการณ์ หรือปัญหานั้น ๆ

5. มุมมองในมิติ “สีเขียว” เป็นด้านที่เป็นมุมมอง หรือแนวทางใหม่ ๆ ต่อการแก้ปัญหาต่อกรณี ปรากฏการณ์ หรือปัญหานั้น ๆ เป็น

6. มุมมองในมิติ “สีฟ้า” เป็นข้อมูลด้านที่เป็นการมองแบบภาพรวมของการมองกรณี ปรากฏการณ์ หรือปัญหานั้น ๆ โดยพยายามมองหาช่องทางลำดับขั้นตอนหรือวิธีการของการแก้ปัญหาของกรณี ปรากฏการณ์ หรือปัญหานั้น ๆ

การสอนคิดด้วยวิธีการนี้ ครูผู้สอนต้องศึกษาวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดการสอนคิดด้วยวิธี “หมวกคิด 6ใบ” (The Six Thinking Hats)รวมทั้งอาจศึกษาจากสื่ออื่น ๆ ในแนวคิดนี้จนกว่าจะเข้าใจเป็นอย่างดี เมื่อเข้าใจดีและมีความมั่นใจแล้ว และเห็นว่าวิธีการนี้เป็นวิธีการที่ทำทายความสามารถของครูที่อยากจะใช้เป็นเครื่องมือในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และทำทายผู้เรียนให้แสดงความสามารถในการคิด วิเคราะห์ ออกมาให้ประจักษ์ จึงค่อยนำมาใช้จัดกระบวนการเรียนรู้ หากครูศึกษาไม่กระจ่าง ไม่ชัดเจนในแนวคิด วิธีการ ขั้นตอนของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แล้ว อาจทำให้ไม่บรรลุผลของการจัดกิจกรรมเท่าที่ควร ฉะนั้นครูต้องทำความเข้าใจ แนวคิดการสอนคิดด้วยวิธี “หมวกคิด 6ใบ” (The Six Thinking Hats)ให้ชัดเจนเสียก่อนนำไปจัดกิจกรรมการเรียนรู้กับผู้เรียนต่อไป

2. หมวกคิด 6ใบ (The Six Thinking Hats) คืออะไร

เป็นเทคนิควิธีที่คิดค้นและนำเสนอโดย เอ็ดเวิร์ด เดอ โบโน (Edward De Bono) เป็นเทคนิคการสอนเพื่อฝึกและพัฒนากระบวนการคิดอย่างเป็นระบบให้ผู้เรียนมีหลักในการคิดโดยการจำแนกมิติ หรือมุมมองต่อกรณี ปรากฏการณ์ หรือปัญหาต่าง ๆ ออกเป็น 6ด้าน โดยใช้สัญลักษณ์เป็นสีหมวก ดังนี้

หมวกสีที่ 1 “หมวกสีขาว” สีขาวหมายถึง การแสดงความเป็นกลาง สีขาวจึงหมายถึงข้อมูลเบื้องต้นของสิ่งนั้น เป็นข้อมูลที่เป็นข้อเท็จจริง สถิติ จำนวน ตัวเลข ผู้เรียนที่สวมหมวกสีนี้ แสดงบทบาทในการให้ข้อมูลที่ เป็นข้อเท็จจริง สถิติ จำนวน ตัวเลข ของสิ่งนั้น ๆ โดยไม่มีการแทรกความคิดเห็นของตนเองลงไป ด้วย ผู้เรียนที่สวมหมวกสีขาวจึงควรแสดงออกด้วยความเป็นกลาง ไม่มีอคติ

หมวกสีที่ 2 “หมวกสีแดง” สีแดง เปรียบเสมือน ไฟหรือความโกรธ ผู้เรียนที่สวมหมวกสีนี้จึงสามารถแสดงออกถึงอารมณ์ความรู้สึก ความประทับใจ ความสนุกสนาน สัตว์ชาตญาณ ความสนุกสนานออกมา โดยอาจไม่จำเป็นต้องมีเหตุผลสนับสนุนใด ๆ สัตว์ชาตญาณอาจอยู่บนพื้นฐานของประสบการณ์ที่ผ่านมา การแสดงออกของผู้ที่สวมหมวกสีแดง คือ การแสดงออกตามความรู้สึกในขณะนั้น โดยไม่ถูกบีบบังคับให้ตัดสินใจ ซึ่งอาจผิดหรือถูกก็ได้

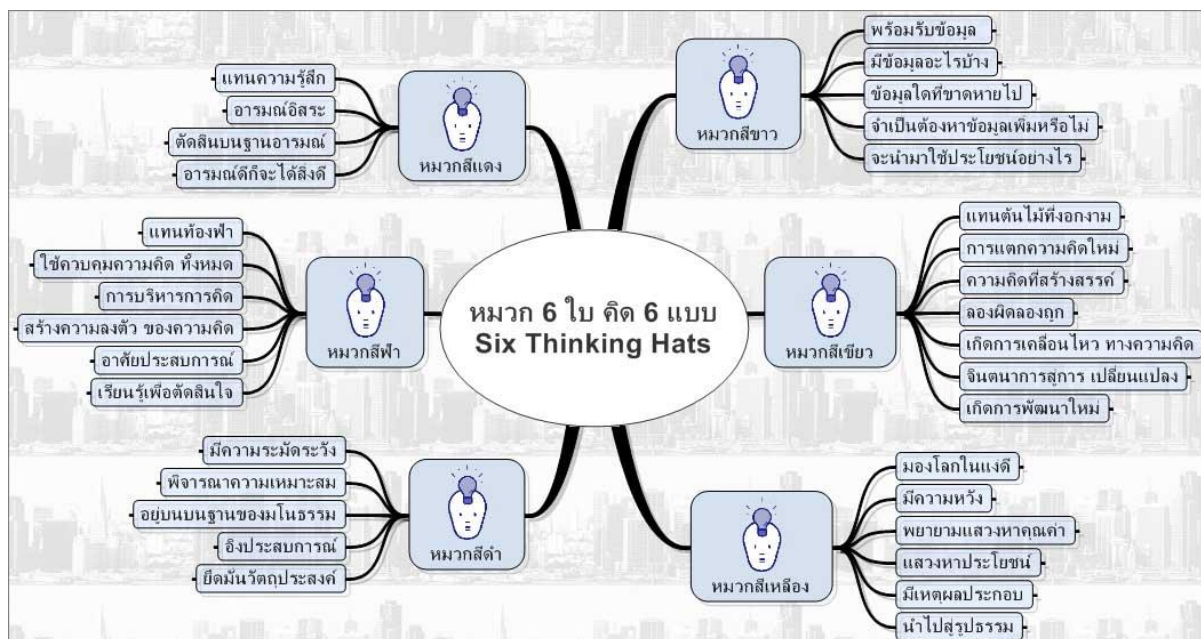
หมวกสีที่ 3 “หมวกสีดำ” สีดำเปรียบเสมือนความมืดครึ้ม การมองอย่างระมัดระวัง สุขุม ระวังภัย ในการพิจารณาข้อคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะใด ๆ เมื่อถึงจุดหนึ่ง จำเป็นต้องนึกถึงความเสี่ยง ความอันตราย หมวกสีดำจึงเป็นหมวกแห่งการอยู่รอด เป็นหมวกที่ชี้ให้เห็นถึงการเอาใจใส่ในจุดที่ควรไตร่ตรองเพื่อความอยู่รอด เพราะเป็นความเสี่ยง ความอันตราย

หมวกสีที่ 4 “หมวกสีเหลือง” สีเหลืองเปรียบเสมือนความสว่างไสว ผู้เรียนที่สวมหมวกสีเหลืองจึงมองในด้านบวก ความเป็นไปได้ การคิดในแง่ดีและเชิงสร้างสรรค์ เป็นการประเมินค่าในทางบวก เป็นการคิดเป็นเหตุเป็นผลเพื่อสนับสนุนคุณค่าและประโยชน์ของสิ่งนั้น

หมวกสีที่ 5 “หมวกสีเขียว” สีเขียวเปรียบเสมือนความเจริญเติบโต ความอุดมสมบูรณ์เป็นการคิดอย่างสร้างสรรค์และผลักดันความคิดใหม่ ๆ ออกมา เป็นการคิดเพื่อหาทางเลือกใหม่ ๆ เพื่อทดแทนของเก่า เป็นการคิดนอกกรอบเพื่อจุดประกายแนวความคิดใหม่ ๆ และมุมมองใหม่ ๆ

หมวกสีที่ 6 “หมวกสีฟ้า” ฟ้าเปรียบเสมือนความเยือกเย็น ท้องฟ้าอันกว้างใหญ่จะอยู่เหนือทุกสิ่งทุกอย่าง ผู้เรียนที่สวมหมวกสีฟ้าเงินจึงเป็นผู้ที่ต้องกำหนดประเด็น ทิศทางของการคิดและประเด็นการตัดสินใจ เป็นผู้ที่กำหนดงานที่ต้องทำตั้งแต่เริ่มต้นจนจบ มีหน้าที่สรุป วิเคราะห์สถานการณ์และลงมติต่าง ๆ และควบคุมกระบวนการให้เป็นไปตามกฎเกณฑ์

แผนที่ความคิดการคิดแบบหมวก 6 ใบ Edward de Bono

(การคิดแบบหมวก 6 ใบ Edward de Bono (ออนไลน์) . แหล่งที่มา : <http://www.prachasan.com/mindmap2/sixhats.jpg> . 30 กันยายน 2557.)

3. จะจัดกิจกรรมอย่างไร

ในการสอนด้วยเทคนิคการสอนคิด หมวกคิด 6 ใบนั้น มีขั้นตอนสำคัญ ดังนี้

1. ลำดับแรกมีความจำเป็นและสำคัญมาก คือ ครูต้องอธิบายให้ผู้เรียนทั้งหมดเข้าใจว่า ในการทำกิจกรรมนั้นต้องแบ่งกลุ่มผู้เรียนออกเป็น 6 กลุ่ม กลุ่มละเท่า ๆ กัน โดยใช้หมวกสีเป็นสัญลักษณ์ 6 สี สมาชิกกลุ่มแต่ละกลุ่มมีบทบาทในการแสดงความคิดหรือมุมมองต่อกรณี ปรัชญาการณณ์ แยกต่างกัน ตามสีที่ได้รับ ดังนี้

“กลุ่มหมวกสีขาว” ให้เสนอความจริง ข้อมูล ในรูปของจำนวน ตัวเลข สถิติ รายงาน กฎ ระเบียบ ที่เกี่ยวข้องกับ กรณี ปรัชญาการณณ์ ปัญหา นั้น ๆ โดยไม่มีแทรกความคิดเห็นเข้าไป

“กลุ่มหมวกสีแดง” ให้เสนอความคิดในรูปของความรู้สึก อารมณ์ต่อกรณี ปรัชญาการณณ์ ปัญหา นั้น ๆ โดยอาจจะไม่ต้องอาศัยเหตุผลมาช่วยอธิบายว่าเพราะเหตุใดจึงมีความรู้สึกเช่นนั้น

“กลุ่มหมวกสีดำ” ให้เสนอความคิด ในด้านที่เป็นผลลบ เป็นอันตราย เป็นข้อด้อย ข้อที่ต้องระวังของกรณี ปรัชญาการณณ์ หรือปัญหานั้น ๆ

“กลุ่มหมวกสีเหลือง” ให้เสนอความคิดในด้านที่เป็นผลบวก เป็นคุณค่า เป็นประโยชน์ ข้อดี ข้อได้เปรียบของกรณี ปรัชญาการณณ์ หรือปัญหานั้น ๆ

“**กลุ่มหมวกสีเขียว**”ให้เสนอความคิดในด้านที่เป็นมุมมอง หรือแนวทางใหม่ ๆ ต่อการแก้ปัญหาต่อกรณี ปราบฏกการณ์ หรือปัญหานั้น ๆ

“**กลุ่มหมวกสีฟ้า**”ให้เสนอความคิดในการหาขั้นตอน วิธีการในการระดมความคิดเพื่อการแก้ปัญหาของกรณี ปราบฏกการณ์ หรือปัญหานั้น ๆ พยายามมองหาช่องทางลำดับขั้นตอนหรือวิธีการของการแก้ปัญหาของกรณี ปราบฏกการณ์ หรือปัญหานั้น ๆ ซึ่งครูต้องให้ข้อมูลต่อผู้เรียนกลุ่มสีฟ้าว่าเมื่อมารวมอภิปรายกลุ่มใหญ่ รวมทุกกลุ่มสีกลุ่มหมวกสีฟ้าต้องแสดงบทบาทเป็นผู้ดำเนินการการอภิปรายและผู้ควบคุมการอภิปรายโดยให้คัดเลือกผู้นำการอภิปราย 1 คน ที่เหลือให้เป็นผู้ช่วยเหลือเช่น บันทึกความคิดเห็นบนกระดานไวท์บอร์ดหรือกระดาษปฐพี อำนาจความสะดวก ๆ ในขั้นตอนที่สองของการทำกิจกรรม

ครูควรทบทวนให้ผู้เรียนทั้งหมดได้เข้าใจในบทบาทของสมาชิกแต่ละกลุ่มหมวกสี จนกว่าจะแน่ใจว่าผู้เรียนเข้าใจดีแล้ว จึงจะแบ่งกลุ่มในลำดับต่อไป อย่างไรก็ตาม มีข้อแนะนำในการทำกิจกรรมครั้งแรก ๆ ว่าเนื่องจากกลุ่มสีฟ้าต้องแสดงบทบาทเป็นผู้นำในการทำกิจกรรม ครูต้องแบ่งกลุ่มผู้เรียนให้ออกเป็น 6 กลุ่ม จากนั้นกำหนดกลุ่มสีโดยอาจมองหาผู้เรียนที่ครูคิดว่าสามารถเป็นผู้นำในการดำเนินการครั้งแรกได้ กำหนดให้เป็นกลุ่มหมวกสีฟ้า (หากไม่ใช่วิธีการนี้) ครูควรให้ความเข้มข้นในการกำกับดูแลกลุ่มหมวกสีฟ้าให้มากในการดำเนินการครั้งแรก

2. แบ่งผู้เรียนออกเป็นกลุ่ม 6 กลุ่ม (จำนวนผู้เรียนทั้งหมดหาร 6 เช่น 60 คน หาร 6 เท่ากับ กลุ่มละ 10 คน กรณีพิเศษให้อยู่กลุ่มหมวกสีฟ้า) ตามสีหมวก 6 สี ได้แก่ หมวกสีขาว หมวกสีแดง หมวกสีดำ หมวกสีเหลือง หมวกสีเขียว และหมวกสีฟ้า แต่ละกลุ่มหมวกสีมีจำนวนสมาชิกเท่ากัน จำนวนที่เหมาะสม อยู่ระหว่าง 4-6คน หรืออาจจะมากกว่านี้ก็ได้ แต่เมื่อแบ่งกลุ่มย่อยแล้ว สมาชิกในกลุ่มย่อยแต่ละหมวกสีต้องมีโอกาสในการแสดงความคิดเห็นกันอย่างทั่วถึง

3. ครูต้องอธิบายให้ผู้เรียนเข้าใจอย่างชัดเจนถึงความหมายของหมวกแต่ละสี และให้ผู้เรียนเข้าใจบทบาทของตนเองเมื่อสวมหมวกสีใดสีหนึ่ง การแบ่งผู้เรียนออกเป็นกลุ่ม ๆ ตามสีหมวกนี้ไม่ได้เป็นการจำกัดความคิดของผู้เรียนแต่อย่างใด หากแต่ส่งเสริมให้คิดให้สอดคล้องกับบทบาทที่ตนเองได้รับ ซึ่งเมื่อเปลี่ยนประเด็นปัญหาใหม่ ควรเปลี่ยนให้ผู้เรียนแต่ละกลุ่ม/แต่ละคนได้แสดงบทบาทในสีหมวกที่แตกต่างไปจากเดิม **ข้อสำคัญคือ ครูต้องอธิบายให้ผู้เรียนรู้บทบาทของกลุ่มหมวกสีแต่ละให้ชัดเจน**

4. ครูต้องศึกษาประเด็นในกรณีศึกษาให้เข้าใจและชัดเจน เพื่อเตรียมตั้งคำถาม กับกลุ่มหมวกสี ทั้ง 6 กลุ่ม ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างคำถาม

“**กลุ่มหมวกสีขาว**” ตั้งคำถามเพื่อให้ค้นหาข้อมูลในเชิงข้อเท็จจริง จำนวน ตัวเลข สถิติ กฎ/ระเบียบเกี่ยวกับสิ่งนั้น

แนวคำถามต่อกลุ่มหมวกสีขาว

-เรามีข้อมูลอะไรบ้าง /เราจำเป็นต้องใช้ข้อมูลอะไรบ้าง

-มีข้อมูลอะไรที่เป็นตัวเลข สถิติ รายงาน หรือ กฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับสิ่งนี้บ้าง

-เราสามารถค้นหาข้อมูลเหล่านั้นได้จากที่ใด

“กลุ่มหมวดสีแดง” ตั้งคำถามเพื่อให้เห็นความรู้สึก ชอบ/ไม่ชอบ ประทับใจ/ไม่ประทับใจ เกี่ยวกับ
สิ่งนั้น

แนวคำถามต่อกลุ่มหมวดสีแดง

-ท่านรู้สึกอย่างไรกับการกระทำของ.....ในกรณีตัวอย่าง

-ถ้าท่านเป็น.....ในกรณีตัวอย่าง ท่านจะกระทำอย่างนั้นหรือไม่

“กลุ่มหมวดสีดำ” ตั้งคำถามเพื่อให้ค้นหาสิ่งนี้อาจเป็นผลกระทบจากสิ่งนั้น สิ่งที่เป็นข้อเสีย ข้อค้อย
หรืออันตรายของสิ่งนั้นที่อาจเกิดขึ้น

แนวคำถามต่อกลุ่มหมวดสีดำ

- อะไรเป็นสิ่งที่ผิดพลาดจากการกระทำของ.....ในกรณีตัวอย่าง

- ผลกระทบของการกระทำของ.....ในกรณีตัวอย่าง คืออะไรบ้าง

“กลุ่มหมวดสีเหลือง” ตั้งคำถามเพื่อให้ค้นหาสิ่งที่เป็นข้อดี ประโยชน์ หรือคุณค่าของสิ่งนั้น

แนวคำถามต่อกลุ่มหมวดสีเหลือง

- อะไรเป็นสิ่งที่ประ โยชน์ หรือสิ่งที่มีคุณค่าจากการกระทำของ.....ในกรณีตัวอย่าง

- ผลกระทบทางบวกของการกระทำของ.....ในกรณีตัวอย่าง คืออะไรบ้าง

“กลุ่มหมวดสีเขียว” ตั้งคำถามเพื่อให้ค้นหาทางเลือกในการพัฒนาหรือแนวทางใหม่ ๆ ในการแก้ไข
ปัญหานี้ได้อย่างสร้างสรรค์

แนวคำถามต่อกลุ่มหมวดสีเขียว

- เทคนิควิธีการใหม่ ๆ หรือแนวคิดใหม่ ๆ ที่จะใช้แก้ปัญหาเรื่องนี้ ดังในกรณีตัวอย่าง

น่าจะมีวิธีการใดบ้าง

“กลุ่มหมวดสีฟ้า” ตั้งคำถามเพื่อให้ค้นหาวิธีการในการค้นหาคำตอบ กำหนดประเด็น วิธีการในการ
ควบคุมการประชุมกลุ่มให้อยู่ในกฎเกณฑ์

แนวคำถามต่อกลุ่มหมวดสีฟ้า

- เราจะมีวิธีการอย่างไรในการดำเนินการประชุมให้มีประสิทธิภาพ ใ้บรรลุผลตาม

เป้าหมาย

5. การจัดกิจกรรมประกอบด้วย 2 ตอน คือ

ขั้นตอนที่ 1 เป็นการแบ่งกลุ่มให้ผู้เรียนได้คิดตามบทบาทที่ได้รับ โดยอาจดำเนินการดังนี้

- ครูแจกคำถามใบที่ 1 ที่เตรียมมาถามกลุ่มสีขาว ให้หาคำตอบในบทบาทผู้ให้ข้อมูล
- ครูแจกคำถามใบที่ 2 ซึ่งเตรียมมาถามกลุ่มสีแดงในบทบาทของผู้ให้ข้อมูลด้านความรู้สึก
- ครูแจกคำถามใบที่ 3 ซึ่งเตรียมมาถามกลุ่มสีดำในบทบาทของผู้ให้คำตอบเกี่ยวกับด้านที่

เป็นลบ

- ครูแจกคำถามใบที่ 4 ซึ่งเตรียมมาถามกลุ่มสีเขียวในบทบาทของผู้ให้คำตอบเกี่ยวกับ

ด้านที่เป็นบวก

- ครูแจกคำถามใบที่ 5 ซึ่งเตรียมมาถามกลุ่มสีเหลืองในบทบาทของผู้ให้แนวคิดใหม่ ๆ อย่าง

สร้างสรรค์

- ครูแจกคำถามใบที่ 6 ซึ่งเตรียมมาถามกลุ่มสีฟ้าเพื่อให้เสนอแนวทาง ขั้นตอนการ

แก้ปัญหา รวมทั้งแนวทางวิธีการจัดการประชุมให้มีประสิทธิภาพในขั้นตอนต่อไป

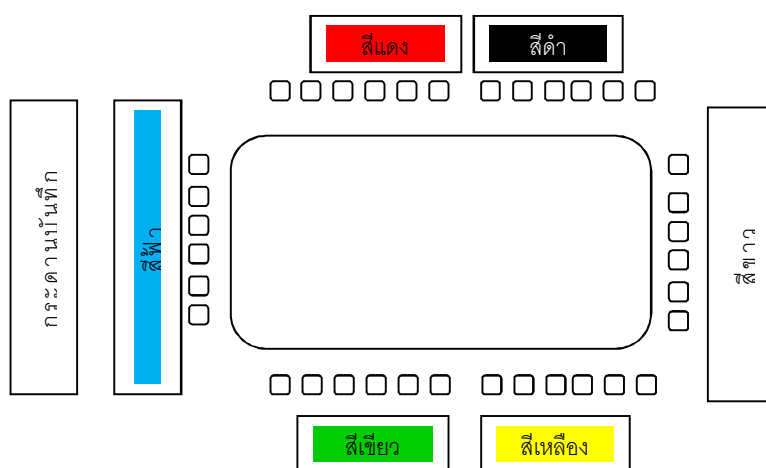
เมื่อแจกคำถามแล้วครบทุกกลุ่มแล้ว จึงแยกให้แต่ละกลุ่มได้ทำกิจกรรมโดยไม่ส่งเสียง

รบกวนกัน ให้เวลาแต่ละกลุ่มได้เสนอแนวความคิดและบันทึกผลการคิดของกลุ่มตามเวลาที่เหมาะสม และ
 ย้ำให้แต่ละกลุ่มเตรียมนำผลการระดมความคิดในกลุ่มสีของตนมาเสนอต่อที่ประชุมกลุ่มใหญ่ทั้ง 6 สี ใน
 ขั้นตอนที่ 2 ขั้นตอนนี้ครูจึงต้องเปิด โอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงออกตามบทบาทอย่างเหมาะสม

ขั้นตอนที่ 2 จัดการประชุม ให้สมาชิกทั้ง 6 กลุ่มสี ได้เสนอความคิดที่ได้รวบรวมไว้จาก

ขั้นตอนแรกต่อที่ประชุม เพื่อให้ร่วมกันถกแถลงให้เกิดเป็นข้อสรุปหรือข้อยุติที่เป็นทางออกของการ

แก้ปัญหาที่เหมาะสม โดยอาจจัดสถานที่ประชุม ในรูปแบบด้วย ดังแผนผัง

ผังการจัดโต๊ะประชุม

ในการจัดประชุม มอบหมายให้สมาชิกกลุ่มหมวดสีฟ้าเป็นผู้ดำเนินการประชุม โดยให้กลุ่มสีฟ้าคัดเลือกตัวแทนมา 1 คน เป็นผู้ดำเนินการประชุม โดยใช้วิธีการคัดเลือกกันเอง (ครูเป็นผู้ดูแล และอาจให้ข้อเสนอแนะในวิธีการประชุม หากเห็นว่าจำเป็น) ผู้ดำเนินการประชุม จะทำเปิดโอกาสให้ตัวแทนสมาชิกกลุ่มสีแต่ละสีได้เสนอผลการระดมความคิดในกลุ่มของตน เมื่อแต่ละกลุ่มสีเสนอความคิด สมาชิกกลุ่มสีฟ้าเป็นผู้จัดบันทึกลงบนกระดาษปรูฟ (ซึ่งควรมีอย่างน้อย 5 แผ่น ตามกลุ่มสี ยกเว้นสีฟ้า) ส่วนสมาชิกกลุ่มสีขาวเป็นผู้จัดบันทึกลงบนกระดาษ A4 ผู้ดำเนินการเปิดโอกาสให้แต่ละกลุ่มสีได้เสนอความคิดจากการระดมความคิดในกลุ่มย่อยจนครบทุกกลุ่มสี เมื่อรวบรวมความคิดทั้ง 5 ด้านได้ครบแล้ว จึงให้ดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

ในขั้นตอนต่อไปเป็นการอภิปรายกลุ่ม สมาชิกทั้ง 5 กลุ่มสี (ขาว แดง ดำ เหลือง เขียว) สามารถเสนอความเห็นเพิ่มเติมในประเด็นที่อยู่นอกเหนือขอบเขตของกลุ่มตนได้ ถ้าเห็นว่ายังมีประเด็นที่ควรเพิ่มเติม หลังจากนั้น จึงเปิดโอกาสให้ที่ประชุมได้อภิปรายกันจนได้ข้อยุติ

4. จะสรุปผลการจัดกิจกรรมอย่างไร

1. สรุปผลตามการอภิปรายสรุปของกลุ่ม
2. ครูเป็นผู้เสนอแนะ ซึ่งแนะเพิ่มเติมในประเด็นที่เป็นสาระสำคัญ ในการสอนกระบวนการคิดเพื่อเสริมสร้างค่านิยมที่ดีงาม ครูผู้จัดกิจกรรมย่อมรู้ว่าเป้าหมายของการจัดกิจกรรมครั้งนั้นว่าต้องการเสริมสร้างค่านิยมอันดีงามในด้านใด หากครูเห็นว่า ที่ประชุมกลุ่มได้ข้อสรุปที่เป็นข้อขัดแย้งกับหลักศีลธรรม หรือค่านิยมอันดีงาม ครูควรแสดงบทบาทเป็นผู้กระตุ้นให้ผู้เรียนได้คิดซ้ำ โดยอาจชี้แนะในประเด็นที่เป็นสาระสำคัญที่สอดคล้องกับค่านิยมที่ดีงาม เพื่อให้ผู้เรียนคิดทบทวนจนเกิดความตระหนักและเห็นคุณค่าของค่านิยมในเรื่องนั้น ๆ

บรรณานุกรม

การคิดแบบหมวก 6 ใบ Edward de Bono (ออนไลน์) . แหล่งที่มา : <http://www.prachasan.com/mindmap2/sixhats.jpg>
 . 30 กันยายน 2557.

การสอนคิดด้วยเทคนิคหมวกคิด 6ใบ . (ออนไลน์). แหล่งที่มา :
http://www.nawamintriampat.ac.th/files/12032610449183_12072915151145.pdf .
 26 สิงหาคม 2557.

กระทรวงพลังงานพลังงาน. (ออนไลน์). แหล่งที่มา: <http://www.energy.go.th/?q=th/drivers> .
 26 สิงหาคม2557

เกษตรพอเพียง . (ออนไลน์). แหล่งที่มา: <http://www.youtube.com/watch?v=3xRM791c9JM> .
 10 ตุลาคม 2557.

คำนิยาม. (ออนไลน์). แหล่งที่มา: <http://dictionary.sanook.com/search/dict-th-th-royal-institute/คำนิยาม> .
 14 ตุลาคม 2557.

คำนิยามในการทำงาน. (ออนไลน์). แหล่งที่มา: <http://www.novabizz.com/NovaAce/Behavior/คำนิยาม.htm> .
 2 กันยายน 2557.

คำนิยาม (ออนไลน์). แหล่งที่มา: (http://www.br.ac.th/E-learning/lesson4_3.html) 2 กันยายน 2557.

โตไปไม่โกง ตอน กิมจู. (ออนไลน์). แหล่งที่มา: <http://www.youtube.com/watch?v=AuqEvKX0CZc> .
 10 ตุลาคม 2557.

ทฤษฎีการคิดแบบหมวก 6 ใบ . (ออนไลน์). แหล่งที่มา : <http://blog.eduzones.com/pawarit/91983> .
 26 สิงหาคม 2557.

เทคนิคการสอนโดยใช้หมวก 6 ใบ . (ออนไลน์). แหล่งที่มา : <http://www.kroobannok.com/blog/35529> .
 26 สิงหาคม 2557.

เทคนิคการสอนโดยใช้หมวก 6 ใบ . (ออนไลน์). แหล่งที่มา :
<http://www.youtube.com/watch?v=WeabtK6yOXw> . 26 สิงหาคม 2557.

บรรณานุกรม (ต่อ)

นี้แหละประชาธิปไตย . (ออนไลน์). แหล่งที่มา: <http://www.youtube.com/watch?v=uNlKB0wxq2w> .

10 ตุลาคม 2557.

แนวพระราชดำรัสเศรษฐกิจพอเพียง. (ออนไลน์). แหล่งที่มา:

<https://www.youtube.com/watch?v=Z1mGP9X9dRY> . 10 ตุลาคม 2557.

บริการข่าว. (ออนไลน์) แหล่งที่มา : <http://www.bangkokbiznews.com/> . 10 ตุลาคม 2557.

รักการออม . (ออนไลน์). แหล่งที่มา: <http://www.youtube.com/watch?v=zIE9BWmiHyE> .

10 ตุลาคม 2557.

เศรษฐกิจพอเพียง. (ออนไลน์). แหล่งที่มา: <https://www.youtube.com/watch?v=8jjZ4qnfwtk> .

10 ตุลาคม 2557.

สารคดี งานของในหลวง ตอน เศรษฐกิจพอเพียง. (ออนไลน์). แหล่งที่มา: <http://s.ch7.com/w/79607> .

10 ตุลาคม 2557.

หลักการปกครองระบอบประชาธิปไตย (ออนไลน์). แหล่งที่มา:

<http://www.youtube.com/watch?v=XHkaYDiN7uw> . 10 ตุลาคม 2557.

อาจารย์ ศิริรัตนศักดิ์ (2544). การศึกษาผลการใช้การสอนคิดแบบหมวก 6 ใบของเอ็ดเวิร์ดเดอโบโน เพื่อพัฒนาทักษะการคิดแบบมีวิจารณญาณของนักเรียน EP 6/4 โรงเรียนอัสสัมชัญ แผนกประถม (ออนไลน์). แหล่งที่มา : http://www.acp.ac.th/pdf/research/ajaree_54.pdf . 26 สิงหาคม 2557.

6 Thinking Hats : หมวก 6 ใบ คิด 6 แบบ. (ออนไลน์). แหล่งที่มา :

<http://www.siraekabut.com/2014/04/six-thinking-hats/> . 26 สิงหาคม 2557

Signature Solutions' Insights (ออนไลน์). แหล่งที่มา: <http://signatureinsights.wordpress.com/> .

2 กันยายน 2557.

ภาคผนวก

การวิเคราะห์ค่านิยม 12 ประการ

สำนักงาน กศน. ได้ดำเนินการวิเคราะห์ค่านิยม 12 ประการ เพื่อให้สถานศึกษานำไปใช้ให้เหมาะสมกับพฤติกรรมบ่งชี้ ดังนี้

ค่านิยม	ร่างพฤติกรรมบ่งชี้
1. มีความรักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์	<p>รักชาติ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ยืนตรงเคารพธงชาติด้วยอาการสงบและคิดถึงวีรกรรมของบรรพบุรุษไทย 2. เขียนความสำคัญของธงชาติได้ถูกต้อง 3. มีจิตสำนึกถึงความสำคัญและร้องเพลงชาติได้ถูกต้อง 4. จิตอาสาเสียสละประโยชน์ส่วนตนเพื่อชาติบ้านเมือง 5. ปฏิบัติตนตามบทบาทหน้าที่การเป็นพลเมืองที่ดีของบ้านเมือง เช่น เสียภาษีอากร หรือมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่แสดงความเป็นชาติไทยด้วยความภาคภูมิใจ 6. พัฒนาตนเองให้เป็นคนดีของสังคม และไม่ละเมิดกฎหมายของบ้านเมือง 7. มีพฤติกรรมที่แสดงถึงความภูมิใจในความเป็นไทย เช่น ปฏิบัติตนตามขนบธรรมเนียมประเพณีไทย ปฏิบัติตนตามมารยาทไทยได้อย่างถูกต้อง ชื่นชมและส่งเสริมอนุรักษ์ศิลปกรรม แต่งกายได้เหมาะสมกับกาลเทศะ ใช้ภาษาไทยได้อย่างถูกต้องและถูกกาลเทศะ ฯลฯ <p>ศาสนา</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ร่วมกิจกรรมในวันสำคัญทางศาสนาตามที่ตนนับถือ 2. ปฏิบัติตนตามหลักธรรมทางศาสนาที่ตนนับถือ 3. ส่งเสริม สนับสนุน ดูแล และปกป้องศาสนวัตถุ ศาสนสถาน และศาสนบุคคล เพื่อให้ศาสนาดำรงอยู่ในสังคมต่อไป ฯลฯ <p>พระมหากษัตริย์</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ยืนตรงและร้องเพลงสรรเสริญพระบารมี 2. แสดงความเคารพต่อ พระบรมฉายาลักษณ์

ค่านิยม	ร่างพฤติกรรมบ่งชี้
	3. อธิบายสัญลักษณ์ที่เกี่ยวข้องกับสถาบันพระมหากษัตริย์ไทยได้ เช่น ธงครุฑ ธงมหาราช และปฏิบัติได้ถูกต้อง
2. ซื่อสัตย์ เสียสละ อดทน	ความซื่อสัตย์ <ol style="list-style-type: none"> 1. ไม่ลอกหรือนำผลงานของผู้อื่นมาเป็นของตนเอง 2. ตรงต่อเวลา ทั้งต่อตนเองและผู้อื่น 3. ไม่ทำการทุจริตใดๆ 4. ไม่กดโกง หรือเอาเปรียบผู้อื่น 5. ประพฤติ ปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ 6. ไม่เอาสิ่งของของผู้อื่นมาเป็นของตนเอง 7. ทำตามคำมั่นสัญญาที่ให้ไว้กับตนเอง (การรักษาคำพูด) 8. การยอมรับผลที่เกิดขึ้นจากการกระทำของตนเอง ความเสียสละ <ol style="list-style-type: none"> 1. การมีจิตอาสา จิตสาธารณะ เช่น ใช้ความรู้ ความสามารถของตนทำประโยชน์เพื่อส่วนรวมการดูแลรักษาสาธารณสมบัติ เป็นต้น 2. การให้ การแบ่งปัน โดยไม่หวังผลตอบแทน ความอดทน <ol style="list-style-type: none"> 1. การไม่ย่อท้อต่อความยากลำบากในการทำงานหรือกิจกรรมต่างๆ 2. การไม่ยินดี ยินร้ายต่อการนิทาว่าร้ายของผู้อื่น
3. กตัญญูต่อพ่อแม่ ผู้ปกครอง ครูบาอาจารย์และทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม	<ol style="list-style-type: none"> 1. การรู้จักคุณพ่อแม่ ผู้ปกครอง และผู้มีพระคุณเช่น การเชื่อฟัง คำแนะนำ คำสั่งสอน ดูแล/ช่วยเหลือ หรือให้การอุปการะเอาใจใส่จัดหาของกินของใช้ให้ เป็นต้น 2. การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน สังคม ประเทศชาติ 3. อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
4. ใฝ่หาความรู้ หมั่นศึกษาเล่าเรียนทั้งทางตรงและทางอ้อม	<ol style="list-style-type: none"> 1. เอาใจใส่และมีความพยายามในการเรียนรู้ พยายามทำหน้าที่ การงานอย่างต่อเนื่อง 2. มาเรียนสม่ำเสมอ 3. สนใจและเข้าร่วมกิจกรรมในการเรียนรู้ต่างๆ 4. รับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมาย 5. แสวงหาคำตอบจากประเด็น/ปัญหาที่สงสัย

ค่านิยม	ร่างพฤติกรรมบ่งชี้
	<ol style="list-style-type: none"> 6. ศึกษาค้นคว้าหาความรู้โดยใช้แหล่งเรียนรู้อย่างหลากหลายในการสืบค้นความรู้และเลือกใช้ได้อย่างเหมาะสม 7. ติดตามข่าวสารข้อมูลที่เป็นความรู้ใหม่ๆโดยใช้วิธีคิดอย่างหลากหลายอยู่เสมอ (รู้ทันข่าวสารและรู้ทันสื่อ) 8. แลกเปลี่ยนความรู้ด้วยวิธีการต่างๆเพื่อนำไปใช้ใน ชีวิตประจำวัน 9. เชื่อมโยงประสบการณ์เดิมกับประสบการณ์ใหม่เพื่อสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง 10. บันทึกความรู้ วิเคราะห์ ตรวจสอบจากสิ่งที่เรียนรู้และสรุปผลการเรียนรู้ 11. ทบทวนและประเมินความรู้ของตนเองอย่างสม่ำเสมอ 12. นำความรู้มาประยุกต์ใช้ในการเรียนและการดำรงชีวิต
5. รักษาวัฒนธรรมประเพณีไทยอันงดงาม	<ol style="list-style-type: none"> 1. ใช้ภาษาไทยได้อย่างถูกต้อง 2. แต่งกายได้อย่างเหมาะสมและถูกกาลเทศะ 3. อธิบายความเป็นมา คุณค่าและความสำคัญของประเพณีไทยได้ถูกต้อง 4. อธิบายถึงความภาคภูมิใจรวมทั้งส่งเสริม และอนุรักษ์ ศิลปกรรม และวัฒนธรรมไทยได้ 5. เข้าร่วมกิจกรรมตามศิลปวัฒนธรรม ประเพณี ที่ท้องถิ่นได้อย่างถูกต้อง 6. แสดงความเคารพต่อกันตามวิถีไทยได้อย่างถูกต้อง เหมาะสม เช่น เด็กกับผู้ใหญ่ นักศึกษากับครู ลูกกับพ่อแม่ พี่กับน้อง ฯลฯ
6. มีศีลธรรม รักษาความสัตย์ ห่วงคิดต่อผู้อื่น เพื่อแม่และแบ่งปัน	<p>ความประพฤติที่ควรละเว้นและความประพฤติที่ควรปฏิบัติ ดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. เว้นการเบียดเบียนชีวิต/ปรารถนาดีต่อผู้อื่น 2. ไม่เอาสิ่งของของผู้อื่น/เรียนและทำกิจกรรมด้วยตนเอง 3. ไม่แสดงพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมต่อเพศตรงข้าม/มีความสำรวมต่อเพศตรงข้าม/ไม่ประพฤติผิดในกาม 4. ไม่กล่าวเท็จ/กล่าวความจริง 5. ไม่บริโภคลิขิตสิ่งมีเงินเมา/มีสติ รู้ตัว

ค่านิยม	ร่างพฤติกรรมพึงมี
7. เข้าใจเรียนรู้การเป็น ประชาธิปไตย อันมี พระมหากษัตริย์ทรงเป็น ประมุขที่ถูกต้อง	<ol style="list-style-type: none"> 1. ใช้สิทธิในการเลือกตั้งทุกระดับ 2. มีความรู้ และอธิบายเกี่ยวกับการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข 3. ใช้สิทธิไม่ละทิ้งหน้าที่ 4. ใช้เสรีภาพอย่างรับผิดชอบ 5. ยึดหลักความเสมอภาคและความยุติธรรม 6. สามารถแก้ปัญหาความขัดแย้งโดยยึดประโยชน์ของส่วนรวม โดยใช้เหตุผลในการตัดสินใจ 7. สามารถคิดอย่างมีวิจารณญาณในประเด็นทางการเมืองการปกครอง 8. รู้ทันสื่อและข่าวสารทางการเมือง 9. เคารพศักดิ์ศรีของบุคคล 10. รู้จักใช้เหตุผล ประนีประนอม 11. ปฏิบัติตนตามหน้าที่ เคารพสิทธิของผู้อื่น รักษาสิทธิของตนเอง 12. หลีกเลี่ยงขังมากและเคารพสิทธิของเสียงข้างน้อย
8. มีระเบียบวินัย เคารพ กฎหมาย ผู้น้อยรู้จักการ เคารพผู้ใหญ่	<ol style="list-style-type: none"> 1. ปฏิบัติตนตามข้อตกลง กฎ ระเบียบ กติกาของสถานศึกษา 2. ปฏิบัติตามกฎระเบียบของชุมชน ท้องถิ่น สังคม 3. ปฏิบัติตามกฎหมายของประเทศ 4. การให้เกียรติ เคารพผู้ใหญ่ 5. พูดยาและแสดงกิริยามารยาทต่อผู้ใหญ่อย่างมีสัมมาคารวะ
9. มีสติรู้ตัว รู้คิด รู้ทำ รู้ ปฏิบัติ ตามพระราชดำรัส ของพระบาทสมเด็จพระ เจ้าอยู่หัว	<ol style="list-style-type: none"> 1. มีสติ รู้ตัว รู้คิด รู้ทำ รู้ปฏิบัติ รวมถึงการน้อมนำกระแสพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมาปรับใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน เช่น การใช้ชีวิตแบบพอเพียง เป็นต้น 2. การใช้ระบบข้อมูลมาประกอบการคิดและตัดสินใจ 3. รู้จักการคิดไตร่ตรองก่อนการลงมือทำหรือพูด
10. รู้จักดำรงตนอยู่โดยใช้ หลักปรัชญาเศรษฐกิจ พอเพียงตามพระราชดำรัส ของพระบาทสมเด็จพระ เจ้าอยู่หัว รู้จักอดออมไว้ใช้	<ol style="list-style-type: none"> 1. วิเคราะห์และประเมินศักยภาพของตนเองได้ (ความสามารถของร่างกาย สติปัญญา ความมั่นคงทางอารมณ์ สังคม ทรัพยากรที่มี) ภายใต้บริบทของสิ่งแวดล้อมทางสังคมเช่นทำบัญชีรายรับรายจ่าย เป็นต้น 2. ปฏิบัติตนในการดำเนินชีวิตได้อย่างมีเหตุผล และสามารถ

ค่านิยม	ร่างพฤติกรรมพึงชี้
<p>เมื่อยามจำเป็น มีไว้พอกินพอใช้ ถ้าเหลือก็แจกจ่ายจำหน่าย และขยายกิจการเมื่อมีความพร้อมโดยมีภูมิคุ้มกันที่ดี</p>	<p>ปรับปรุงตนเองให้ดีขึ้นได้(เหตุผลทางวิชาการ เหตุผลในการดำเนินชีวิต เหตุผลทางขนบธรรมเนียมประเพณี และกฎหมายของบ้านเมือง) เช่น การใช้จ่ายอย่างคุ้มค่า ช่วยเหลือผู้อื่นที่เดือนร้อน</p> <ol style="list-style-type: none"> 3. วางแผน ประเมิน และปรับแก้ไขการดำเนินงานหรือการดำเนินชีวิตอย่างเป็นขั้นตอน 4. ดำเนินชีวิตอย่างรอบคอบระมัดระวัง มีคุณค่า และใช้ทรัพยากรอย่างประหยัดให้เกิดประโยชน์สูงสุดเช่น การออมเงิน การคบเพื่อนที่ดี การไม่ทำผิดกฎหมาย การละเว้นต่อการทำความชั่วทั้งปวง ฯลฯ
<p>11. มีความเข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจ ไม่ยอมแพ้ต่ออำนาจฝ่ายต่ำหรือกิเลส มีความละเอียดเกรงกลัวต่อบาปตามหลักของศาสนา</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. มีร่างกายที่สมบูรณ์แข็งแรงปราศจากโรคภัย 2. ไม่ยอมแพ้ต่ออำนาจฝ่ายต่ำมีความละเอียด และเกรงกลัวต่อบาป ยึดมั่นในการทำความคิดตามหลักธรรมคำสอนของศาสนาที่ตนนับถือเช่น มีเกียรติในตนเอง รู้จักการพึ่งตนเอง ไม่เอาไรด์เอาเปรียบผู้อื่น ไม่เอาของผู้อื่นมาเป็นของตน ไม่ทำตามใจตนเองในสิ่งที่ผิด ไม่กระทำความผิดตามหลักศีลธรรมที่ตนนับถือ เป็นต้น 3. มีความอดกลั้น หักห้ามใจต่อความต้องการที่ผิดของตนเอง เช่น ไม่ทำตนให้เป็นที่เดือดร้อนรำคาญแก่ผู้อื่น เป็นต้น
<p>12. คำนี้ถึงผลประโยชน์ของส่วนรวมและต่อชาติมากกว่าผลประโยชน์ของตนเอง</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. ประพฤติตน โดยเห็นประโยชน์ส่วนรวมเป็นสำคัญ 2. ร่วมทำกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ของชุมชน ท้องถิ่น สังคม 3. เสียสละประโยชน์ส่วนตนเพื่อประโยชน์ส่วนรวม 4. รู้จักใช้และดูแลรักษาสาธารณะสมบัติของชุมชนอย่างรู้คุณค่า 5. ร่วมอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 6. มีส่วนร่วมในการเฝ้าระวัง และหวงแหนสมบัติของชาติ 7. มีจิตสำนึกและรับผิดชอบในการร่วมแก้ปัญหาของชุมชนท้องถิ่น

รายชื่อผู้เข้าร่วมประชุมปฏิบัติการ

การวิเคราะห์หลักสูตร สื่อ รายวิชาสังคมศึกษา(เนื้อหาประวัติศาสตร์)และวิชาศาสนาและหน้าที่พลเมือง

วันที่ 30 มิถุนายน – 4 กรกฎาคม 2557

1. นายประเสริฐ บุญเรือง	เลขานุการ กศน.
2. นายทองอยู่ แก้วไทรชะ	ข้าราชการบำนาญ
3. นางศุทธิณี งามเขตต์	ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาการศึกษานอกโรงเรียน
4. รองศาสตราจารย์ชวลีย์ ณ ถลาง	ข้าราชการบำนาญ
5. นางระวีวรรณ ภาคพรต	ข้าราชการบำนาญ
6. นางวันเพ็ญ สุทธากาศ	ข้าราชการบำนาญ
7. นายวัฒนา อัครพานิช	ข้าราชการบำนาญ
8. นายบัณฑิตพงษ์ ท้าวอาจ	ผู้อำนวยการสำนักงาน กศน.จังหวัดสุโขทัย
9. นายชูศักดิ์ ร้อยพิลา	ผู้อำนวยการ กศน. อำเภอโพธารามแก้ว จังหวัดสกลนคร
10. นายจิรพงศ์ ผลนาค	ผู้อำนวยการ กศน. อำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดสุโขทัย
11. นางวัชรินทร์ ศรีนิบลุย์	ศึกษานิเทศก์ สำนักงาน กศน. จังหวัดฉะเชิงเทรา
12. นางสาวณัฐภััสสร แดงมณี	สถาบัน กศน.ภาคใต้
13. นายพันศักดิ์ เต็มยศ	กศน.อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี
14. นายร่อศักดิ์ เหมะเหรัมย์	กศน.อำเภอจะนะ สำนักงาน กศน.จังหวัดสงขลา
15. นายไตรรัตน์ เอี่ยมพันธ์	โรงเรียนสตรีวิทยา 2 ในพระราชูปถัมภ์
สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี
16. นายรุจน์ หาเรือนทรง	โรงเรียนสตรีวิทยา 2 ในพระราชูปถัมภ์
สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี
17. พันเอกวันลพ สุขขจร	กรมยุทธศึกษาทหารบก
18. นางสาววันทนา จะระ	กศน.อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
19. นางสาวบุปผา ประกฤติกุล	ข้าราชการบำนาญ
20. นางภาวินันท์ สิริวัฒนไกรกุล	กศน.อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี
21. นางสาวประภารัตน์ พจนพิมล	กศน.อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี
22. นายวรวุฒิ จริยภัครดิกร	กศน.อำเภอบางแก้ว จังหวัดพัทลุง
23. นายสมชาย จิตร์ตันอัสวี	กลุ่มพัฒนาการศึกษานอกโรงเรียน
24. นายสุรพงษ์ มั่นมะโน	กลุ่มพัฒนาการศึกษานอกโรงเรียน
25. นายศุภโชค ศรีรัตนศิลป์	กลุ่มพัฒนาการศึกษานอกโรงเรียน
26. นางสาวเบญจวรรณ อ่ำไพศรี	กลุ่มพัฒนาการศึกษานอกโรงเรียน

27. นางสาวสุกลาง เพ็ชรสว่าง	กลุ่มพัฒนาการศึกษานอกโรงเรียน
28. นางสาววรรณพร ปัทมานนท์	กลุ่มพัฒนาการศึกษานอกโรงเรียน
29. นางเขวรัตน์ ปิ่นมณีวงศ์	กลุ่มพัฒนาการศึกษานอกโรงเรียน
30. นางสุนีย์ เพชรสัมฤทธิ์	กลุ่มพัฒนาการศึกษานอกโรงเรียน
31. นายกิตติพงษ์ จันทวงศ์	กลุ่มพัฒนาการศึกษานอกโรงเรียน
32. นางสาวทิพวรรณ วงศ์เรือน	กลุ่มพัฒนาการศึกษานอกโรงเรียน
33. นายจตุรงค์ ทองคารา	กลุ่มพัฒนาการศึกษานอกโรงเรียน
34. นางสาวชาลินี ธรรมธิยา	กลุ่มพัฒนาการศึกษานอกโรงเรียน
35.นางสาวชมพูนท สังข์พิชัย	กลุ่มพัฒนาการศึกษานอกโรงเรียน

รายชื่อผู้เข้าร่วมประชุม

เชิงปฏิบัติการบรรณาธิการแนวทางการจัดกิจกรรมเสริมสร้างค่านิยมหลัก

วันที่ 25-29 สิงหาคม 2557

1. นายชาญวิทย์ ทับสุพรรณ	รองเลขาธิการ กศน.
2. นางศุทธิณี งามเขตต์	ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาการศึกษาออกโรงเรียน
3. นายทองอยู่ แก้วไทรสะ	ข้าราชการบำนาญ
4. รอ.สมศักดิ์ วงศ์ให้	หน่วยบัญชาการทหารสงครามพิเศษ
5. รอ.ภานุวัฒน์ มาแสวง	หน่วยบัญชาการทหารสงครามพิเศษ
6. นางเบญจมาศ สระทองหย่อม	ผู้อำนวยการ กศน. อำเภอฉิมบารมี จังหวัดพิจิตร
7. นายอนันต์ คงชุม	ผู้อำนวยการ กศน. อำเภอบางศิลาทอง จังหวัดพิจิตร
8. นายสุธี วรประดิษฐ์	สำนักงาน กศน.จังหวัดตราด
9. นายปรเมศร์ นิवासประกฤติ	กศน. อำเภอโพธาราม จังหวัดสุพรรณบุรี
10. นางอัมพร ทิพย์ไพฑูรย์	กศน.อำเภอเมือง จังหวัดสิงห์บุรี
11. นางสาวปิ่นฉวี ปาลี ศิริฐานนท์	กศน.อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี
12. นางสาวนิภาพร เชื้อพราหมณ์	สำนักงาน กศน.จังหวัดลพบุรี
13. นางสาวบรรยาย ทิมธรรม	กศน.อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี
14. ว่าที่ร้อยตรีหญิงวรรณ สีดา	กศน.อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี
15. นายเอกรินทร์ กำแก้ว	กศน.อำเภอเขาชัย จังหวัดอุบลราชธานี
16. นางสาวจตุพร สุทธิวัฒน์	หน่วยศึกษานิเทศก์
17. นางสาวจรรยา สิงห์ทอง	หน่วยศึกษานิเทศก์
18. นายสมชาย จิตร์ตันอัสวี	กลุ่มพัฒนาการศึกษาออกโรงเรียน
19. นางสาววรรณพร ปัทมานนท์	กลุ่มพัฒนาการศึกษาออกโรงเรียน
20. นางเยาวรัตน์ ปิ่นมณีวงศ์	กลุ่มพัฒนาการศึกษาออกโรงเรียน
21. นางสุนีย์ เพชรสัมฤทธิ์	กลุ่มพัฒนาการศึกษาออกโรงเรียน
22. นายกิตติพงษ์ จันทวงศ์	กลุ่มพัฒนาการศึกษาออกโรงเรียน
23. นางสุกัญญา กุลเลิศพิทยา	กลุ่มพัฒนาการศึกษาออกโรงเรียน
24. นายจตุรงค์ ทองคารา	กลุ่มพัฒนาการศึกษาออกโรงเรียน
25. นางสาวชาลินี ธรรมธิยา	กลุ่มพัฒนาการศึกษาออกโรงเรียน

รายชื่อผู้ร่วมจัดทำกิจกรรม เพิ่มเติม

1. นายวัชรินทร์ โสภิตะชา	กลุ่มพัฒนาการศึกษานอกโรงเรียน
2. นางสาววิภารัตน์ วรรณเวช	กลุ่มพัฒนาการศึกษานอกโรงเรียน
3. นางวรรณิ ศรีสิริวรรณกุล	กลุ่มพัฒนาการศึกษานอกโรงเรียน
4. นางสาวพรเพ็ญ บัวสุวรรณ	กลุ่มพัฒนาการศึกษานอกโรงเรียน
5. นางสาวญาดิภา เอกวัฒน์พันธ์	กลุ่มพัฒนาการศึกษานอกโรงเรียน

คณะผู้จัดทำ

คณะที่ปรึกษา

1. นายการุณ สกฤตประดิษฐ์ เลขานุการ กศน.
2. นายสุรพงษ์ จำจด รองเลขานุการ กศน.
3. นายชาญวิทย์ ทับสุพรรณ รองเลขานุการ กศน.
4. นายดิศกุล เกษมสวัสดิ์ รองเลขานุการ กศน.

คณะบรรณาธิการ

1. นางศุทธิณี งามเขตต์ ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาการศึกษาจากระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย
2. นางสาววรรณพร ปัทมานนท์ กลุ่มพัฒนาการศึกษาจากระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย
3. นางสุนีย์ เพชรสัมฤทธิ์ กลุ่มพัฒนาการศึกษาจากระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย
4. นายกิตติพงษ์ จันทวงศ์ กลุ่มพัฒนาการศึกษาจากระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย
5. นางสาวชาลินี ธรรมธิษา กลุ่มพัฒนาการศึกษาจากระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย
6. นางวรรณิ ศรีสิริวรรณกุล กลุ่มพัฒนาการศึกษาจากระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย